

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 43
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2010

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Η επαγγελματική ικανοποίηση
- Ο ρόλος των εργαζομένων στις στρατηγικές ανάλυσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας του εργασιακού στρες
- Ευρωπαϊκή έρευνα για τις επιχειρήσεις (ESENER)
- Εθνική Στρατηγική για την Υγεία και την Ασφάλεια 2010 – 2015: η πρόταση της Γ.Σ.Ε.Ε.
- Πυξίδα: Έκτακτες καταστάσεις κινδύνου

Η ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΩΡΟ ΖΩΗΣ - ΓΙΝΕ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΑΙΜΟΔΟΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

➤ Editorial	1
➤ Τα νέα του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.	
✓ Συμμετοχή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στις εκδηλώσεις της εκστρατείας «Ιούνιος – Μήνας Υγείας & Ασφάλειας» της ΑΓΕΤ Ηρακλής.....	2
✓ Το ΚΕΚ του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα.....	2
✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Θεσσαλονίκης.....	3
✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Ιωαννίνων.....	3
✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Τρίπολης.....	4
✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Βόλου.....	5
✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Κομοτηνής.....	5
✓ Δραστηριότητες παραρτήματος Ηρακλείου.....	5
➤ Άρθρα	
✓ Η επαγγελματική ικανοποίηση. Του Μ. Γ. Δεληγά.....	6
✓ Ο ρόλος των εργαζομένων στις στρατηγικές ανάλυσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας του εργασιακού στρες. Του Δ. Τούκα.....	9
➤ Διεθνές Περισκόπιο	
✓ Ευρωπαϊκή έρευνα για τις επιχειρήσεις σχετικά με τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους (ESENTER).....	12
✓ Ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη, για την ενδιάμεση ανασκόπηση της Κοινωνικής Στρατηγικής 2007-2012 για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία: 3-4 Ιουνίου 2010, Βαρκελώνη, Ισπανία.....	14
✓ Το ISPEL απορροφάται από το INAIL – Πλήγμα για την Υ.Α.Ε. στην Ιταλία και την Ευρώπη.....	14
➤ Αλφαβητικό ευρετήριο τίτλων άρθρων – πυξίδων (1 - 43)	15
➤ Πυξίδα για την υγεία και την ασφάλεια	
✓ ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ. Της Ε. Γεωργιάδου.....	17
➤ Η στατιστική λέει...	
✓ Εργατικά στυχήματα, κατά ηλικιακές ομάδες κατά τα έτη 1998 – 2006. Επιμέλεια: Δ. Πινότση.....	23
➤ Ξέρετε ότι...	
Επιμέλεια: Ε. Καταγή.....	24
➤ Λόγος και Εικόνα	
✓ Τα πειράματα του Ρόμπερτ Όουεν. Επιμέλεια: Σ. Δοντάς.....	25
➤ Επικαιρότητα	
✓ Εθνική Στρατηγική για την Υγεία και την Ασφάλεια 2010 – 2015: η πρόταση της Γ.Σ.Ε.Ε.....	26
✓ Εκδηλώσεις για την Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία και την ασφάλεια στην εργασία από την Ε.Υ.Α.Ε. της Ε.Α.Β.....	31
✓ Διεθνής Κώδικας ηθικής δεοντολογίας για τους ασκούντες επαγγέλματα που αφορούν στην ιατρική και την υγιεινή της εργασίας.....	31
✓ Ημερίδα της Ομοσπονδίας Εργατών – Τεχνιτών και Υπαλλήλων Τσιμέντων Ελλάδας με τίτλο: Εργασιακή υγεία και τσιμέντο - Πραγματικότητα και προοπτική.....	31
✓ Ημερίδα για την εκτίμηση του κινδύνου κατά τη χρήση επικίνδυνων ουσιών στους χώρους εργασίας.....	32
✓ Σύσκεψη του Εθνικού Δικτύου Πληροφόρησης με τη συμμετοχή εταιρών σε θέματα Υ.Α.Ε.....	33
✓ Νομοθετικές εξελίξεις. Επιμέλεια: Α. Δαϊκού.....	34
✓ Συνέδρια-Ημερίδες-Εκθέσεις. Επιμέλεια: Κ. Καψάλη.....	35
➤ Βιβλιογραφία	
✓ Νέα αποκτήματα της Βιβλιοθήκης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. σε θέματα «εργονομίας». Επιμέλεια: Φ. Θωμαδάκη.....	36
➤ Βιβλιοπαρουσίαση	
✓ The A-Z of Health and Safety. Επιμέλεια: Σ. Δοντάς.....	37
✓ hugeia@ergasia. Επιμέλεια: Β. Δρακόπουλος.....	37

Η φωτογραφία του εξωφύλλου είναι από την προσωπική συλλογή του κ. Σ. Δρίβα, Ιατρού Εργασίας ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Σημείωμα της Σύνταξης

Τα τελευταία χρόνια έχει δοθεί μεγάλη σημασία στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους, οι οποίοι απειλούν την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Σε αυτό το τεύχος ξεκινάμε την παρουσίαση των συμπερασμάτων της πανευρωπαϊκής έρευνας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία για τις επιχειρήσεις, η οποία καταγράφει τις απόψεις των αρμόδιων φορέων (εκπροσώπων της διοίκησης και των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας) για τους τρόπους διαχείρισης των κινδύνων που απειλούν την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας τους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους, δηλαδή σε φαινόμενα όπως ο εργασιακός στρες, η βία και η παρενόχληση. Συναφή είναι τα θέματα («επαγγελματική ικανοποίηση» και «ο ρόλος των εργαζομένων στις στρατηγικές ανάλυσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας του εργασιακού στρες») που πραγματεύονται τα άρθρα αυτού του καλοκαιρινού τεύχους.

Η πυξίδα αφορά στις έκτακτες καταστάσεις κινδύνου αναφέροντας βασικές νομοθετικές προβλέψεις και κωδικοποιώντας σε σχετικό πίνακα την ισχύουσα νομοθεσία της πυροπροστασίας και τη χρονική διάρκεια του πιστοποιητικού πυροπροστασίας. Ένα αλφαβητικό ευρετήριο των τίτλων των άρθρων και των πυξίδων που έχουν δημοσιευθεί από το πρώτο έως κι αυτό το τελευταίο τεύχος του περιοδικού μας πιστεύουμε ότι θα κάνει πιο εύκολη την αναζητήσή σας για τα θέματα που σας ενδιαφέρουν. Στο τεύχος αυτό παρουσιάζεται, επίσης, η πρόταση της Γ.Σ.Ε.Ε. για την Εθνική Στρατηγική για την Υγεία και την Ασφάλεια 2010-2015.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ιδιοκτήτης

Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας

Εκδότης

Ιωάννης Δραπανιώτης

Συντακτική Επιτροπή

Εύη Γεωργιάδου, Σπύρος Δοντάς, Εβίτα Καταγή, Κων/ντίνα Καψάλη, Δήμητρα Πινότση

Το Δ.Σ. του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Ιωάννης Δραπανιώτης (Πρόεδρος)
Ευστάθιος Πολίτης και Ανδρέας Κολλάς (Αντιπρόεδροι)
Ιωάννης Αδαμάκης, Θεόδωρος Δέδες, Ιωάννης Βασιλόπουλος, Πέτρος Μα-
ραμπουτίτης, Αναστάσιος Παντελάκης και Κυριάκος Σιούλας (Μέλη)

Τηλ.: 210 8200100, Φαξ: 210 8200222

E-mail: periodical@elinayae.gr

Διεύθυνση στο ίντερνετ: <http://www.elinyae.gr>

Ταχ. διεύθυνση: Λιοσίων 143 και Θεοφριού 6, 104 45 Αθήνα

ISSN: 1108-5916

Τα κείμενα και την έκδοση επιμελείται η Εβίτα Καταγή από το Τμήμα Εκδόσεων του Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Οι απόψεις και οι αναλύσεις των άρθρων και των επιστολών δεν εκφράζουν απαραίτητα τις θέσεις του περιοδικού.

Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή μέρους ή όλου του εντύπου, με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς αναφορά της πηγής.

Καλλιτεχνική Επιμέλεια - Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία:
ΑΡΤΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΑΒΕ.Ε.Ε Θέμιδος 25 Ρέντης, 182 33
Τηλ: 210 4831794, Φαξ: 210 4831937

Επιτέλους, ένα Σχέδιο Εθνικής Στρατηγικής για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία!

Το θέμα ήρθε στην επιφάνεια τη στιγμή που είχαμε απογοητευτεί και δεν το περιμέναμε. Γι' αυτό μας ξάφνιασε ευχάριστα!

Σε εκδήλωση που διοργάνωσε η Διεύθυνση Συνθηκών Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης την 28η Απριλίου, η αρμόδια Διευθύντρια, κα Έλσα Γαλανοπούλου, παρουσίασε τους βασικούς άξονες ενός σχεδίου Εθνικής Στρατηγικής για την Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας (Υ.Α.Ε.) για την περίοδο 2010-2013.

Η παρουσίαση έγινε παρόντος του Υπουργού κ. Ανδρέα Λοβέρδου, ο οποίος επιβεβαίωσε την πρόθεση του υπουργείου να διαμορφώσει ένα στρατηγικό σχέδιο, μέσα από συγκεκριμένη διαδικασία, και δεσμεύθηκε να επιβλέψει προσωπικά την εφαρμογή μιας εθνικής πολιτικής για την Υ.Α.Ε., βεβαιώνοντας ότι το θέμα αυτό αποτελεί –μετά το ασφαλιστικό- την πρώτη προτεραιότητα των δράσεων του Υπουργείου του.

Τα ίδια επανέλαβε η κα Γαλανοπούλου την 1η Ιουλίου -σε άλλη εκδήλωση του Υπουργείου- ενώ δεσμεύτηκε να προχωρήσει στις σχετικές διαδικασίες με γρήγορους ρυθμούς.

Καταρχάς να διευκρινιστεί ότι μια Εθνική Στρατηγική για την Υ.Α.Ε. είναι ένα σύνολο δράσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, εξασφαλίζοντας -κατά το δυνατό- την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων και καλύτερες συνθήκες στους χώρους εργασίας. Οι δράσεις αυτές αποφασίζονται και σχεδιάζονται από την Κυβέρνηση, σε στενή συνεργασία με τα Εργατικά Συνδικάτα και τους Εργοδότες.

Όπως σε κάθε στρατηγική, θα πρέπει να προηγηθεί μια «διάγνωση» των συνθηκών που επικρατούν, να εντοπισθούν οι αδυναμίες και οι ελλείψεις του υπάρχοντος συστήματος και να οριστούν οι προτεραιότητες που χρίζουν άμεσης παρέμβασης, που μπορεί να αφορούν κλάδους υψηλής επικινδυνότητας ή ευάλωτες ομάδες εργαζομένων. Να τεθούν συγκεκριμένοι μετρήσιμοι ποσοτικοί στόχοι, χρονοδιάγραμμα, να προσδιοριστούν τα μέσα, οι αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις και η οργάνωση που χρειάζεται για την επίτευξή τους και, βεβαίως, να εξασφαλιστούν οι αναγκαίοι πόροι για την υλοποίηση του σχεδίου.

Η έλλειψη Εθνικής Στρατηγικής για τη βελτίωση των συνθηκών υγείας και ασφάλειας στους χώρους εργασίας έχει διαπιστωθεί εδώ και πολύ καιρό. Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., στο επιχειρησιακό του πρόγραμμα 2007-2009, είχε προτάξει την ανάγκη σύνταξης μιας ολοκληρωμένης πρότασης για ένα Εθνικό Σύστημα Υ.Α.Ε. και από τότε έχει διαμορφώσει συγκεκριμένες απόψεις για την σύνθεση του συστήματος αυτού.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. προχώρησε πολύ περισσότερο καταθέτοντας στο πρόσφατο συνέδριό της (34ο Πανελλαδικό Συνέδριο, Χαλκιδική, 18-20/3/2010) μια ολοκληρωμένη πρόταση Εθνικής Στρατηγικής για την Υ.Α.Ε. για την περίοδο 2010-2015. Προχώρησε, μάλιστα, ακόμη παραπέρα προτείνοντας την ίδρυση ενός φορέα ασφάλισης του επαγγελματικού κινδύνου, στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Μετά απ' όλα αυτά, η πρόσφατη πρόταση της αρμόδιας διεύθυνσης του Υπουργείου αποτελεί κατά τη γνώμη μας πολύ θετική εξέλιξη. Τη χαιρετίζουμε και θα την υποστηρίξουμε με όλες μας τις δυνάμεις! Όμως, χωρίς να θέλουμε να φανούμε γκρινιάρηδες, μια και, για μας, το αποτέλεσμα μετράει, θα θέλαμε να κάνουμε ορισμένες μικρές παρατηρήσεις.

Η Εθνική Στρατηγική για την Υ.Α.Ε. αφορά όλους τους εμπλεκόμενους με την υγεία και ασφάλεια αλλά κυρίως τους εργαζόμενους και τους εργοδότες. Οι πρώτοι υφίστανται τις συνέπειες από την έλλειψή της και επωφελούνται από την ύπαρξή της ενώ οι δεύτεροι θα κληθούν, να εφαρμόσουν βασικούς άξονές της.

Δεν μπορεί, λοιπόν, να σχεδιαστεί ένα Εθνικό Σχέδιο Υ.Α.Ε. χωρίς να έχει προηγηθεί εκτεταμένος διάλογος με τους κοινωνικούς εταίρους. Αυτό, άλλωστε, ορίζεται και σαν προϋπόθεση από την Ευρωπαϊκή Στρατηγική, η οποία προτρέπει τα κράτη-μέλη να υιοθετήσουν εθνικές στρατηγικές αλλά είναι και η πρακτική στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών.

Η δεύτερη παρατήρηση αφορά στο σπίτι μας, το οποίο -αυτονόητο είναι- θέλουμε να υποστηρίξουμε. Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. έχει καθιερωθεί, από τη δράση του, σε ένα θεσμικό ρόλο σχετικά με θέματα επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας. Προϊόν συναίνεσης των κοινωνικών εταίρων, στα 15 χρόνια λειτουργίας του έχει συσσωρεύσει τεράστια εμπειρία και τεχνογνωσία, διαθέτει αξιόλογα ερευνητικά κέντρα και στελεχιακό δυναμικό. Θα μπορούσε, λοιπόν, να έχει ενεργό συμμετοχή στη σύνταξη του Στρατηγικού Σχεδίου για την Υ.Α.Ε., πράγμα, όμως, που δεν του ζητήθηκε.

Επίσης, επισημάναμε στην πρόταση την απουσία σαφούς αναφοράς στο ινστιτούτο μας στον άξονα συνεργασίας με άλλους φορείς και στις ερευνητικές δραστηριότητες. Σαφώς δεν διακρίνουμε πρόθεση σε αυτό. Θεωρούμε ότι η συνεργασία μας και στην εφαρμογή της στρατηγικής και ειδικότερα στις απαιτούμενες ερευνητικές δράσεις για την κάλυψη του κενού γνώσης στη χώρα μας είναι δεδομένη.

Το σημαντικό είναι ότι η στρατηγική αυτή αποτελεί μια μεγάλη ευκαιρία για τη χώρα μας να κερδίσει το χαμένο χρόνο και να αποδείξει ότι σε δύσκολες περιόδους κρίσης τα θέματα Υ.Α.Ε. δεν παραμελούνται αλλά αντίθετα προωθούνται με εξειδικευμένες δράσεις.

editorial

Ιωάννης Δραγαλιώτης

Συμμετοχή του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στις εκδηλώσεις της εκστρατείας «Ιούνιος – Μήνας Υγείας & Ασφάλειας» της ΑΓΕΤ Ηρακλής

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. συμμετείχε στις εκδηλώσεις που δι-οργάνωσε - για τρίτη συνεχή χρονιά – η εταιρεία ΑΓΕΤ Ηρακλής, στο πλαίσιο της εκστρατείας ευαισθητοποίησης «Ιούνιος – Μήνας Υγείας & Ασφάλειας».

Η εργασιακή υγεία και ασφάλεια αποτελούν για την εταιρεία θεμελιώδεις αξίες και βασική προτεραιότητα. Ο Μήνας Υγείας και Ασφάλειας έχει ως στόχο να ευαισθητοποιήσει τους εργαζομένους και να υπογραμμίσει τις προτεραιότητες ασφάλειας. Φέτος, εκτός από την πρόοδο στην εφαρμογή προτύπων για κάθε εργασία, οι

δραστηριότητες του Μήνα επικεντρώθηκαν:

- στην ευταξία και την καθαριότητα των εγκαταστάσεων, για έναν τακτοποιημένο και συνεπώς ασφαλέστερο εργασιακό χώρο
- στην επικοινωνία των παρ' ολίγον ατυχημάτων από τους εργαζομένους για την αποτροπή εν δυνάμει ατυχημάτων και την προστασία των συναδέλφων
- στην εκτίμηση κινδύνων πριν από κάθε εργασία και
- στο θόρυβο και σχετικές προφυλάξεις.

Με δράσεις όπως οι παραπάνω έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος για τη βελτίωση της ασφάλειας στην εταιρεία ΑΓΕΤ Ηρακλής και έχει μειωθεί ο αριθμός των ατυχημάτων. Ειδικότερα το 2009, τα ατυχήματα με ημέρες απώλειας εργασίας των εργαζομένων μειώθηκαν κατά 50% σε σχέση με το 2008 από 8 σε 4. Ο δείκτης σοβαρότητας ήταν εξαιρετικά χαμηλός, στο 0,09, γεγονός που υποδηλώνει ότι τα ατυχήματα στη συγκεκριμένη εταιρεία αφορούν μικροσυμβάντα, με περιορισμένο αντίκτυπο στην υγεία.

Στελέχη από το κεντρικό και τα κατά τόπους παραρτήματα του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. συμμετείχαν σε ορισμένες από αυτές τις εκδηλώσεις, στις εγκαταστάσεις της ΑΓΕΤ Ηρακλής στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στο Βόλο, στην Ηγουμενίτσα, στο Ηράκλειο και το Ρίο. Παρουσιάστηκε ο σκοπός και το έργο του Ινστιτούτου και διανεμήθηκε έντυπο υλικό σχετικό με το θόρυβο.

Το Κ.Ε.Κ. του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα υλοποίησε:

- στις **26/5**, ενδοεπιχειρησιακό πρόγραμμα στις εγκαταστάσεις της εταιρείας **Cosmote A.E.**, με τίτλο: «Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας», διάρκειας 4 ωρών, το οποίο παρακολούθησαν 7 άτομα
- στις **14, 15 & 28/6**, ενδοεπιχειρησιακό πρόγραμμα σε συνεργασία με τον **Όμιλο ΤΙΤΑΝ** και το **Δήμο Ασπροπύργου**, με τίτλο: «Υγεία και Ασφάλεια στους χώρους εργα-

σίας», το οποίο υλοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ασπροπύργου, απευθυνόταν σε εργαζόμενους στην Υπηρεσία Καθαριότητας, ήταν διάρκειας 8 ωρών και το παρακολούθησαν 60 άτομα

- στις **23/6**, ενδοεπιχειρησιακό πρόγραμμα σε συνεργασία με την **Τεχνική Εταιρεία «Τεχνική Άποψη»**, με τίτλο: «Υγεία και Ασφάλεια στους χώρους εργασίας», το οποίο απευθυνόταν σε στελέχη και τεχνικό προσωπικό της επιχείρησης και το παρακολούθησαν 50 άτομα.

Προγραμματίζονται:

- **σεμινάρια για Τεχνικούς Ασφάλειας επιχειρήσεων Α' κατηγορίας επικινδυνότητας**, με θέμα «Υγιεινή & Ασφάλεια – Πρόληψη Ατυχημάτων», διάρκειας 100 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε απόφοιτους Α.Ε.Ι.¹
- **σεμινάρια για εργοδότες επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας**, διάρκειας 35 και 10 ωρών,

¹ Σύμφωνα με το ν.2916/2001, τα ελληνικά Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) χαρακτηρίζονται ως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)

αντίστοιχα

- «επιμορφωτικά σεμινάρια σε θέματα επαγγελματικής υγείας», διάρκειας 20 ή 30 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε **ιατρούς όλων των ειδικοτήτων**
- σεμινάρια με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας», διάρκειας 20 ωρών, τα οποία απευθύνονται σε **μέλη Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας**.

Κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος υλοποιούνται **ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια** (τα οποία απευθύνονται σε επιχειρήσεις).

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά είτε στα γραφεία του Κ.Ε.Κ. (Λιοσίων 143 και Θειραίου 6, Πλατεία Αττικής), είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: τηλ.: 210 8200136, 210 8200111, 210 8200139, φαξ: 210 8200103

Επίσης, το Κ.Ε.Κ. του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα, υλοποιεί, κατόπιν αιτήσεως, **εξειδικευμένα σεμινάρια μικρής διάρκειας**, με θέματα:

- «Χρήση Ανυψωτικών Μηχανημάτων-Περονόφορα» (ενδεικτικά θέματα εισηγήσεων: νομοθεσία, έλεγχοι ανυψωτικών μηχανημάτων, περονόφορα, χειρισμός και ασφάλεια περονόφορων κ.λπ.)
- «Πρώτες Βοήθειες» (ενδεικτικά θέματα εισηγήσεων: βασική υποστήριξη ζωής, αυτόματη εξωτερική απινίδωση, κατάγματα, τραυματισμοί κεφαλής κ.λπ.)
- «Εργονομία» (ενδεικτικά θέματα εισηγήσεων: χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, μέθοδοι εκτίμησης κινδύνων, εργονομικοί παράγοντες κ.λπ.)
- «Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου», «Πυροπροστασία-Πυρασφάλεια», «ΣΑΥ - ΦΑΥ».

Περισσότερες πληροφορίες μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr> ή τηλεφωνικά κα Αντώνου Μαριάννα: 210 8200111

Δραστηριότητες του παραρτήματος Θεσσαλονίκης

Προγραμματίζονται τα παρακάτω σεμινάρια για:

- Τεχνικούς Ασφάλειας επιχειρήσεων Α' κατηγορίας επικινδυνότητας με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια στα Τεχνικά Έργα - Κατασκευές» για απόφοιτους Α.Ε.Ι.¹
- Τεχνικούς Ασφάλειας επιχειρήσεων Α' κατηγορίας επικινδυνότητας με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια-Πρόληψη Ατυχημάτων» για απόφοιτους Α.Ε.Ι.¹
- Εργοδότες επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας για ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας.
- Βραχυχρόνια εξειδικευμένα σεμινάρια διάρκειας 10 ωρών με επιλεγμένα θέματα. Ανακοινώσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται καθημερινά δεκτές από τις 9.00-16.00 στα γραφεία του Κ.Ε.Κ. ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Θεσσαλονίκης (26^{ης} Οκτωβρίου 90, Περιοχή Σφαγεία, Porto Center, Γ1 κτήριο, 1^{ος} όροφος) ή μέσω της ιστοσελίδας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: κα Τσαμπάζη Σοφία, τηλ. 2310 501020, 2310 501033, φαξ: 2310 501055

Δραστηριότητες του παραρτήματος Ιωαννίνων

- Στο Κ.Ε.Κ. του παραρτήματος υλοποιήθηκε στις **19** και **21/4** σεμινάριο εργοδοτών επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας, το οποίο παρακολούθησαν 20 άτομα.

¹ Σύμφωνα με το ν.2916/2001, τα ελληνικά Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) χαρακτηρίζονται ως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)

• Επίσης, στις **29/5** υλοποιήθηκε ενδοεπιχειρησιακό σεμινάριο για τους εργαζόμενους λατομείου αδρανών υλικών με θέμα «Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία», το οποίο παρακολούθησαν 9 άτομα. Στο σεμινάριο παρουσιάστηκαν οι κίνδυνοι και τα μέτρα πρόληψης και προστασίας στο λατομείο.

• Στις **17/4** διενεργήθηκαν μετρήσεις στα χειρουργεία του Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων «Γ. Χατζηκώστα» ύστερα από πρόσκληση του νοσοκομείου, μετά από φωτιά που προκλήθηκε σε αποθήκες τις τεχνικής υπηρεσίας.

• Στις **14/5** έγινε ενημέρωση στους μαθητές του Κέ-

ντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών του Δήμου Ιωαννιτών «ΣΒΟΥΡΑ» με θέμα «Υγεία και Ασφάλεια στο σπίτι και στο σχολείο».

• Στις **23/6** έγινε ενημέρωση σε μαθητές της ΧΕΝ και τους γονείς τους μετά από σχετικό αίτημα για τους κινδύνους στο σπίτι και το σχολείο και τα μέτρα προστασίας.

• Εντός του Μαΐου έγιναν **μετρήσεις θορύβου**, σε επιχειρήσεις των Νομών Ιωαννίνων και Αιτωλοακαρνανίας.

• Συνεχίζεται η συνεργασία με τον Εμπορικό Σύλλογο Ιωαννίνων για την υλοποίηση σεμιναρίων εργοδοτών επιχειρήσεων Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας για τα μέλη του συλλόγου.

Επίσης, το παράρτημα **προγραμματίζει** την υλοποίηση σεμιναρίου επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφάλειας διάρκειας 100 ωρών. Το σεμινάριο θα υλοποιείται απογευματινές ώρες (16.00 – 21.00) καθημερινά εκτός Σαββάτου και Κυριακής στις εγκαταστάσεις, του πιστοποιημένου από το ΕΚΕΠΙΣ, Κ.Ε.Κ.

Το παράρτημα συνεχίζει να δέχεται αιτήσεις για την **υλοποίηση σεμιναρίων εργοδοτών επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας** (35 και 10 ωρών, αντίστοιχα) και αιτήματα για **ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια** στις εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων και **μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων**.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά, στα γραφεία του Κ.Ε.Κ. (Καπλάνη 7) ή ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: τηλ.: 26510 83290, φαξ: 26510 83294

Δραστηριότητες του παραρτήματος Τρίπολης

Το παράρτημα Τρίπολης υλοποίησε μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε συνεργασία με την κεντρική δομή, σε επιχείρηση του νομού Ηλείας.

Επίσης, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας για την Υγεία και Ασφάλεια της Εργασίας, τα στελέχη του παραρτήματος επισκέφτηκαν επιχειρήσεις στη ΒΙ.ΠΕ. Τρίπολης και διάφορες υπηρεσίες (ΙΚΑ, ΔΤΥ Νομαρχίας, ΔΕΗ κ.α.). Έγινε ενημέρωση σε εργαζόμενους, εργοδότες, τεχνικούς ασφάλειας, μοιράστηκε ενημερωτικό υλικό και η αφίσα για την Ημέρα.

Στις **9 – 14/6**, το παράρτημα συμμετείχε στην έκθεση «Αρκαδικό Πανόραμα» που διοργάνωσε το Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο Αρκαδίας.

Προγραμματίζεται η υλοποίηση σεμιναρίου επιμόρφωσης **Τεχνικών Ασφάλειας επιπέδου Α.Ε.Ι.¹**, διάρκειας 100 ωρών.

Επίσης, το παράρτημα συνεχίζει να δέχεται **αιτήσεις** για υλοποίηση σεμιναρίων **εργοδοτών επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας** και **μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων**, καθώς και για την υλοποίηση **ενδοεπιχειρησιακών σεμιναρίων**.

Αιτήσεις γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του Κ.Ε.Κ. ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Τρίπολης (Γρ. Λαμπράκη και Σπηλιωτοπούλου 1, Πλ. Κολοκοτρώνη) ή ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: κα Πανούση Παναγιώτα, τηλ.: 2710 221100, φαξ: 2710 221122

¹ Σύμφωνα με το ν.2916/2001 τα ελληνικά Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) χαρακτηρίζονται ως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.).

Δραστηριότητες του παραρτήματος Βόλου

Το παράρτημα Βόλου προτίθεται να υλοποιήσει σεμινάριο επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφαλείας επιπέδου Α.Ε.Ι.¹, διάρκειας 100 ωρών.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του παραρτήματος στο Βόλο (Αλαμάνας 33 και Κωλέτη) ή ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: τηλ.: 24210 91670, φαξ: 24210 91671

Δραστηριότητες του παραρτήματος Κομοτηνής

Το παράρτημα Κομοτηνής, υλοποίησε μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων (αμιάντου, θορύβου, φορμαλδεΐδης και αιωρούμενων σωματιδίων) σε 4 εργασιακούς χώρους στην Ξάνθη και την Καβάλα.

Το παράρτημα προτίθεται να υλοποιήσει σεμινάριο επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφαλείας επιπέδου Α.Ε.Ι.¹, διάρκειας 100 ωρών.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές, καθημερινά, στα γραφεία του παραρτήματος στην Κομοτηνή (Αλβίνης Ιωαννίδου 9 & Γ. Μανούδη) ή ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.: <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: κος Ελευθέριος Αδαμάκης, τηλ./φαξ: 25310 84603

Δραστηριότητες του παραρτήματος Ηρακλείου

Το παράρτημα προτίθεται να υλοποιήσει σεμινάριο επιμόρφωσης Τεχνικών Ασφαλείας επιπέδου Α.Ε.Ι.¹, διάρκειας 100 ωρών.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές, καθημερινά, στα γραφεία του παραρτήματος στο Ηράκλειο (Λεωφ. Ανδρ. Παπανδρέου 61) ή ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.: <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: κος Ιωάννης Σκουλατάκης, τηλ.: 2810 215220, φαξ: 2810 215221

¹ Σύμφωνα με το ν.2916/2001 τα ελληνικά Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) χαρακτηρίζονται ως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.).

Η επαγγελματική ικανοποίηση

του Μιλτιάδη Γ. Δεληγά *

Η επαγγελματική ικανοποίηση ορίζεται ως μια συναισθηματική ανταπόκριση στην εργασία και συνίσταται στις θετικές ή αρνητικές αντιδράσεις που έχουν οι άνθρωποι στην εργασία τους. Η ικανοποίηση που αντλεί το άτομο από την εργασία του, αποτελεί σήμερα ένα από τα σημαντικότερα θέματα στην οργανωτική και βιομηχανική ψυχολογία, αφού θεωρείται ότι συνδέεται με το άτομο-εργαζόμενο, την ψυχική του υγεία, την παραγωγικότητα και γενικότερα με τη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού στις επιχειρήσεις. Έτσι, η σύγχρονη κουλτούρα διοίκησης αντιμετωπίζει τον άνθρωπο-εργαζόμενο ως ένα ενεργό και ζωτικό μέρος της επιχείρησης και όχι απλά ως έναν από τους συντελεστές της παραγωγής.

Η ικανοποίηση είναι απόρροια της εκπλήρωσης υποκειμενικών εργασιακών προσδοκιών ή της σύμπτωσης του τύπου της προσωπικότητας του εργαζομένου και του περιβάλλοντος εργασίας, με δεδομένο ότι διαφορετικά

άτομα έχουν διαφορετικές εκτιμήσεις για την εργασία που ασκούν. Η επαγγελματική ικανοποίηση, αποτελεί στην ουσία μια συμπεριφορά ή στάση, η οποία συνδέεται με άλλες συμπεριφορές ή στάσεις στο χώρο εργασίας. Ως αποτέλεσμα, εξετάζεται όχι μόνο στο πλαίσιο της συνολικής ικανοποίησης, αλλά των επιμέρους συνιστωσών της που αφορούν τόσο στην εργασία, όσο και στον τρόπο ζωής του κάθε ατόμου.

Η μετάβαση στην αντίληψη που αντιμετωπίζει την εργασία ως αυτοσκοπό και ως ευχάριστη και δημιουργική ενασχόληση, η εμφάνιση της «εργασιομανίας» και η ανάγκη του συνδυασμού επαγγελματικής και οικογενει-

ακής ζωής, είχαν ως αποτέλεσμα να τεθεί το ζήτημα της επαγγελματικής ικανοποίησης σε νέες βάσεις.

Οι σχετικές έρευνες δείχνουν ότι η επαγγελματική ικανοποίηση, από την πλευρά των εργαζομένων συνδέεται με :

1. το μισθό και τις γενικότερες παροχές από την εργασία
2. το προφίλ των συνεργατών
3. το είδος της εποπτείας που ασκείται στον εργαζόμενο
4. το περιβάλλον εργασίας
5. τις προοπτικές εξέλιξης και
6. το αντικείμενο της θέσης εργασίας.

Η επαγγελματική ικανοποίηση ενός ατόμου συντελείται από α) **ατομικούς (ενδογενείς)** παράγοντες, δηλαδή εσωτερικά κίνητρα και προσωπικά βιώματα που ο καθένας φέρει μαζί του στην εργασία και β) από **περιβαλλοντικούς (εξωτερικούς)** παράγοντες, δηλαδή επιδράσεις που το άτομο δέχεται από το περιβάλλον εργασίας του.

Ειδικότερα, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της εργασίας που συνδέονται με την επαγγελματική ικανοποίηση του ατόμου, αφορούν :

1) Στα δομικά χαρακτηριστικά του οργανισμού, δηλαδή το φυσικό περιβάλλον εργασίας και τις συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων και των σχέσεων με τους συναδέλφους.

2) Στους ρόλους που έχουν οι εργαζόμενοι σε μια επιχείρηση ή έναν οργανισμό. Όσο «ξεκάθαροι» είναι οι ρόλοι των εργαζομένων, τόσο αποφεύγονται οι συγκρούσεις που προκαλεί η σύγχυση των ρόλων.

3) Στην πίεση (stress), που υφίστανται τα άτομα στο χώρο εργασίας τους.

4) Στη δυνατότητα συνδυασμού επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων. Στο σημείο αυτό, τονίζεται η ευεργετική επίδραση που έχουν πολιτικές του οργανισμού, όπως είναι η ευελιξία στο ωράριο, οι άδειες αλλά και δομές που διευκολύνουν τις διάφορες οικογενειακές υποχρεώσεις (π.χ. παιδικό σταθμό).

Στις σύγχρονες εταιρείες, πραγματοποιούνται στρατηγικές διοίκησης, όπως η παροχή bonus στους εργαζόμενους, το μοίρασμα των κερδών ή η προσφορά παροχών στο επίπεδο των συνθηκών εργασίας (όπως είναι η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση), με στόχο την ενδυνάμωση και τη μεγιστοποίηση των κινήτρων του προσωπικού. Γενικά, είναι η δημιουργία και η καλλιέργεια ενός κλίματος όπου ο κάθε εργαζόμενος θα θεωρεί την επιχείρηση στην οποία εργάζεται ως «οικογένειά του» και θα ταυτίζει τους προσωπικούς του στόχους με τους στόχους της

*Ο κος Μ. Γ. Δεληγάς είναι Διδάκτωρ της Ιατρικής Σχολής του Α.Π.Θ. – Επιθεωρητής Εργασίας

εταιρείας. Στην περίπτωση αυτή, η αφοσίωση μπορεί να συνδέεται θετικά με την επαγγελματική ικανοποίηση, δηλαδή μπορεί να είναι αποτέλεσμά της και να συνδέεται με την παραγωγικότητα και την υγεία.

Το μοντέλο χαρακτηριστικών της εργασίας

Το μοντέλο των χαρακτηριστικών της εργασίας (Hackman & Oldham), προσπαθεί να καλύψει όλες τις σχετικές με την εργασία συμπεριφορές (κίνητρα, αποτελεσματικότητα, απουσίες, ικανοποίηση, αποχώρηση, επίδοση). Τα χαρακτηριστικά αναφέρονται σε ιδιότητες του έργου που οδηγούν σε κάποια ψυχολογική απόκριση από την πλευρά του ατόμου, η οποία με τη σειρά της οδηγεί σε συγκεκριμένη εργασιακή συμπεριφορά και σε επακόλουθα αποτελέσματα.

Η ψυχολογική απόκριση της βιωμένης εργασιακής σημασίας, ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο ο εργαζόμενος βιώνει την εργασία του σαν κάτι που έχει νόημα και αξία. Διακρίνεται από τα παρακάτω χαρακτηριστικά :

- 1) Την **ποικιλία δεξιοτήτων**, που ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο απαιτούνται διαφορετικές δεξιότητες για την επιτέλεση του έργου.
- 2) Την **ταυτότητα του έργου**, που ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο η εργασία απαιτεί τη δημιουργία ενός ξεχωριστού και ολοκληρωμένου έργου.
- 3) Τη **σπουδαιότητα του έργου**, που ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο η εργασία έχει σημαντική επίπτωση στη ζωή και την εργασία των άλλων ανθρώπων.
- 4) Την **αυτονομία**, που ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο η εργασία εμπεριέχει ανεξαρτησία, ελευθερία και δυνατότητα να προγραμματίζει το ίδιο το άτομο την εργασία

του και να καθορίζει τις μεθόδους που θα χρησιμοποιήσει. Η αυτονομία οδηγεί στην *ψυχολογική κατάσταση της βιωμένης υπευθυνότητας για τα αποτελέσματα της εργασίας*, η οποία ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο το άτομο αισθάνεται προσωπικά υπεύθυνο και υπόλογο για τα αποτελέσματα της εργασίας του.

5) Την **ανατροφοδότηση ή ανάδραση** (feedback), που αναφέρεται στο βαθμό που η επιτέλεση του έργου έχει ως αποτέλεσμα το άτομο να έχει άμεση και ξεκάθαρη γνώση και πληροφόρηση της αποτελεσματικότητας της επίδοσής του. Η ψυχολογική κατάσταση που συνδέεται με το χαρακτηριστικό αυτό ονομάζεται *γνώση αποτελεσμάτων* και ορίζεται ως ο βαθμός στον οποίο ο εργαζόμενος γνωρίζει σε σταθερή βάση, πόσο αποτελεσματικά επιτελεί την εργασία του.

Οι ψυχολογικές καταστάσεις θεωρείται ότι οδηγούν σε υψηλού επιπέδου εσωτερικά κίνητρα για εργασία, σε υψηλής ποιότητας επιδόσεις στο έργο, υψηλού επιπέδου ικανοποίηση με την εργασία και σε χαμηλό βαθμό απουσιών και αποχώρησης.

Με βάση το μοντέλο χαρακτηριστικών της εργασίας, οι παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωση της επαγγελματικής ικανοποίησης είναι :

1. Η εργασία να αποτελεί «πρόκληση» για τον εργαζόμενο, να δίνει ευκαιρίες και κίνητρα, να μην είναι κουραστική και ανιαρή.

2. Η καλή απόδοση να αμείβεται και να υπάρχει σαφής σχέση ανάμεσα στην απόδοση και την αμοιβή. Ως αμοιβή πρέπει να θεωρείται κάθε είδους παροχή προς τον εργαζόμενο.

3. Η θετική ενίσχυση στον εργαζόμενο για το επιτυχές έργο δηλαδή, λεκτική αναγνώριση, έπαινος και άλλες επιπρόσθετες μη χρηματικές αμοιβές.

4. Η ύπαρξη καλών συνθηκών εργασίας ως προς το περιβάλλον και τη διαμόρφωση χώρου.

5. Η σωστή εποπτεία που χαρακτηρίζεται από το ενδιαφέρον και την παροχή βοήθειας στους εργαζόμενους κατά την επιτέλεση του έργου τους.

6. Οι καλές σχέσεις στο χώρο εργασίας μεταξύ συναδέλφων και μεταξύ προϊσταμένων και υφισταμένων.

7. Η αποτελεσματική πολιτική από την πλευρά της επιχείρησης που επιδιώκει την αναβάθμιση των εργαζομένων στο έργο τους.

8. Η διασφάλιση της εργασίας και η καλλιέργεια αισθήματος στους εργαζόμενους ότι δεν κινδυνεύουν να χάσουν τη δουλειά τους.

9. Η δίκαιη κατανομή των χρηματικών αμοιβών.

10. Η δυνατότητα συμμετοχής των εργαζομένων στη λήψη αποφάσεων, ιδιαίτερα σε τομείς που οι ίδιοι γνωρίζουν καλά.

11. Η απόδοση, κατά το δυνατόν, μεγάλου βαθμού αυτονομίας και υπευθυνότητας στον εργαζόμενο.

12. Η ύπαρξη σαφήνειας στους ρόλους, δηλαδή ως προς το τί ακριβώς αναμένεται από τον κάθε εργαζόμενο να κάνει.

Οι εργαζόμενοι που είναι ικανοποιημένοι από την εργασία τους, είναι και αποδοτικοί. Η συσχέτιση αυτή, φαίνεται και από τα επιμέρους χαρακτηριστικά εργασι- ακών ομάδων που διαφέρουν ως προς την απόδοση και παρατίθενται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1. Χαρακτηριστικά αποδοτικών και μη αποδοτικών εργασιακών ομάδων

Αποδοτικές ομάδες	Μη αποδοτικές ομάδες εργασίας
Έλλειψη τυπικότητας, ατμόσφαιρα άνεσης, ύπαρξη ενδιαφέροντος	Τυπικότητα, ατμόσφαιρα με ένταση, έλλειψη ενδιαφέροντος
Αρκετή συζήτηση, πολλές συνεργασίες	Κυριαρχία των λίγων, συνεργασίες μη σχετικών
Κατανόηση / αποδοχή κοινών στόχων	Στόχοι ασθενώς καθορισμένοι / δυσνόητοι, διαφωνίες
Ακρόαση, θεώρηση, προώθηση ιδεών	Άδικη ακρόαση, άσχετες συζητήσεις, τα μέλη φοβούνται
Εξέταση διαφωνιών, η πλειοψηφία είναι ικανοποιημένη	Καταπίεση διαφωνιών, η υπερσχύουσα μειονότητα εκφράζει τις απόψεις της
Ευσυνειδησία, λήψη απόφασης, τα μέλη νιώθουν ελεύθερα να διαφωνούν	Έλλειψη ευσυνειδησίας, ανώριμη λήψη απόφασης, τυπική ψηφοφορία
Εποικοδομητική κριτική	Προσωποποιημένη, καταστρεπτική κριτική
Έκφραση συναισθημάτων και διαφωρών	Τα συναισθήματα μένουν κάτω από την επιφάνεια
Άγνοια αποφάσεων / ενεργειών, καθαρές αναθέσεις	Έλλειψη ενημέρωσης των αποφάσεων, ασαφείς αναθέσεις
Αρχηγικός ρόλος λαμβάνεται από το καταλληλότερο μέλος	Ο αρχηγικός ρόλος είναι φρουρούμενος
Συχνή αναδρομή λειτουργίας ομάδων	Αδιαφορία για την περαιτέρω βελτίωση

Διεύρυνση και εμπλουτισμός της εργασίας

Ο όρος «διεύρυνση της εργασίας» (job enlargement) αναφέρεται στις ενέργειες που μπορούν να γίνουν κατά το σχεδιασμό ή επανασχεδιασμό μιας εργασιακής θέσης, έτσι ώστε αυτή να επεκταθεί οριζόντια, να συμπεριλάβει δηλαδή περισσότερα εργασιακά καθήκοντα του ίδιου επιπέδου υπευθυνότητας.

Οι αρχές του μοντέλου των χαρακτηριστικών της εργασίας, όσον αφορά στον εμπλουτισμό της εφαρμόζονται με τα παρακάτω :

1. Διαμόρφωση φυσικών μονάδων εργασίας. Φυσικές μονάδες εργασίας είναι αυτές που παράγουν ένα ολοκληρωμένο έργο ή προϊόν και όχι τμήματά του. Με το σχεδιασμό παρόμοιων μονάδων αυξάνεται η ταυτότητα και η σπουδαιότητα του έργου, όπως ορίζεται από το μοντέλο χαρακτηριστικών της εργασίας. Η ενασχόληση με ένα ολοκληρωμένο έργο είναι η φυσική μορφή της ανθρώπινης εργασίας, η οποία καταργήθηκε με την τμηματοποίηση της εργασίας που επέφερε η βιομηχανική επανάσταση.

2. Συνδυασμός καθηκόντων. Η ανάθεση στον εργαζόμενο ποικιλίας καθηκόντων, αυξάνει τη βιωμένη σημασία της εργασίας, καθώς αυξάνεται η ποικιλία των δεξιοτήτων. Η ποικιλία καθηκόντων επιτυγχάνεται, συνήθως, με την οριζόντια διεύρυνση της εργασίας.

3. Δημιουργία σχέσεων με τον συναλλασσόμενο/πελάτη. Ο συνήθης σχεδιασμός της εργασίας δεν αφήνει περιθώρια επαφής ανάμεσα στο δημιουργό και τον τελικό χρήστη του παραγόμενου προϊόντος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν ιδιαίτερα κίνητρα για τη σωστή επιτέλεση του έργου. Η εργασία μπορεί να σχεδιάζεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί να υπάρξει επαφή ανάμεσα στο δημιουργό και το χρήστη.

4. Κάθετη διεύρυνση. Η κάθετη διεύρυνση αποσκοπεί στη μείωση της απόστασης ανάμεσα στις αρμοδιότητες «ελέγχου» και τις αρμοδιότητες «παραγωγής», με

στόχο την αύξηση της αυτονομίας και της υπευθυνότητας του εργαζομένου. Επιτυγχάνεται με την εκχώρηση στον εργαζόμενο αρμοδιοτήτων που συνήθως έχουν τα διευθυντικά ή εποπτικά στελέχη. Παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων είναι :

α) Η εκχώρηση στους εργαζόμενους της αρμοδιότητας να αποφασίζουν για τον τρόπο επιτέλεσης του έργου ή για τον τρόπο εκπαίδευσης των νέων εργαζομένων.

β) Μεγαλύτερη ελευθερία στο να αποφασίζουν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι για το πώς θα μοιράζουν το χρόνο ανάμεσα σε εργασία και διαλείμματα ή για το χρόνο έναρξης και περάτωσης της εργασίας.

γ) Ενθάρρυνση στο να πραγματοποιούν μόνοι τους οι εργαζόμενοι την ανίχνευση των σφαλμάτων και την επίλυση των προβλημάτων που αφορούν στην εργασία τους.

δ) Παροχή μεγαλύτερης ενημέρωσης σχετικά με διάφορες οικονομικές όψεις της εργασίας και της επιχείρησης. Παροχή δυνατότητας να ρυθμίζουν οι ίδιοι το τμήμα του προϋπολογισμού της επιχείρησης που έχουν άμεση σχέση με τη δική τους εργασία.

5. Δημιουργία καναλιών ανατροφοδότησης (feedback).

Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν πληροφόρηση για την πορεία του έργου τους και τα αποτελέσματα της εργασίας τους. Πρέπει να γνωρίζουν πότε οι ίδιοι παρουσιάζουν βελτίωση, μείωση ή στασιμότητα στην επίδοσή τους. Ο ποιοτικός έλεγχος, επίσης, που αποτελεί την τελική όψη της παραγωγικής διαδικασίας, πρέπει να ανατροφοδοτεί τα αποτελέσματά του στους εργαζόμενους, ώστε να έχουν και οι ίδιοι μια συνολική εικόνα του έργου που παράγουν. ■

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1 Locke EA. The nature and causes of job satisfaction. Consulting Psychologists Press, 1976.
- 2 Hackman JR, Oldham GR. Development of the job diagnostic survey. Journal of applied psychology, 1975.
- 3 Κάντας Α. Οργανωτική – Βιομηχανική Ψυχολογία. Τόμος Α' : Κίνητρα - επαγγελματική ικανοποίηση. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, 19987
- 4 Χυτήρης Λ. Οργανωσιακή συμπεριφορά. Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα, 1998.
- 5 Θεοδωράτος Ε. Ανθρώπινες σχέσεις στην εργασία, Εκδόσεις Greekbooks, 1997, Αθήνα.

Ο ρόλος των εργαζομένων στις στρατηγικές ανάλυσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας του εργασιακού στρες

του Δημήτρη Τούκα*

Το εργασιακό στρες (εργασιακό άγχος) είναι μία επισημονικά καλά τεκμηριωμένη κατάσταση, που προκύπτει από την αλληλεπίδραση των συνθηκών εργασίας και των ατομικών χαρακτηριστικών των εργαζομένων, η οποία μπορεί να έχει αρνητική επίδραση στην υγεία τους καθώς και στην απόδοση της αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητάς τους.

Στη διεθνή βιβλιογραφία [1,2,3] υπάρχουν διάφοροι ορισμοί του εργασιακού στρες: «το σύνολο των επιβλαβών σωματικών και ψυχικών αντιδράσεων που εκδηλώνονται όταν οι απαιτήσεις της εργασίας δεν είναι ανάλογες με τις ικανότητες, τους πόρους ή τις ανάγκες του εργαζομένου» ή «κατάσταση που συνοδεύεται από φυσικές, ψυχολογικές ή κοινωνικές επιπτώσεις ή δυσλειτουργίες και η οποία προκύπτει σε άτομα που αισθάνονται ανίκανα να γεφυρώσουν το κενό ανάμεσα στις απαιτήσεις ή τις προσδοκίες που τίθενται επ' αυτών».

Στον τομέα της εφαρμοσμένης υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, από άποψη λειτουργικότητας στις διαδικασίες ανάλυσης και διαχείρισης του στρες, ο ορισμός βασίζεται σε μια δυναμική αντίληψη στην οποία ενσωματώνονται τα βασικά στοιχεία των σημαντικότερων μοντέλων ανάλυσης της επικινδυνότητας των ψυχοκοινωνικών κινδύνων. Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή, το εργασιακό στρες σκιαγραφείται ως μία κατάσταση που προκύπτει από τη συνεχή αλληλεπίδραση τεσσάρων μεταβλητών: τις εξωτερικές απαιτήσεις (πίεση προερχόμενη από το περιβάλλον εργασίας), τις εσωτερικές απαιτήσεις (ατομικές προσδοκίες), το εσωτερικό υπόβαθρο του εργαζομένου (ικανότητα να αντιδρά και να προσαρμόζεται στις εξωτερικές και εσωτερικές απαιτήσεις) και της εξωτερικής υποστήριξης. Οι μεταβλητές αυτές αποτελούν τους πυλώνες πάνω στους οποίους αναπτύσσονται οι διάφορες στρατηγικές ανάλυσης και διαχείρισης του στρες.

Το στρες, από μόνο του, δεν είναι ασθένεια, ούτε οι ψυχοκοινωνικοί παράγοντες που το προσδιορίζουν παρουσιάζουν εγγενή επικινδυνότητα. Όμως, η παρατεταμένη έκθεση μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη σωματική, την ψυχική και την κοινωνική υγεία των ατόμων καθώς και την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητά τους στην εργασία. Σύμφωνα με τα δεδομένα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία (European Agency for Safety and Health at

Work) το 28% των εργαζομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποφέρει από υπερβολικό στρες που οφείλεται στην εργασία. Το εργασιακό στρες κατατάσσεται στη δεύτερη θέση -μετά τα μυοσκελετικά προβλήματα της σπονδυλικής στήλης- στη λίστα των περισσότερο διαδεδομένων προβλημάτων της υγείας στους χώρους εργασίας. Σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο έχει αναγνωριστεί ως θέμα που αφορά τόσο τους εργαζόμενους όσο και τους εργοδότες. Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο 89/391/ΕΟΚ της 12ης Ιουνίου 1989 όλοι οι εργοδότες έχουν νομική υποχρέωση να προστατεύουν την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων. Η υποχρέωση αυτή αφορά και στα προβλήματα του εργασιακού στρες, στο βαθμό που ενέχουν κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων. Από την πλευρά τους, οι εργαζόμενοι έχουν τη γενική υποχρέωση να συμμορφώνονται με τα προστατευτικά μέτρα που καθορίζονται από τον εργοδότη.

Στις 8 Οκτωβρίου 2004 υπογράφεται η Συμφωνία Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το εργασιακό στρες στην οποία παρέχονται κατευθύνσεις για την καθοδήγηση των εργοδοτών αναφορικά με τον εντοπισμό και τη διαχείριση των στρεσογόνων παραγόντων στους χώρους εργασίας. Σύμφωνα με αυτή, οι αιτιολογικοί παράγοντες του στρες μπορούν να διαχωριστούν σε εξωγενείς παράγοντες που αφορούν στο περιβάλλον και στις συνθήκες εργασίας, (οργάνωση και τυπολογία της εργασίας, ρόλος-καθήκοντα του εργαζομένου, φόρτος εργασίας, εναλλαγή θέσεων εργασίας, ιεραρχικές σχέσεις κ.τ.λ.) και σε ενδογενείς παράγοντες που αφορούν στα ψυχοσωματικά χαρακτηριστικά του εργαζομένου (προσωπικότητα, συνήθειες, κατάσταση υγείας, επαγγελματική κατάρτιση, τρόποι συμπεριφοράς-επικοινωνίας) τα οποία παίζουν σημαντικότατο ρόλο στον τρόπο αντίδρασης του (copping) στις διάφορες επιδράσεις των εξωγενών παραγόντων. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η αντιμετώπιση των προβλημάτων του εργασιακού στρες πρέπει να γίνεται στο πλαίσιο μίας συνολικής διαδικασίας αξιολόγησης-διαχείρισης κινδύνου, με την εφαρμογή διαφόρων στρατηγικών που βασίζονται στην υλοποίηση συγκεκριμένων παρεμβατικών ενεργειών. Οι παρεμβάσεις αυτές μπορεί να είναι συλλογικές, ατομικές ή και τα δύο και μπορούν να εισάγονται με τη μορφή λήψης συγκεκριμένων μέτρων που στοχεύουν στην αντιμετώπιση διαπιστωμένων στρε-

*Ο κος Δ. Τούκας είναι βιολόγος-διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Αθηνών, Τεχνικός Επιθεωρητής Εργασίας στο Τ.Τ.Υ.Ε. Εύβοιας - ΚΕ.Π.Ε.Κ. Κεντρικής Ελλάδας.

σογόνων παραγόντων ή ως μέρος μίας ολοκληρωμένης πολιτικής κατά του στρες, η οποία περιλαμβάνει τόσο προληπτικά όσο και προστατευτικά μέτρα.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΣΤΡΕΣ

Λόγω της πολυπαραγοντικής φύσης του εργασιακού στρες, η ανάλυση της επικινδυνότητας δεν μπορεί να είναι μία προσέγγιση κατακερματισμένη ή μηχανιστική (του τύπου δόση/αποτέλεσμα η οποία χρησιμοποιείται για τους παραδοσιακούς χημικο-φυσικούς παράγοντες), αλλά συστημική (πολυπαραγοντική και πολυδιάστατη) μέσω της συνεισφοράς διαφόρων επιστημών, μεταξύ των οποίων η βιολογία, η ψυχολογία και οι κοινωνικές επιστήμες. Λόγω του γεγονότος ότι στην περίπτωση του εργασιακού στρες δεν υπάρχουν όρια αυστηρώς προκαθορισμένα, όπως π.χ. στις επικίνδυνες χημικές ουσίες (TLVs), τα κριτήρια αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται είναι εκείνα που προσδιορίζουν τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους.

Στις κατευθυντήριες γραμμές των διεθνών οργανισμών [1,2] υποδεικνύονται στρατηγικές που εξασφαλίζουν αποτελεσματικότητα στις παρεμβάσεις που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από το εργασιακό στρες. Κοινό γνώρισμα όλων των κατευθυντήριων γραμμών είναι η παραδοχή ότι η ανάλυση της επικινδυνότητας και η διαχείριση του στρες πρέπει να είναι διαδικασίες αλληλένδετες και να συμπεριλαμβάνουν δράσεις σε επίπεδο οργάνωσης της εργασίας (τυπολογία και περιβάλλον εργασίας), καθώς και σε συλλογικό ή/και ατομικό επίπεδο, δίδοντας έμφαση στην υποκειμενική αντίληψη του εργαζομένου αναφορικά με τους αιτιολογικούς παράγοντες του στρες.

Είναι σημαντικό, λοιπόν, στην ανάλυση της επικινδυνότητας του στρες να λαμβάνεται υπόψη η αντίληψη των εργαζομένων αναφορικά με τις συνθήκες εργασίας και τους στρεσογόνους παράγοντες, αφού η ικανότητα αντίστασης στο στρες διαφέρει από άτομο σε άτομο. Η καταγραφή της υποκειμενικής αντίληψης των εργαζομένων για τους παράγοντες που προκαλούν, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό στρες, παίζει σημαντικό ρόλο στη διαχείρισή του και κυρίως στις περιπτώσεις των δευτερογενών παρεμβάσεων (βλέπε παρακάτω). Για το λόγο αυτό, η ανάλυση επικινδυνότητας δεν πρέπει να έχει ως πλαίσιο αναφοράς την παρουσία ενδείξεων του στρες μέσω της μηχανιστικής εφαρμογής μίας λίστας ελέγχου. Για την ανάλυσή της είναι αναγκαία η χρήση μεθόδων διαφορετικών από τις λίστες ελέγχου, οι οποίες να αναδεικνύουν, εκτός από τους εγκάρσιους κινδύνους (εξωγενείς παράγοντες), και τους ενδογενείς στρεσογόνους παράγοντες. Τέτοιες μέθοδοι βασίζονται σε περιγραφικές, επαγωγικές, συγκριτικές ή/και στατιστικές μελέτες και χαρακτηρίζονται από διαδικασίες που χρησιμοποιούν α) υποκειμενικά στοιχεία (υποκειμενικές μέθοδοι), τα οποία αναδεικνύουν την προσωπική-υποκειμενική αντίληψη κάθε εργαζομένου αναφορικά με τη σχέση των συνθηκών εργασίας και του στρες (μέσω ερωτηματολογίων ή δομημένων συνεντεύξεων) και β) αντικειμενικά στοιχεία (αντικειμενικές μέθοδοι), τα οποία αναφέρονται σε μετρήσιμους δείκτες, ανεξάρτητα από την αντίληψη των εργαζομένων για τις συνθήκες εργασίας που σχετίζονται με την εκδήλωση του στρες (τεχνικές job analysis, check

lists, στρεσογόνοι δείκτες, συμπεριφορικοί δείκτες, δείκτες της υγείας των εργαζομένων κ.τ.λ.) [4,5].

Από τις υποκειμενικές μεθόδους αυτές που χρησιμοποιούνται κατά κόρον είναι τα ερωτηματολόγια. Τα ερωτηματολόγια διακρίνονται στα «εξειδικευμένα», τα οποία απευθύνονται σε συγκεκριμένες επαγγελματικές ομάδες (π.χ. νοσοκόμοι-ερωτηματολόγιο NEXT [6], αστυνομικοί, οδηγοί, εργαζόμενοι σε τηλεφωνικά κέντρα κ.τ.λ.) και στα «γενικευμένα» (umbrella questionnaires), τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιαδήποτε εργασιακή δραστηριότητα και αξιολογούν τους δυνητικούς παράγοντες του στρες μέσω ερωτήσεων που αναφέρονται στις εφαρμοζόμενες πρακτικές εργασίας. Από τα γενικευμένα ερωτηματολόγια τα περισσότερο χρησιμοποιούμενα είναι το Job Content Questionnaire (JCQ) [7], το ERI-Q (Effort/Reward Imbalance) [8] και το OSI (Occupational Stress Indicator) [9].

Πρέπει να επισημανθεί ότι τα γενικευμένα ερωτηματολόγια επειδή έχουν φτιαχτεί με σκοπό την ανάλυση της επικινδυνότητας του στρες σε ετερογενείς ομάδες εργαζομένων μπορεί, αν εφαρμοστούν σε μεμονωμένες εργασιακές πρακτικές, να παραβλέπουν σημαντικούς παράγοντες επικινδυνότητας. Π.χ. το ερωτηματολόγιο JCQ δεν είναι συμβατό με τις εργασιακές δραστηριότητες που αφορούν σε τομείς όπως της παροχής υπηρεσιών (νοσοκομεία, τηλεφωνικά κέντρα κ.τ.λ.) όπου η επαφή των εργαζομένων με τους χρήστες είναι συχνή, αφού δεν λαμβάνει υπόψη τις ψυχο-συναισθηματικού τύπου απαιτήσεις των εργαζομένων, με αποτέλεσμα να χάνονται πληροφορίες δυνητικά χρήσιμες για αντιμετώπιση του στρες.

Οι αντικειμενικές μέθοδοι αναφέρονται σε δείκτες που αντιστοιχούν σε αριθμητικές τιμές δημιουργώντας «κλίμακες επικινδυνότητας», οι οποίες αντικατοπτρίζουν αναλογικά την επίδραση των συνθηκών εργασίας στη συμπεριφορά και την υγεία των εργαζομένων. Τέτοιοι δείκτες είναι ο δείκτης επίπτωσης ή/και επιπολασμού των κλινικών συμπτωμάτων (κυρίως στις περιπτώσεις burn-out), οι βιοχημικοί δείκτες, οι δείκτες ατυχημάτων - παρ' ολίγον ατυχημάτων καθώς και οι συμπεριφορικοί δείκτες (αριθμός απουσιών λόγω ασθένειας, διαπληκτισμοί, επαναλαμβανόμενα λάθη στην εργασία κ.τ.λ.) [10,11].

Ας σημειωθεί ότι οι υποκειμενικές μέθοδοι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να θεωρούνται υποδεέστερες των αντικειμενικών, αφού εκείνες δίνουν πληροφορίες για την αντίληψη του εργαζομένου σε εργασιακά θέματα που αφορούν στην οργάνωση, στο φόρτο εργασίας, στην εναλλαγή θέσεων εργασίας (turn-over) και γενικότερα σε ζητήματα που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τους αιτιολογικούς παράγοντες του στρες. Οι πληροφορίες αυτές, αν αξιοποιηθούν κατάλληλα, έχουν καθοριστική σημασία στη διαχείριση του στρες και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες οι παρεμβάσεις έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση του στρες μέσω της ανάπτυξης των ατομικών ικανοτήτων των εργαζομένων. Γι' αυτό, είναι αναγκαίο τα αποτελέσματα -τόσο των υποκειμενικών όσο και των αντικειμενικών μεθόδων- να αξιοποιούνται συμπληρωματικά αφού στο σύνολό τους θα αποτελέσουν το υπόστρωμα πάνω στο οποίο θα δομηθούν τα αναγκαία παρεμβατικά μέτρα για την πρόληψη, εξάλειψη ή περιορισμό του εργασιακού στρες [4].

Σε κάθε περίπτωση, όμως, ανεξάρτητα από τη μέθοδο ή τις μεθόδους ανάλυσης που θα επιλεγούν, με-

γάλη προσοχή πρέπει να δοθεί στη χρήση των εργαλείων ανάλυσης της επικινδυνότητας του στρες, τα οποία πολύ συχνά προτείνονται, επιλέγονται και χρησιμοποιούνται με τρόπο αυθαίρετο και συχνά λανθασμένο έχοντας ως απώτερο σκοπό όχι τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας αλλά την υποχρέωση συμμόρφωσης με τη νομοθεσία. Τέτοια μπορεί να είναι η περίπτωση των εργαλείων έρευνας, όπως τα ερωτηματολόγια ή οι προκατασκευασμένες λίστες ελέγχου (check-lists), τα οποία αν χρησιμοποιηθούν από μη έμπειρα άτομα κινδυνεύουν να γίνουν στοιχεία συγκάλυψης κάποιων όψεων του προβλήματος, με αποτέλεσμα να καθιστούν δύσκολη την ερμηνεία των δεδομένων που έχουν συλλεχθεί και κατά συνέπεια να δυσχεραίνεται η εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων πρόληψης και προστασίας έναντι του στρες [3].

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι εκτός της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί στην ανάλυση της επικινδυνότητας του εργασιακού στρες, ιδιαίτερη σημασία έχει ο τρόπος εφαρμογής της στο ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο υφίσταται τις επιδράσεις των στρεσογόνων συνθηκών εργασίας. Βιβλιογραφικά δεδομένα επισημαίνουν ότι είναι σημαντικό η αξιολόγηση να διαχωρίζει την επικινδυνότητα του εργασιακού στρες σε επίπεδο ομάδας και σε ατομικό επίπεδο, λόγω των διαφορετικών αλληλοεπιδράσεων που υπάρχουν μεταξύ των εργαζομένων καθώς και της ατομικής διαφορετικότητας του κάθε εργαζομένου [3,12]. Σε επίπεδο ομάδας (είτε πρόκειται για το σύνολο των εργαζομένων σε μία επιχείρηση, είτε για τους εργαζόμενους τμήματος της επιχείρησης είτε για σύνολο εργαζομένων ομογενές ως προς συγκεκριμένα χαρακτηριστικά) είναι αναγκαίο η εκτίμηση να αναδεικνύει την επιδημιολογική διάσταση του προβλήματος καθώς και τους αιτιολογικούς παράγοντες στους οποίους αποδίδεται το εργασιακό στρες. Σε ατομικό επίπεδο είναι σημαντικό η αξιολόγηση να λαμβάνει προσεκτικά υπόψη τους φυσιολογικούς μηχανισμούς του στρες και την επίδρασή τους στην υγεία του εργαζομένου. Συγκεκριμένα, να λαμβάνει υπόψη την τυχαιότητα ή/και αιτιότητα μιας ή περισσότερων φυσιοπαθολογικών καταστάσεων του εργαζομένου με το στρες και την προγνωστική αξία των ενδεχόμενων παρεμβατικών μέτρων που στην περίπτωση αυτή είναι θεραπευτικού και επανορθωτικού χαρακτήρα.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΣΤΡΕΣ

Στο παρελθόν η διαχείριση του στρες βασιζόταν σε παρεμβάσεις οι οποίες συνδέονταν με την επίτευξη στόχων που αφορούσαν μεμονωμένες προβληματικές καταστάσεις (π.χ. οργανωτικό κλίμα, burnout, mobbing). Σήμερα, η διαχείριση του εργασιακού στρες βασίζεται σε μία ολιστική προσέγγιση των συνθηκών εργασίας υιοθετώντας στρατηγικές περισσότερο ευρείες και συνεργιστικές που μπορούν να αξιολογούν εξειδικευμένα φαινόμενα και παράλληλα να εξετάζουν τις κοινές πλευρές και τις διασυνδέσεις προβλημάτων που αφορούν σε προσωπικό, διαπροσωπικό και οργανωτικό επίπεδο. Οι στρατηγικές αυτές εκτός από την ιατρική επίβλεψη, αφορούν στην οργάνωση της εργασίας, στις πρακτικές εργασίας και στους τρόπους συμπεριφοράς των εργαζομένων. Η επιλογή της στρατηγικής καθώς και το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα αναπτυχθούν οι παρεμβατικές ενέργειες καθορίζονται από τα αποτελέσματα της ανάλυσης

της επικινδυνότητας του εργασιακού στρες [1,13,14].

Σε μία στρατηγική διαχείρισης ολιστικής προσέγγισης, πολύ συχνά οι παράγοντες που οδηγούν στην εκδήλωση του εργασιακού στρες είναι διαφορετικοί (διαφορές στα πλαίσια οργάνωσης της εργασίας, στα συμπεριφοριστικά χαρακτηριστικά των εργαζομένων κ.τ.λ.) και τις περισσότερες φορές δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν όλοι ταυτόχρονα, με αποτέλεσμα η αντιμετώπιση του προβλήματος να είναι επιφανειακή και κατά συνέπεια να βοηθά λίγο στη δόμηση ενός σχεδίου παρεμβατικών μέτρων. Για το λόγο αυτό, είναι αναγκαίο η εφαρμογή των στρατηγικών διαχείρισης του στρες να υλοποιείται σε φάσεις αναδεικνύοντας τα στοιχεία των αιτιολογικών παραγόντων του στρες, τα οποία με τη σειρά τους, θα κατευθύνουν τη λήψη των κατάλληλων παρεμβατικών μέτρων. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν πολλαπλές ή/και διαφοροποιημένες στρατηγικές παρέμβασης σε οργανωτικό, συλλογικό και ατομικό επίπεδο. Βάσει των παραπάνω, οι στρατηγικές παρέμβασης μπορούν να διαχωριστούν σε 3 επίπεδα [2,14]:

Σε οργανωτικό επίπεδο (πρωτογενείς παρεμβάσεις) που στοχεύουν στη λήψη μέτρων στο επίπεδο της οργάνωσης της εργασίας δίδοντας έμφαση κυρίως στον εργονομικό σχεδιασμό των δραστηριοτήτων. Τέτοια μέτρα αφορούν στο εργασιακό περιβάλλον, στον εξοπλισμό εργασίας-τεχνολογία, στους ρυθμούς (ένταση) της εργασίας, στα ωράρια καθώς και στο σύστημα επιβράβευσης-ανέλιξης. Στην περίπτωση αυτή τα παρεμβατικά μέτρα είναι προληπτικού και διορθωτικού χαρακτήρα και αξιολογούνται με όρους κόστους-αποτελέσματος.

Σε επίπεδο μικρής ομάδας (δευτερογενείς παρεμβάσεις) που στοχεύουν στην ενημέρωση-εκπαίδευση των εργαζομένων σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο αναφορικά με τις ορθές πρακτικές εργασίας και τον κώδικα συμπεριφοράς στους εργασιακούς χώρους (κάθετες και οριζόντιες διαπροσωπικές σχέσεις, επικοινωνία, ρόλοι, καθήκοντα, υποχρεώσεις, συνεργατικότητα). Σκοπός των παρεμβάσεων αυτών είναι η ανάπτυξη των ατομικών ικανοτήτων των εργαζομένων να διαχειρίζονται το στρες μέσω εξειδικευμένης επιμόρφωσης.

Σε ατομικό επίπεδο (τριτογενείς παρεμβάσεις) που αφορούν στη λήψη μέτρων επανορθωτικού-θεραπευτικού χαρακτήρα και στοχεύουν στην εξάλειψη-μείωση της έντασης των συμπτωμάτων του στρες σε ατομικό επίπεδο. Η αξιολόγηση των μέτρων στην περίπτωση αυτή γίνεται με όρους σοβαρότητας των συμπτωμάτων-οφέλους.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 της Συμφωνίας Πλαίσιο της ΕΕ της 8^{ης} Ιουνίου 2004 οι στρατηγικές για το στρες μπορούν να εφαρμόζονται είτε με την υλοποίηση συγκεκριμένων μέτρων που στοχεύουν σε παράγοντες πρόκλησης άγχους που έχουν εντοπιστεί ή ως μέρος μιας ενιαίας πολιτικής για το άγχος, η οποία περιλαμβάνει τόσο προληπτικά όσο και διορθωτικά-επανορθωτικά μέτρα. Τέτοια μέτρα για παράδειγμα, θα μπορούσαν να αφορούν αφενός στην βελτίωση της οργάνωσης, των διαδικασιών, των συνθηκών και του περιβάλλοντος της εργασίας, αφετέρου στη βελτίωση της διοίκησης και της κάθετης επικοινωνίας μέσω της διευκρίνισης των στόχων της επιχείρησης και του ρόλου του κάθε εργαζομένου, της σύνδεσης ευθυνών-αρμοδιοτήτων στην εργασία και της εκπαίδευσης των διευθυντικών στελεχών και των εργαζομένων, προκειμένου να ενισχυθεί η επίγνωση των

προβλημάτων του στρες και των τρόπων αντιμετώπισής του.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, ανεξάρτητα από τη στρατηγική που θα ακολουθηθεί κατά τη διαδικασία διαχείρισης του εργασιακού στρες πρέπει αρχικά να εφαρμόζονται παρεμβάσεις περιορισμένης κλίμακας και καθώς σταδιακά αποκαθίσταται η εμπιστοσύνη και επιτυγχάνονται θετικά αποτελέσματα οι παρεμβάσεις να επεκτείνονται σε μεγαλύτερη κλίμακα (positive feedback). Επίσης, για να έχουν οι παρεμβάσεις αποτελεσματικότητα και διάρκεια στο χρόνο, πρέπει να υπάρχει ενεργή εμπλοκή στη διαχείριση του στρες τόσο των εργαζομένων όσο και των εκπροσώπων τους, και της διοίκησης της επιχείρησης. Είναι σημαντικό το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης να έχει στοιχειώδεις γνώσεις σε θέματα που αφορούν στη σχέση του εργασιακού στρες με τα ψυχοσωματικά χαρακτηριστικά. Είναι, επίσης, σημαντικό να δίδονται συγκεκριμένα παραδείγματα θετικών παρεμβάσεων, έτσι ώστε αυτά να αποτελούν σημεία αναφοράς για τους εργαζόμενους και ερεθίσματα για συνέχιση των παρεμβάσεων. Από πολυάριθμα βιβλιογραφικά δεδομένα προκύπτει ξεκάθαρα ότι όταν είναι δυνατός ο έλεγχος των αιτιολογικών παραγόντων του εργασιακού στρες, οι διορθωτικές παρεμβάσεις οδηγούν σε σημαντικά θετικά αποτελέσματα τόσο ως προς την υγεία των εργαζομένων όσο και ως προς την οργάνωση και την παραγωγικότητα της επιχείρησης [2,3,4]. Κατά συνέπεια, είναι αναγκαία η συστηματική ενημέρωση για το θέμα σε όλα τα επίπεδα και επιπλέον, η ύπαρξη πραγματικού ενδιαφέροντος για βελτίωση των συνθηκών εργασίας (ευαισθητοποίηση), η συνειδητοποίηση ότι οι παρεμβάσεις σε ατομικό επίπεδο δεν αντικαθιστούν τις παρεμβάσεις σε οργανωτικό επίπεδο αλλά τις συμπληρώνουν και τέλος, η πεποίθηση ότι αυτές οι παρεμβάσεις αποτελούν ευκαιρία για τη βελτίωση της ποιότητας των συνθηκών εργασίας και κατά συνέπεια της επιχείρησης [15]. ■

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

[1] EUROPEAN AGENCY FOR SAFETY & HEALTH AT WORK. Experts forecast on emerging psychosocial risks related to Occupational Safety and Health. European Risk Observatory report, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2007. <http://osha.europa.eu/en/riskobservatory/risks/forecasts/>

psychosocial_risks/index_html

[2] PRIMA-EF - The European framework for psychosocial risk management at work 3. Ευρωπαϊκή Συμφωνία Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το εργασιακό στρες 8-11-2004

[3] La Montagne AD, Keegel T, Louie AM et al. A systematic review of the job stress intervention evaluation literature: 1990-2005. *Intl J Occup & Environ Health* 2007; 13(3): 268-280.

[4] LEKA, S., COX, T. (Eds.). PRIMA-EF: *Guidance on the European Framework for Psychosocial Risk Management*. WHO, Geneva, 2008. www.prima-ef.org

[5] D. Camerino, Lusignani M, Conway PM, Bertazzi PA. *Il gruppo NEXT. L'intenzione di lasciare la professione infermieristica*. *La Medicina del Lavoro* 2004; 95: 354-364.

[6] Karasek RA, Brisson C, Kawakami N, Houtman I, Bongers P, Amick B. The Job Content Questionnaire (JCQ): *An instrument for Internationally Comparative Assessments for Internationally Comparative Assessments of Psychosocial Job Characteristics*. *Journal of Occupational Health Psychology* 1998; 3: 322-355.

[7] Siegrist J, Starke D, Chandola T, Godin I, Marmot M, Niedhammer I, Peter R. *The measurement of Effort-Reward Imbalance at work: European comparisons*. *Social Science & Medicine*. 2004, 58: 1483-1499.

[8] Cooper CL, Sloan SJ, Williams JS. *Occupational stress indicator: Management guide*. NFER-Nelson, Windsor, 1988.

[9] Williams S, Cooper CL. *Measuring occupational stress: development of the pressure management indicator*. *J Occup Health Psychol*. 1998; 3: 306-21.

[10] Cooper CL, Sloan SJ, Williams S. *Occupational Stress Indicator, 2002*, Organizzazioni Speciali - Firenze.

[11] Cox T, Griffiths A, Rial-Gonzales E. *Research on Work-related Stress*. European Agency For Safety And Health At Work, Issue 203, Bilbao 2000.

[12] Tabanelli MC, Depolo M, Cooke R et al. *Available instruments for measurement of psychosocial factors in the work environment*. *Int Arch Occup Environ Health* 2008; 82: 1-12.

[13] Leka S, Cox T. *The european framework for psychosocial risk management: PRIMA-EF*. I-WHO Publication, Nottingham 2008. ISBN 978-0-9554365-2-9.

[14] Vaccini R. *Prevenzione organizzativa dello stress* G. Ital. Med. Lav. Erg. 2009; 31:2,191-193

Διεθνές Περισκόπιο

Ευρωπαϊκή έρευνα για τις επιχειρήσεις σχετικά με τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους (ESENER)

Η πανευρωπαϊκή έρευνα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) για τις επιχειρήσεις καταγράφει τις απόψεις των αρμόδιων φορέων (εκπροσώπων της διοίκησης και

των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας) για τους τρόπους διαχείρισης των κινδύνων που απειλούν την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας τους, με ιδιαίτερη έμφαση στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους,

δηλαδή σε φαινόμενα όπως το εργασιακό άγχος, η βία και η παρενόχληση.

Μεθοδολογία έρευνας

Στο πλαίσιο της έρευνας πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις, την άνοιξη του 2009, σε επιχειρήσεις με δέκα ή περισσότερους υπαλλήλους από τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα και σε όλους τους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας, εκτός της γεωργίας, της δασοκομίας και της αλιείας (NACE A), των ιδιωτικών νοικοκυριών (NACE T) και των ετερόδικων οργανισμών (NACE U). Καλύφθηκαν 31 χώρες: το σύνολο των 27 κρατών-μελών της ΕΕ, δύο υποψήφιες χώρες (Κροατία και Τουρκία) και δύο χώρες ΕΖΕΣ (Νορβηγία και Ελβετία).

Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με 28.649 διοικητικά στελέχη και 7.226 εκπροσώπους σε θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Σε κάθε χώρα συμμετείχαν στην έρευνα από 350 (Μάλτα) έως 1.500 επιχειρήσεις. Ο αριθμός και το ποσοστό των συνεντεύξεων με τους εκπροσώπους υγείας και ασφάλειας παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των χωρών. Τα στοιχεία συλλέχθηκαν μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων με τη βοήθεια H/Y (CATI). Οι εργασίες πεδίου διεξάχθηκαν από την TNS Infratest Socialforschung. Τα δείγματα συλλέχθηκαν βάσει μη αναλογικού σχεδίου δειγματοληψίας που διορθώθηκε στη συνέχεια μέσω στάθμισης. Καταβλήθηκαν προσπάθειες για τη διαμόρφωση δειγμάτων που παρέχουν την απαιτούμενη ποιότητα και διασφαλίζουν συγκρισιμότητα μεταξύ χωρών. Η εργασία αυτή διεξάχθηκε σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound).

Τα δύο ερωτηματολόγια (ερωτηματολόγιο για τους εκπροσώπους της διοίκησης και ερωτηματολόγιο για τους εκπροσώπους των εργαζομένων) καταρτίστηκαν από ομάδα στην οποία συμμετείχαν εμπειρογνώμονες σε θέματα σχεδιασμού ερευνών και υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων (ιδίως σε ό,τι αφορά στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους) μαζί με προσωπικό του EU-OSHA. Στη διατύπωση χρήσιμων ερωτήσεων για τα ενδιαφερόμενα μέρη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού σημαντική ήταν η συμβολή της τριμερούς συμβουλευτικής ομάδας, η οποία απαρτίζεται από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προεδρείου του EU-OSHA.

Περίληψη αποτελεσμάτων έρευνας για την «Εκτίμηση κινδύνου ή παρόμοια μέτρα»

Ένα μείζον θέμα που διερευνά η έρευνα ESENER είναι το κατά πόσον οι χώροι εργασίας ελέγχονται τακτικά ως προς την ασφάλεια και την υγεία στο πλαίσιο διενέργειας εκτίμησης κινδύνου ή παρόμοιων μέτρων¹. Στην περίληψη που δημοσιεύτηκε² αναφέρονται σχετικά με το ζήτημα τα ακόλουθα:

- Η πλειονότητα των επιχειρήσεων στην ΕΕ-27 (87%) πραγματοποιεί ελέγχους στο πλαίσιο της διενέργειας εκτίμησης κινδύνου ή παρόμοιων μέτρων, με τα ποσοστά να είναι ελαφρώς υψηλότερα στις επιχειρήσεις που

έχουν εντάξει στο δυναμικό τους εκπρόσωπο υγείας και ασφάλειας.

- Σε επίπεδο χωρών, τα υψηλότερα ποσοστά διενέργειας εκτίμησης κινδύνου ή παρόμοιων μέτρων αναφέρονται από επιχειρήσεις στην Ιταλία (99%), στο Ηνωμένο Βασίλειο (97%) και στην Ισπανία (95%). Σε επίπεδο κλάδων, τα υψηλότερα ποσοστά (άνω του 90%) αντιστοιχούν στους πιο επικίνδυνους κλάδους, όπως η εξόρυξη (99%), η μεταποίηση (91%) και οι κατασκευές (91%).

- Σε επίπεδο ΕΕ, 36% των επιχειρήσεων αναφέρουν ότι αναθέτουν τη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου σε εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών, όμως τα ποσοστά παρουσιάζουν υψηλές διακυμάνσεις μεταξύ των χωρών. Σε γενικές γραμμές, όσο μικρότερη είναι η επιχείρηση τόσο πιθανότερο είναι να αναθέσει τη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου σε εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών. Σε ορισμένες χώρες, πάντως, η εξωτερική ανάθεση αποτελεί πρακτική που χρησιμοποιείται κατ' εξαίρεση ακόμη και από τις μικρότερες επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα (π.χ. Δανία). Οι διαφορές αυτές μεταξύ χωρών μπορεί να οφείλονται στον τρόπο με τον οποίο είναι διαρθρωμένες σε εθνικό επίπεδο οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την Επαγγελματική Ασφάλεια και Υγεία (EAY) ή στην εκάστοτε πρακτική εξωτερικής ανάθεσης. Όμως, πρέπει να επισημανθεί, ότι η εξωτερική ανάθεση μπορεί, επίσης, να σχετίζεται με χαμηλά ποσοστά συμμετοχής της διοίκησης στην EAY.

- Τακτική διενέργεια ελέγχων αναφέρεται από το 83% των επιχειρήσεων. Όσο μεγαλύτερη είναι η επιχείρηση τόσο πιθανότερο είναι οι έλεγχοι να διενεργούνται «κατόπιν αιτήματος των εργαζομένων», γεγονός το οποίο, ενδεχομένως, είναι ενδεικτικό της συχνότερης ύπαρξης εκπροσώπων υγείας και ασφάλειας στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις.

- Οι τομείς που καλύπτονται συχνότερα από αυτούς τους ελέγχους είναι ο «εξοπλισμός και το περιβάλλον εργασίας» (96%) και «ο τρόπος οργάνωσης της εργασίας» (75%), ενώ οι δράσεις παρακολούθησης επικεντρώνονται στον «εξοπλισμό και στο περιβάλλον εργασίας» (84%), στην «παροχή κατάρτισης» (80%) και στον «τρόπο οργάνωσης της εργασίας» (63%). Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι, αν και οι αναφερόμενες ενέργειες τείνουν να επικεντρώνονται στους πιο παραδοσιακούς τομείς του εξοπλισμού, του περιβάλλοντος εργασίας και της κατάρτισης, ένα σημαντικό ποσοστό επιχειρήσεων αναφέρει ότι εστιάζει σε θέματα οργάνωσης της εργασίας.

- Από τις επιχειρήσεις που δεν διενεργούν τακτικά ελέγχους για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, το 12% αναφέρει συχνότερα ως αιτία το ότι οι έλεγχοι «δεν θεωρούνται απαραίτητοι διότι δεν αντιμετωπίζουμε σημαντικά προβλήματα» (71%). Σε επίπεδο χωρών, ο λόγος αυτός αναφέρεται πολύ συχνά από την Τσεχική Δημοκρατία (95%) και τη Δανία (92%), αλλά κυμαίνεται κάτω του μέσου όρου στην Ισπανία (50%) και την Ελλάδα (52%). Δεδομένου ότι ο λόγος αυτός αναφέρεται συχνότερα από τις μικρότερες επιχειρήσεις, γεννάται το ερώτημα εάν οι μικρότερες επιχειρήσεις έχουν λιγότερα

1. Το ερώτημα της ESENER εστιάζει στους ελέγχους στους χώρους εργασίας και όχι στις εκτιμήσεις κινδύνου, οι οποίες είναι πιο επίσημες.

2. Σε επόμενα τεύχη του περιοδικού θα συνεχιστεί η παρουσίαση των βασικών αποτελεσμάτων της έρευνας. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.esener.eu>

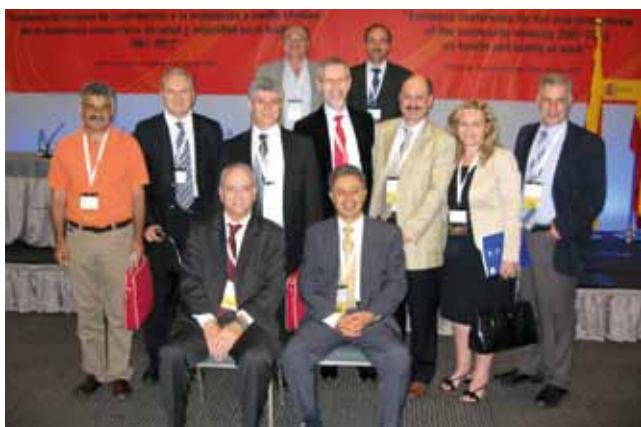
προβλήματα ή εάν έχουν μικρότερη ευαισθητοποίηση ως προς τα θέματα EAY.

• Αντιθέτως, οι «υπερβολικά περίπλοκες νομικές απαιτήσεις» αναφέρονται ως αιτία για τη μη διενέργεια ελέγχων από μόλις 37% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα.

Ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη, για την ενδιάμεση ανασκόπηση της Κοινοτικής Στρατηγικής 2007-2012 για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία: 3-4 Ιουνίου 2010, Βαρκελώνη, Ισπανία

Στις 21 Φεβρουαρίου του 2007, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε μια ανακοίνωση παρουσιάζοντας τις προτάσεις της για μια νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία για την περίοδο 2007 – 2012. Η στρατηγική «Βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία: κοινοτική στρατηγική 2007-2012 για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία» περιγράφει σε γενικές γραμμές την ατζέντα για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτικής για τα θέματα αυτά μέχρι το 2012. Κύριος στόχος είναι να μειωθούν κατά 25% τα εργατικά ατυχήματα μέχρι το 2012

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Ισπανικής Προεδρίας, στις 3 και 4 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στη Βαρκελώνη ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη για να εκτιμηθεί η πρόοδος της Κοινοτικής Στρατηγικής 2007-2012 και, αν ήταν αναγκαίο, η προσαρμογή της στις νέες συνθήκες

με βάση την εμπειρία και τη γνώση που έχει αποκτηθεί μέχρι σήμερα.

Στη συνδιάσκεψη, την έναρξη της οποίας κήρυξε ο Δήμαρχος της Βαρκελώνης, αφού έγινε μια σύντομη αναφορά στην πρόοδο της Στρατηγικής 2007-2012, σε στρογγυλή τράπεζα συζητήθηκε εκτενέστερα η εφαρμογή της και η πρόοδος που μέχρι σήμερα έχει σημειωθεί. Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν οι προσδοκίες από τη Στρατηγική αυτή.

Οι γενικοί άξονες στους οποίους κινήθηκαν τα θέματα που παρουσιάστηκαν από τις ομάδες εργασίας ήταν:

- Κοινοτική στρατηγική: δημιουργία ενός μοντέρνου και αποτελεσματικού νομοθετικού πλαισίου.
- Κοινοτική στρατηγική: ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της εφαρμογής των Εθνικών Στρατηγικών.
- Κοινοτική στρατηγική: προώθηση αλλαγών στους τρόπους συμπεριφοράς ώστε να βελτιωθεί η κουλτούρα πρόληψης.

Μετά το τέλος των εργασιών των ομάδων εργασίας, όλοι οι συμμετέχοντες παρακολούθησαν παρουσίαση εργαλείων εκτίμησης της προόδου μιας Κοινοτικής Στρατηγικής.

Τέλος, αφού παρουσιάστηκαν τα συμπεράσματα των ομάδων, ακολούθησε συζήτηση μεταξύ όλων των συμμετεχόντων.

Πηγές

- <http://www.eurofound.europa.eu/events/2010/healthandsafety0610/index.htm>
- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=151&langId=en>
- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007DC0062:EN:NOT>

Το ISPEL απορροφάται από το INAIL – Πλήγμα για την ΥΑΕ στην Ιταλία και την Ευρώπη

Το Εθνικό Ινστιτούτο Επαγγελματικής Ασφάλειας και Πρόληψης (ISPEL: Istituto Superiore per la Prevenzione e la Sicurezza del Lavoro) της Ιταλίας απορροφήθηκε από την 1^η Ιουνίου από το Εθνικό Ινστιτούτο για την Ασφάλιση έναντι Εργατικών Ατυχημάτων και Επαγγελματικών Ασθενειών (INAIL: Istituto Nazionale per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul Lavoro), βάσει του νόμου 81 της

9^{ης} Απριλίου 2008, που προώθησε η Ιταλική κυβέρνηση. Το ISPEL αποτελούσε τμήμα του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) της χώρας και υπαγόταν στο Υπουργείο Υγείας. Καταστατικοί του στόχοι ήταν, μεταξύ άλλων, η έρευνα και η πρόληψη στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στους χώρους εργασίας. Ένας αριθμός συμβασιούχων (περί τους 550) απολύθηκε, ενώ οι μόνιμοι υπάλληλοι απορροφήθηκαν από το INAIL. Σημειώνεται ότι το INAIL είναι σήμερα αποκλειστικά ελεγκτικός μηχανισμός και φορέας ασφάλισης του επαγγελματικού

συνέχεια στη σελ. 23

Αλφαβητικό ευρετήριο τίτλων άρθρων-πυξίδων (1-43)

- REACH και CLP: δύο κανονισμοί για τα χημικά που βελτιώνουν τις συνθήκες Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία** / Π. Μαραμπούτης, Β. Γεωργιάδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, (42), σ. 8-12
- Αερισμός – Κλιματισμός χώρων εργασίας** / Μ. Ρήγος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (34), σ. 5-10
- Ακτινολογικές εξετάσεις: επικινδυνότητα κατά την εγκυμοσύνη** / Μ. Γ. Δελιχάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (33), σ. 25-27
- Αμίαντος, μια διαχρονική παρουσία στους εργασιακούς χώρους** / Σπ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (13), σ. 25-27
- Ανάδειξη των συνολικών αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων για την προαγωγή της υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Ένα ολιστικό πρότυπο** / Ν. Σαραφόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (25), σ. 6-11
- Ανάλυση και αξιολόγηση μετρήσεων Η-Μ ακτινοβολίας από μετασχηματιστές στο βιομηχανικό εργασιακό χώρο. Συγκριτική παρουσίαση προτύπων για τον περιορισμό της έκθεσης σε Η-Μ ακτινοβολία** / Π. Μαρχαβίλας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (25), σ. 15-18, 23-27
- Ανάπτυξη οδηγιών για την ασφαλέστερη αντιμετώπιση σεισμικών κινδύνων σε εργοστασιακούς χώρους (μέρος Α')** / Τ. Σαλή, Κ. Πέτσα, Π. Καρύδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (26), σ. 10-16
- Ανάπτυξη οδηγιών για την ασφαλέστερη αντιμετώπιση σεισμικών κινδύνων σε εργοστασιακούς χώρους (μέρος Β')** / Τ. Σαλή, Κ. Πέτσα, Π. Καρύδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (27), σ. 12-14, 19-23
- Ανταγωνιστικότητα και εργασιακό περιβάλλον** / Μ. Αναλυτής, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, (3), σ. 6-7
- Αντικατάσταση των χημικών παραγόντων στους χώρους εργασίας με χημικές ουσίες λιγότερο επικίνδυνες - Μέθοδος Column Model του BIA** / Θ. Στρατηγάκη, Κ. Χασιώτης, Α. Βενέρης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (30), σ. 24-27
- Απλοί υπολογισμοί για την εκτίμηση της συγκέντρωσης του οξυγόνου και του διοξειδίου του άνθρακα στον αέρα των χώρων εργασίας** / Επιμ. Α. Ραντίν, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, Πυξίδα Νο 30, (31), σ. 17-20
- Από τη βιολογική παρακολούθηση των εργαζομένων εκτεθειμένων σε τοξικές ουσίες, στη μέτρηση των επιδράσεών τους** / Β. Μακρόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, (1), σ. 6-7
- Απόλυτα σοφή η υιοθέτηση μιας πολιτικής πρόληψης στον τομέα των εργατικών ατυχημάτων, όμως με τον άνθρωπο-εργαζόμενο που υπέστη ατύχημα τι γίνεται;** / Στ. Πασβάγκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (14), σ. 19-20
- Αποσαφήνιση της έννοιας των «βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών»** / Θ. Μπάζας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (25), σ. 12-14
- Ασθένειες από Μηχανικές Δονήσεις** / Σπ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, Πυξίδα Νο 2, (2)
- Ασθένειες από Αμίαντο** / Σ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, Πυξίδα Νο 10, (10), σ. 7-8, 13-14
- Ασθένειες από ΠΥΡΙΤΙΟ (SiO₂) (Πυριτίαση)**, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, Πυξίδα Νο 1, (1)
- Άσκηση των καθηκόντων του Ιατρού Εργασίας στο χώρο εργασίας** / Ε. Χ. Αλεξόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (15), σ. 29-30
- Ασφάλεια και υγεία στις μηχανές κοπής κιμά** / Ι. Ρήγος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (10), σ. 2-4
- Ασφαλιστικά κάλυψη του επαγγελματικού κινδύνου στην Ελλάδα** / Χ. Χατζής, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (16), σ. 20-25
- Ασφαλιστική κάλυψη του επαγγελματικού κινδύνου** / Β. Μακρόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (18), σ. 4-6
- Αφιέρωμα: απεμπλουτισμένο ουράνιο** / Επιμ. Ε. Γεωργιάδου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (5), σ. 6, 11-13
- Βασικές αρχές υγείας και ασφάλειας στα χημικά εργαστήρια (Μέρος Ι)** / Σ. Δοντάς, Ξ. Κομηνός, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (5), σ. 13-14
- Βασικές αρχές υγείας και ασφάλειας στα χημικά εργαστήρια (Μέρος ΙΙ)** / Σ. Δοντάς, Ξ. Κομηνός, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (6), σ. 6-9
- Βασικές αρχές υγείας και ασφάλειας στα χημικά εργαστήρια (Μέρος ΙΙΙ)** / Σ. Δοντάς, Ξ. Κομηνός, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (7), σ. 13-15
- Βασικές οδηγίες για ασφαλή και υγιή εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης** / Θ. Κουκουλάκη, Κ. Λώμη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, Πυξίδα Νο 26, (27), σ. 15-18
- Βιολογικές επιπτώσεις των ιοντιζουσών ακτινοβολιών** / Μ. Δελιχάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (27), σ. 6-9
- Βιομηχανικά αέρια σε φιάλες. Μέτρα ασφάλειας κατά τη χρήση τους** / Σπ. Δοντάς, Ε. Γεωργιάδου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, Πυξίδα Νο 14, (14), σ. 11-14
- Βιομηχανικά Ατυχήματα Μεγάλης Έκτασης** / Ε. Γεωργιάδου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, Πυξίδα Νο 20 (21), σ. 15-18
- Βιομηχανικά Ατυχήματα Μεγάλης Έκτασης. Διαχείριση της επικινδυνότητας στην Ελλάδα** / Ε. Γεωργιάδου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, (2), σ. 4-5
- Βιώσιμη ανάπτυξη στην ΥΑΕ** / Σ. Κωνσταντοπούλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (25), σ. 30
- Βιώσιμη διαχείριση του εργασιακού περιβάλλοντος** / Σ. Κωνσταντοπούλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (34), σ. 11-17
- Γάντια προστασίας** / Γ. Τσακάλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, Πυξίδα Νο 36, (37), σ. 19-22
- Γενικές αρχές αντιμετώπισης εργονομικών κινδύνων που μπορεί να προκαλέσουν μυοσκελετική καταπόνηση σε εργαζόμενους στη βιομηχανία τύπου. Μέρος Ι: Χειρωνακτική διακίνηση φορτίου** / Κ. Λώμη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (17), σ. 10-12, 17-21
- Γενικές προδιαγραφές εξοπλισμού γραφείων με οθόνες οπτικής απεικόνισης** / Θ. Κουκουλάκη, Κ. Λώμη, Χ. Χατζής, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, Πυξίδα Νο 31, (32), σ. 17-18, 23-24
- Γενική λίστα ελέγχου για λήψη προληπτικών μέτρων σε εργοτάξια** / Επιμ. Θ. Κουκουλάκη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, Πυξίδα Νο 18, (19), σ. 15-18
- Για το χαρακτήρα των Βαρέων Ανθυγιεινών Επαγγελματιών (ΒΑΕ): Συμβολή σε μια συζήτηση** / Γ. Ραχιώτης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (29), σ. 13-14, 19-21
- Γυναικεία και διαλύτες, Γονιμότητα, εγκυμοσύνη και κίνδυνοι για την υγεία** / Σπ. Δοντάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, Πυξίδα Νο 29, (30), σ. 17-20
- Δοσιμετρία των ιοντιζουσών ακτινοβολιών και ακτινοπροστασία** / Γ. Δελιχάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (20), σ. 19-21
- Δραστηριότητες του Τομέα Επαγγελματικής και Βιομηχανικής Υγιεινής, Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας** / Γ. Ντουινιάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (31), σ. 10-12
- Εισαγωγή θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εκπαίδευση: μια πρώτη προσέγγιση** / Τρ. Γκινάλας, Α. Μοίρου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (22), σ. 8-13
- Εισαγωγή θεμάτων επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην εκπαίδευση - Η ευρωπαϊκή διάσταση** / Α. Μοίρου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (28), σ. 5-12
- Έκθεση - Δόση - Οριακές Τιμές Έκθεσης σε χημικούς βλαπτικούς παράγοντες** / Σπ. Δοντάς, Ξεν. Κομηνός, Επιμ. Νομοθεσίας Αφρ. Δαϊκού, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, Πυξίδα Νο 9, (9), σ. 7-10
- Έκθεση σε νικέλιο μέσω της δερματικής επαφής κατά την εργασία** / Αθ. Μπάκας, Αικ. Μπάκα, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (18), σ. 12-18
- Έκτακτες καταστάσεις κινδύνου**, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, Πυξίδα Νο 42, (43), σ. 17-20
- Εκτίμηση ακτινικού κινδύνου σε Ακτινοδιαγνωστικά Εργαστήρια και Εργαστήρια Πυρηνικής Ιατρικής** / Μ. Γ. Δελιχάς, Υγιεινή

και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (16), σ. 9-11

Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου στη βιομηχανία τύπου / Ε. Γεωργιάδου κ.ά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (15), σ. 3-7

Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου στις εξορυκτικές βιομηχανίες / Κ. Ζορμπά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (40), σ. 12-16, 21-22

Εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στη βιομηχανία παραγωγής χρωμάτων / Επιμ. Σ. Δοντάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (38), σ. 18, 23-26

Εκτίμηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την υγεία και ασφάλεια στα εργοτάξια - Οκτώ χρόνια μετά τη θέσπιση του ΠΔ 305/1996 / Θ. Κουκουλάκη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (19), σ. 10-14

Εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου σε διοικητικούς υπαλλήλους δημόσιων νοσοκομείων της Αθήνας / Δ. Σακαρικό, Α. Μουμιτζόγλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (21), σ. 19-21

Εκτίμηση του χημικού κινδύνου στους χώρους εργασίας σύμφωνα με τη μέθοδο COSHH-essentials του HSE / Κ. Χασιώτης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (40), σ. 8-11

Έλλειψη ύπνου και εργαζόμενοι σε βάρδιες / Αικ. Μπάκα, Αθ. Μπάκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (31), σ. 13-16, 21

Ενέργειες για την εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου / Ν. Βαγιόκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (7), σ. 6, 11-12

Ενημέρωση και εκπαίδευση εργαζομένων: το σημαντικότερο μέτρο πρόληψης για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας και την προστασία του ευρύτερου περιβάλλοντος / Α. Δημητρίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (9), σ. 15

Εννοιολογικές προσεγγίσεις - Διασαφήσεις που αφορούν στο στρες (εργασιακό και οικογενειακό) (μέρος Α') / Αλ.-Στ. Αντωνίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (12), σ. 9-10

Ενόχληση επιβατών οχήματος λόγω των ανωμαλιών του οδοστρώματος / Α. Ταργουτζίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (21), σ. 10-12

Εξαερισμός στους χώρους εργασίας / Λ. Ραντίν, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, Πυξίδα Νο 12, (12), σ. 11-14

Εξοπλισμοί ατομικής προστασίας για τεχνικά έργα / Κ. Ζορμπά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (37), σ. 18, 23-28

Εξυγίανση εδαφών στο Τεχνολογικό και Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου. Μέτρα προστασίας εργαζομένων / Μ. Χριστόλης, Δ. Δαμίγου, Δ. Καλιαμπάκου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (36), σ. 16, 21

Επαγγελματικές μυοσκελετικές παθήσεις / Κ. Λώμη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, (4), σ. 1-12

Επαγγελματική βαρηκοΐα: εμπειρία από τις διαδικασίες διάγνωσης, πρόγνωσης και αποκατάστασης στη ναυπηγική βιομηχανία / Ε. Αλεξόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (24), σ. 15-16

Επαγωγική στατιστική στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας / Α. Αρβανιτογεώργος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (14), σ. 15-16

Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (Ε.Υ.Α.Ε.) / Επιμ. Θ. Σαμαράς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, Πυξίδα Νο 8, (8), σ. 7-10

Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας: Ε.Υ.Α.Ε. Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας / Θ. Σαμαράς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (7), σ. 4-5

Εργαζόμενοι σε μικροβιολογικό εργαστήριο: πρόσωπο με πρόσωπο με τις λοιμώξεις / Β. Σιάρκου, Β. Κυριαζοπούλου-Δαλαϊνά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (15), σ. 21-26

Εργαζόμενοι στη συντήρηση ιατρικών μηχανημάτων και νοσοκομειακού εξοπλισμού - Κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια / Α. Κωστοπούλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (22), σ. 27-29

Εργαλεία χειρός / Επιμ. Σ. Σιδηροπούλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, Πυξίδα Νο 19, (20), σ. 15-18

Εργατικά οφθαλμολογικά ατυχήματα - Κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις / Κ. Σουλιώτης, Μ. Αγγέλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (8), σ. 1-6, 11

Εργατικό ατύχημα / Επιμ. Ν. Βαγιόκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, Πυξίδα Νο 25, (26), σ. 19-20, 21-22

Εταιρική κοινωνική ευθύνη - Σύγχρονη αντίληψη για μελλοντική

ανάπτυξη / Ν. Αναλυτή, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (21), σ. 26-29

Ευρωπαϊκή Ένωση Αλουμινίου (ΕΕΑ). Μέριμνα για την ασφάλεια εργασίας / Θ. Προκοπίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (16), σ. 26-29

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: Η νέα κοινοτική στρατηγική στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία (2002-2006) / Γ. Π. Σπυρόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (11), σ. 6, 11-12

Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την εκτίμηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τη σήμανση υγείας και ασφάλειας στους χώρους εργασίας / Επιμ. Ε. Γεωργιάδου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (19), σ. 19-23

Έχει ρίζες στην αρχαιοελληνική ποίηση η φρασεολογία της υγιεινής και της ασφάλειας; / Σ. Ζαχαρής, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (17), σ. 6-8

Η βιβλιοθήκη του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. / Κ. Καψάλη, Φ. Θωμαδάκη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (23), σ. 27-28

Η διαχείριση του αμιάντου στην Ελλάδα / Χ. Γανδάς, Θ. Κ. Κωνσταντινίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, (42), σ. 22-25

Η εκτίμηση κινδύνου από κοινωνικοοικονομική σκοπιά / Α. Ταργουτζίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (40), σ. 5-7

Η έννοια της Ασφαλιστικής Ιατρικής / Στ. Γουσόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (22), σ. 24-26

Η επαγγελματική ικανοποίηση / Μ. Γ. Δεληγάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, (43), σ. 6-8

Η επίδραση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία των κατοίκων και των εργαζομένων στα μεγάλα αστικά κέντρα / Επιμ. Σ. Δρίβας, Χ. Χατζής, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, Πυξίδα Νο 28, (29), σ. 15-18

Η ευρωπαϊκή εκστρατεία της Επιτροπής Ανωτέρων Επιθεωρητών Εργασίας (ΕΑΑΕ, αγγλ.: SLIC) για την ασφάλεια και υγεία στον κατασκευαστικό κλάδο 2003-2004 / Α. Καραγεωργίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (19), σ. 3-9

Η θεσμοθετημένη ασφάλιση των ατυχημάτων στη Γερμανία / W. Eichendorf, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (30), σ. 13-16, 21-23

Η οικονομική διάσταση της πρόληψης / Α. Ταργουτζίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (13), σ. 28-30

Η ποιότητα ζωής σαν προϋπόθεση πρόληψης εργατικών ατυχημάτων / Ι. Στ. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (12), σ. 18-19

Η υγιεινή του χρόνου εργασίας και του χρόνου μη εργασίας / Γ. Δημολιάτης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (7), σ. 12-15

Η υποκειμενικότητα στην αντίληψη των κινδύνων / Μ. Γ. Δεληγάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (36), σ. 9-11

Ηλεκτρική Ασφάλεια / Επιμ. Λ. Ραντίν, Κ. Πούλιος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, Πυξίδα Νο 22, (23), σ. 15-18

Ηλεκτροσυγκολλήσεις. Τύποι - Κίνδυνοι - Μέσα Προφύλαξης (Α' μέρος) / Χ. Χατζηγιάννου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, Πυξίδα Νο 14, (15), σ. 13-16

Ηλεκτροσυγκολλήσεις. Τύποι - Κίνδυνοι - Μέσα Προφύλαξης (Β' μέρος) / Χ. Χατζηγιάννου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, Πυξίδα Νο 15, (16), σ. 15-18

Θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα: η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων στο εκτελεστικό απόσπασμα / Γ. Ραχιώτης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (14), σ. 20-21

Θερμική καταπόνηση των εργαζομένων / Σπ. Δρίβας, Θ. Σαμαράς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, Πυξίδα Νο 6, (7), σ. 7-10

Θερμικό περιβάλλον και εργασία / Μ. Ρήγος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (35), σ. 36-41

Ιατρική της εργασίας και πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας (Προαγωγή υγείας) / Α. Τζίμας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (23), σ. 25-27

Ιατρική της Εργασίας: απλή συμβουλευτική ή ουσιαστική πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου; / Χ. Παπάζογλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (26), σ. 24-27

Ιατρική της Εργασίας: στην κλίνη του Προκρούστη; / Γ. Ραχιώτης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (10), σ. 18-19

Κάπνισμα και υγεία - Από τα σαλόνια στα εργοστάσια, από τους χώρους εργασίας στους ειδικούς χώρους / Σ. Γερούλας, Υγι-

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Εισαγωγή

Σε κάθε εργασιακό χώρο, αλλά και στο χώρο κατοικίας, η λήψη μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων (πυρκαγιά, σεισμός κ.ά.) αποτελεί βασική πλευρά των μέτρων προστασίας εργαζομένων και κοινού. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσονται τα μέτρα που αφορούν στην παθητική και ενεργητική πυροπροστασία, καθώς και το σχέδιο εκκένωσης των χώρων. Στη συνέχεια αναφέρονται συνοπτικά βασικές προβλέψεις της νομοθεσίας για τα θέματα αυτά.

Εκτίμηση και πρόληψη των κινδύνων

Για κάθε εργασιακό χώρο ο εργοδότης οφείλει να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των κινδύνων στην εργασία και να διασφαλίζει ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης αυτών (Ν. 3850/2010). Οι κίνδυνοι από πυρκαγιά ή άλλες έκτακτες καταστάσεις πρέπει να περιλαμβάνονται στις διαδικασίες εκτίμησης και τα μέτρα προστασίας. Όλες οι σχετικές διαδικασίες θα πρέπει να είναι δυναμικές, **ώστε να λαμβάνονται υπόψη αλλαγές που μπορεί να συμβούν στο χώρο.**

Πιστοποιητικό πυροπροστασίας

Για την έγκριση άδειας οικοδομής των κτηρίων απαιτείται η αδειοδότησή τους σχετικά με την πυροπροστασία. Στις διαδικασίες εμπλέκονται οι Πολεοδομίες (ζητήματα παθητικής πυροπροστασίας) και οι Πυροσβεστικές Υπηρεσίες (ζητήματα ενεργητικής πυροπροστασίας).

Η παθητική πυροπροστασία περιλαμβάνει τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται κατά το σχεδιασμό και την κατασκευή των κτηρίων, ώστε αν ξεσπάσει πυρκαγιά, τα αποτελέσματά της να είναι όσο το δυνατόν λιγότερο καταστρεπτικά για τον πληθυσμό, το κτήριο και τις εγκαταστάσεις, καθώς και για την περιοχή στην οποία βρίσκεται, ακόμη και στην περίπτωση που δε γίνει χρήση των μέτρων και των μέσων της ενεργητικής πυροπροστασίας. Αναφερόμαστε στην εξασφάλιση οδών διαφυγής και εξόδων κινδύνου, την πρόβλεψη της διαδρομής καπνού και αερίων ώστε οι οδοί διαφυγής να διατηρούνται ελεύθερες, στο διαχωρισμό του κτηρίου σε πυροδιαμερίσματα, στις απαιτήσεις πυραντίστασης δομικών στοιχείων, στην εξωτερική διαμόρφωση του κτηρίου κ.λπ.

Η ενεργητική πυροπροστασία αφορά στα κατασταλτικά μέτρα πυροπροστασίας, δηλ. στον εξοπλισμό και στις προγραμματισμένες δραστηριότητες που ενεργοποιούνται με την εμφάνιση ή κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς, όπως τα συστήματα πυρανίχνευσης, τα φορητά ή μόνιμα μέσα πυρόσβεσης και τα συστήματα συναγερμού.

Ανάλογα με τη χρήση του κτηρίου, όπως επίσης και ανάλογα με το αν τα κτήρια θεωρούνται «υφιστάμενα» ή «νέα» (ο διαχωρισμός γίνεται με βάση το αν έχουν κατασκευαστεί πριν ή μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Π.Δ. 71/88, δηλ. του κανονισμού πυροπροστασίας κτηρίων), εφαρμόζονται διαφορετικές διατάξεις. Στον πίνακα που ακολουθεί αναφέρονται οι σχετικές διατάξεις ανάλογα με το είδος του κτηρίου και τη δραστηριότητα, όπως επίσης και η χρονική διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού πυροπροστασίας, σύμφωνα με τη **Διαταγή του Αρχηγείου του Πυροσβεστικού Σώματος 1308 (Φ.701.2/11-01-2010).**

Ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας – Χρονική διάρκεια πιστοποιητικού πυροπροστασίας (Α.Π.Σ. – Διαταγή Αριθ. Πρωτ. 1308, Φ.701.2, 11/01/2010)

ΚΥΡΙΑ ΧΡΗΣΗ	ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΧΡΗΣΗ ΚΤΗΡΙΟΥ Ή ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ		ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΨΥΧΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ	ΝΕΑ	
ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 5	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ	Π.Δ. 922/1977	Π.Δ. 71/1988, Π.Δ. 922/1977	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	Π.Δ. 71/1988, άρθ. 16 έως 22, Πυρ/κή Δ/Ξη 2/1979, Ν. 3766/2009	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 6	8 ΧΡΟΝΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 7	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΑ, ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΕΛΕΤΩΝ, ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΕΙΑ, ΙΑΤΡΕΙΑ, ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ Ο.Π.Α.Π	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 8	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ, ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ - ΜΟΝΑΔΕΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ	Πυρ/κή Δ/Ξη 8γ/2007	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 9	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΧΩΡΟΙ ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ, ΚΑΠΗ, ΣΧΟΛΕΣ ΧΩΡΟΥ	Πυρ/κή Δ/Ξη 3/1981 ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ, ΘΕΑΤΡΑ, & ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 200 ΑΤΟΜΩΝ: ΑΝ 445/1937, ΑΝ 446/1937, ΒΔ 15/17/1956	Πληθυσμός έως 50 άτομα ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960) Πληθυσμός άνω των 50 ατόμων Π.Δ. 71/1988 άρθ. 10	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	Για Επιφάνεια < 70 τ.μ. ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960) Για Επιφάνεια > 70 τ.μ. Πυρ/κή Δ/Ξη 3/1981	Για Επιφάνεια < 70 τ.μ. Π.Δ. 71/1988 άρθ. 8 Για Επιφάνεια > 70 τ.μ. Π.Δ. 71/1988 άρθ. 10	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ	Πυρ/κή Δ/Ξη 8γ/2007 ή ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)	Π.Δ. 71/1988, άρθ. 8 ή Π.Δ. 71/1988 άρθ. 9	5 ΧΡΟΝΙΑ
INTERNET CAFE	Πυρ/κή Δ/Ξη 3/1981	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 10	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ & ΑΠΟΘΗΚΕΣ ΑΥΤΩΝ ΜΕ ΧΡΗΣΗ Ή ΧΩΡΙΣ ΧΡΗΣΗ ΥΓΡΩΝ Ή ΑΕΡΙΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	- Κ.Υ.Α. Φ15/1589/30-01-2006- Ν. 3325/2005 ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ-ΛΑΤΟΜΕΙΑ Κ.Υ.Α. Δ7.Φ1.4817/1990 ΑΠΟΘΗΚΕΣ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ Κ.Υ.Α. 7376/1991 ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ Κ.Υ.Α. 3329/1989 Κ.Υ.Α. Φ15/1589/30-01-2006 ΠΕΠΙΕΣΜΕΝΑ ΑΕΡΙΑ Υ.Α. 10451/1988	ΠΑΘΗΤΙΚΗ Π.Δ. 71/1988 άρθ. 11 /Ν. 3325/2005 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ Κ.Υ.Α. Φ15/1589/30-01-2006	8 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΣ	Πυρ/κή Δ/Ξη 6 /1996	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 11	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΚΤΗΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΑ ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960) ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΚΤΗΡΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ Πυρ/κή Δ/Ξη 2 /1979	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 12 Α	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	ΕΝΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ Π.Δ. 1224/1981, Ν. 2801/2000, Π.Δ. 118/2006 ΕΚΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ Β.Δ. 465/1970, Ν. 2801/2000, Π.Δ. 118/2006	ΠΑΘΗΤΙΚΗ Π.Δ. 71/1988 άρθ. 8, 9 (Γραφεία ή Καταστήματα) ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ Ν. 2801/2000, Π.Δ. 1224/1981, Β.Δ. 465/1970, Π.Δ. 118/2006	3 ΧΡΟΝΙΑ
ΚΤΗΡΙΑ ΥΓΕΙΑΣ	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)	Π.Δ. 71/1988, άρθ. 12 Α	5 ΧΡΟΝΙΑ
ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 12 Β	5 ΧΡΟΝΙΑ

Ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας – Χρονική διάρκεια πιστοποιητικού πυροπροστασίας (Α.Π.Σ. – Διαταγή Αριθ. Πρωτ. 1308, Φ.701.2, 11/01/2010) (συνέχεια)

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΥΓΡΑΕΡΙΑ	Κ.Υ.Α. Δ3 14858/1993	ΥΓΡΑΕΡΙΑ	Κ.Υ.Α. Δ3 14858/1993	5 ΧΡΟΝΙΑ
	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	Κ.Υ.Α. 34458/1990	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	Κ.Υ.Α. 34458/1990	
	ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	Κ.Υ.Α. Π-7086/1988	ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	Κ.Υ.Α. Π-7086/1988	
	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΠ/ΣΕΩΝ & ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΗ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	Κ.Υ.Α. ΑΠΟ 28-6-91 ΦΕΚ Β'578	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΠ/ΣΕΩΝ & ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΗ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	Κ.Υ.Α. ΑΠΟ 28-6-91 ΦΕΚ Β'578	
	ΚΑΥΣΙΜΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ	Κ.Υ.Α. Δ3 26080/1996	ΚΑΥΣΙΜΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ	Κ.Υ.Α. Δ3 26080/1996	
ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ. ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ	Π.Δ. 455/1976 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 13 για 10 θέσεις, διαφορετικά με την κύρια χρήση του κτηρίου			1 ΧΡΟΝΟ
ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΜΕ ΑΝΤΛΙΕΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	Π.Δ. 455/1976, Ν. 2801/2000, Π.Δ. 118/2006, Β.Δ. 465/1970, Π.Δ. 1224/1981	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 13, Π.Δ. 455/1976, Ν. 2801/2000, Π.Δ. 118/2006, Β.Δ. 465/1970, Π.Δ. 1224/1981			6 ΜΗΝΕΣ
ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ, Ι.Κ.Τ.Ε.Ο., ΕΜΟΡΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ, ΣΤΑΘΜΟΙ ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ, ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ-ΛΙΠΑΝΤΗΡΙΑ	Κ.Υ.Α. 16085/2009	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 11, Κ.Υ.Α. 16085/2009			3 ΧΡΟΝΙΑ
ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΥΓΡΑΕΡΙΩΝ	Π.Δ. 595/1984 όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 269/1998 και το Π.Δ. 282/1999	Π.Δ. 595/1984 όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 269/1998 και το Π.Δ. 282/1999			3 ΧΡΟΝΙΑ
ΚΕΝΤΡΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ - ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	50 mbar έως και 16 bar (Υ.Α. Δ3/5286/1997, Κ.Υ.Α. Δ3/14413/1998) P: 1 bar (Κ.Υ.Α. Δ3/11346/2003, Υ.Α. Δ3/22560/2005)	50 mbar έως και 16 bar (Υ.Α. Δ3/5286/1997, Κ.Υ.Α. Δ3/14413/1998) P: 1 bar (Κ.Υ.Α. Δ3/11346/2003, Υ.Α. Δ3/22560/2005)			5 ΧΡΟΝΙΑ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΤΕΣ Τ.Υ., ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ, ΚΟΜΒΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΚΙΝΗΤΗΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑΣ Κ.ΛΠ.)	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960) & Πυρ/κή Δ/ξη 9/2000	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960) & Πυρ/κή Δ/ξη 9/2000			5 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΥΤΟΚΙΝΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΝΤΙΝΕΣ	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)			5 ΧΡΟΝΙΑ
ΣΤΑΘΜΟΙ ΜΟΤΟ ΠΑΡΚΙΝΓΚ	ΕΓΚ. ΔΙΑΤ. Α.Π.Σ. 7600/700 (Φ.51/1/6-7-1960)	Π.Δ. 71/1988 άρθ. 13 για 20 θέσεις, διαφορετικά με την κύρια χρήση του κτηρίου			1 ΧΡΟΝΟ
ΕΛΙΚΟΔΡΟΜΙΑ - ΥΠΟΣΤΕΓΑ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	NFPA 418 - NFPA 409	NFPA 418 - NFPA 409			5 ΧΡΟΝΙΑ
ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΜΕ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ και ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ Δ/ΣΗ ΥΓΕΙΝΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΕΙΑΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ					1 ΧΡΟΝΟ
ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΜΕ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΟΤ, CAMPING ΜΕ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΟΤ					5 ΧΡΟΝΙΑ
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ ΣΤΑ ΚΤΗΡΙΑ (ΕΚΤΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΩΝ)	Κ.Υ.Α. 31856/2003	Κ.Υ.Α. 31856/2003			
ΥΓΡΑΕΡΙΑ ΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	Κ.Υ.Α. Δ3/14858/1993	Κ.Υ.Α. Δ3/14858/1993			
ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	ΑΠΟΘΗΚΕΣ Πυρ/κή Δ/ξη 6/1996 Πυρ/κή Δ/ξη 8γ/2007 για έκθεση αυτοκινήτων	ΑΠΟΘΗΚΕΣ Π.Δ. 71/1988 άρθ. 11 ή άρθ. 9 για εκθέσεις αυτοκινήτων			
ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ (Κ.Ε.Π.)	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ Α.Π.Σ. 7600/700 Φ.51/1/6-7-1960	ΓΡΑΦΕΙΑ Π.Δ. 71 /1988 άρθ. 8			
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ Ο.Π.Α.Π.	Πυρ/κή Δ/ξη 8γ/2007	ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ Π.Δ. 71/1988 άρθ. 9			

Σχέδιο έκτακτης ανάγκης – ασφα- λής εκκένωση χώρων

Όπως αναφέρθηκε, ανάλογα με τη χρήση του κτηρίου η νομοθεσία περιλαμβάνει προβλέψεις για τον αριθμό, τις προδιαγραφές, τις διαστάσεις και την πυραντίσταση των οδεύσεων διαφυγής και των εξόδων κινδύνου, όπως επίσης και γενικότερα για τα μέτρα αντιμετώπισης μιας πυρκαγιάς. Στο πλαίσιο των μέτρων πυροπροστασίας, ανάλογα με τη χρήση του κτηρίου, μπορεί να περιλαμβάνεται η **συγκρότηση ομάδας πυροπροστασίας** από το προσωπικό της επιχείρησης και η μέριμνα από τον εργοδότη για την εκπαίδευση της ομάδας αυτής (π.χ. Κ.Υ.Α. 1589/104/2006). Επίσης, **στη νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων υπάρχουν σχετικές προβλέψεις.** Αναφέρουμε ενδεικτικά (Ν. 3850/2010, Π.Δ. 16/96):

- **Ο εργοδότης οφείλει:** α) να λαμβάνει όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από εργαζομένους, τα αναγκαία μέτρα τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στο μέγεθος και στη φύση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και θα λαμβάνουν υπόψη τα άλλα πρόσωπα που είναι παρόντα β) να οργανώνει την κατάλληλη υποδομή και να εξασφαλίζει τις κατάλληλες διασυνδέσεις με αρμόδιες εξωτερικές υπηρεσίες, προκειμένου να αντιμετωπισθούν άμεσα θέματα πρώτων βοηθειών, επείγουσας ιατρικής περίθαλψης, διάσωσης και πυρασφάλειας και γ) να ελέγχει τις εγκαταστάσεις και τα μέσα παροχής πρώτων βοηθειών τακτικά, όσον αφορά την πληρότητα και την ικανότητα χρησιμοποίησής τους.

- **Ο εργοδότης οφείλει να καταρτίσει σχέδιο διαφυγής και διάσωσης** από τους χώρους εργασίας, εφόσον απαιτείται από τη θέση, την έκταση και το είδος της εκμετάλλευσης. Το σχέδιο διαφυγής και διάσωσης πρέπει να αναρτάται σε κατάλληλες θέσεις στους χώρους εργασίας. Το σχέδιο πρέπει να δοκιμάζεται τακτικά, με ασκήσεις ή άλλο πρόσφορο τρόπο, ώστε σε περίπτωση κινδύνου ή καταστροφής να μπορούν οι εργαζόμενοι να διασωθούν.

- **Σε περίπτωση κινδύνου όλες οι θέσεις εργασίας πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται από τους εργαζόμενους γρήγορα και με συνθήκες πλήρους ασφάλειας.** Η χάραξη, οι διαστάσεις και η διευθέτηση των οδών διάσωσης και των εξόδων κινδύνου πρέπει να είναι ανάλογες με τις εγκαταστάσεις, τη χρήση και την επιφάνεια των χώρων εργασίας, καθώς και με τον αριθμό των εργαζομένων. Οι οδοί διάσωσης επισημαίνονται κατάλληλα και πρέπει να οδηγούν σε ελεύθερο ή ασφαλή χώρο από το συντομότερο δυνατό δρόμο. Οι διάδρομοι κυκλοφορίας πρέπει να διατηρούνται συνεχώς ελεύθεροι. Ιδιαίτερα δεν πρέπει να κλειδώνονται, να φράσσονται ή να μειώνεται η δυνατότητα διάκρισης των θυρών, που βρίσκονται στην πορεία των οδών διάσωσης. Οι θύρες κινδύνου δεν πρέπει να είναι κλειστές με τρόπο που να μην μπορεί να τις ανοίξει εύκολα και αμέσως κάθε πρόσωπο που θα χρειαστεί τυχόν να τις χρησιμοποιήσει σε περίπτωση ανάγκης και πρέπει να ανοίγουν προς τα έξω. Απαγορεύεται να προορίζονται ειδικά σαν θύρες κινδύνου οι συρόμενες και οι περιστρεφόμενες θύρες. Σε περίπτωση βλάβης του φωτισμού, οι οδοί διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό πρέπει να διαθέτουν **εφεδρικό φωτισμό** επαρκούς έντασης.

Αναφορές

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ – Διαταγή Αριθ. Πρωτ. 1308 (Φ.701.2, 11/01/2010): «Ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας – Χρονική διάρκεια ισχύος πιστοποιητικού πυροπροστασίας».

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ – Διαταγή Αριθ. Πρωτ. 39112 (Φ.701.2, 12/10/1998): «Κωδικοποίηση ερμηνευτικών - διευκρινιστικών Διαταγών επί εφαρμογής του Π.Δ. 71/88».

Γεωργιάδου Ε., Παπαδόπουλος Μ., Κίνδυνοι πυρκαγιάς – εκρήξεων. Μέτρα προστασίας, εκδ. ΕΛΙΝΥΑΕ, Αθήνα 2008.

Κ.Υ.Α. 1589/104/2006 (ΦΕΚ 90/Β/30.1.2006): «Λήψη μέτρων πυροπροστασίας στις βιομηχανικές βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, επαγγελματικά εργαστήρια, αποθήκες και μηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών, που υπάγονται στις διατάξεις του ν.3325/2005 (ΦΕΚ 68 Α') και σε λοιπές δραστηριότητες».

Ν. 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α/2.1.2010): «Κύρωση του κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων».

Π.Δ. 16/1996 (ΦΕΚ 10/Α/18.1.1996): «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ».

Π.Δ. 71/1988 (ΦΕΚ 32/Α/17.2.1988): «Κανονισμός πυροπροστασίας των κτιρίων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Σημείωση: Για πλήρη κείμενα της νομοθεσίας ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στις ιστοσελίδες του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (<http://www.elinyae.gr>) και του Πυροσβεστικού Σώματος Ελλάδας (<http://www.fireservice.gr>).

Εύη Γεωργιάδου, Χημικός Μηχανικός
Κέντρο Ασφάλειας της Εργασίας, ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

εινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (26), σ. 6-9

Καπνός από δασικές πυρκαγιές και πυροσβέστες / Μ. Τσουκαλά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, (41), σ. 8-11

Καρκινογόνοι χημικοί παράγοντες στην εργασία και μέτρα πρόληψης / Μ. Σουβλής, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, (42), σ. 13-16, 21

Καταγραφή εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα - Αδυναμίες και προοπτικές / Θ. Κουκουλάκη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (18), σ. 7-11

Κίνδυνοι για την ασφάλεια και την υγεία των πυροσβεστών / Π. Γεωργιάδου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, (41), σ. 12-18, 27

Κίνδυνοι για την υγεία των εργαζομένων από μικροοργανισμούς στη βιομηχανία των τροφίμων / Ε. Μουρελάτου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (16), σ. 12-14, 19

Κίνηση βιβλιοθήκης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. κατά την περίοδο 2002 - 2008 / Δ. Πινότση, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (36), σ. 22-23

Κουλτούρα Ασφάλειας - Έννοιες και μοντέλα (Α' μέρος) / Δ. Διακίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (23), σ. 5-14

Κουλτούρα ασφάλειας - Έννοιες και μοντέλα (Β' μέρος) / Δ. Διακίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (24), σ. 16-18, 23-24

Κουλτούρα για ασφάλεια και υγεία στην εργασία: ένα ζήτημα ζωτικού ενδιαφέροντος / Τ. Γκινάλας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (20), σ. 10-12

Κριτική ανασκόπηση μεθόδων για την εκτίμηση της έκθεσης σε παράγοντες κινδύνου για μυοσκελετικές παθήσεις (Μ.Σ.Π.) / Θ. Κουκουλάκη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (32), σ. 5-12

Λίστα Ελέγχου: Πτώσεις, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, Πυξίδα Νο 41, (42), σ. 17-20

Μέθοδος για τον προσδιορισμό των εργονομικών κινδύνων που μπορεί να προκαλέσουν μυοσκελετική καταπόνηση / Κ. Λώμη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (9), σ. 5-6, 11-12

Μέθοδος εκτίμησης του κινδύνου σε χώρους που υπάρχουν αμιαντούχα υλικά με σκοπό τη λήψη απόφασης για τη διαχείρισή τους / Θ. Στρατηγάκη, Κ. Χασιώτης, Α. Βενέρης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (29), σ. 9-13

Μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων / Ν. Βαγιόκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (17), σ. 4-5

Μεταφορές επικίνδυνων ουσιών μέσω των οδικών δικτύων στην Ελλάδα / Α. Ντάφος κ. ά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (26), σ. 17-18, 23

Μέτρα ασφάλειας για πυρκαγιές - Εκρήξεις (Α' μέρος) / Ε. Γεωργιάδου, Μ. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, Πυξίδα Νο 33, (34), σ. 21-24

Μέτρα ασφάλειας για πυρκαγιές - Εκρήξεις (Β' μέρος) / Ε. Γεωργιάδου, Μ. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, Πυξίδα Νο 34, (35), σ. 19-20, 33-34

Μέτρα ασφάλειας για πυρκαγιές - Εκρήξεις (Γ' μέρος). Διαδικασίες εκτίμησης - πρόληψης - αντιμετώπισης κινδύνων / Ε. Γεωργιάδου, Μ. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, Πυξίδα Νο 35, (36), σ. 17-20

Μέτρα πρόληψης για το θόρυβο: στου κουφού την πόρτα, όσο θέλεις βρόντα... / Σ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (24), σ. 13-14

Μέτρηση του θορύβου και προστασία της ακοής / Επιμ. Λ. Ραντίν, Σ. Κωνσταντοπούλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, Πυξίδα Νο 23, (24), σ. 19-22

Μουσική και... θόρυβος / Τ. Γκινάλας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (24), σ. 8-12

Μυοσκελετικές διαταραχές (Μ.Σ.Δ.) και εργασία. Ένα οξύ πρόβλημα στην επαγγελματική και δημόσια υγεία / Χ. Χατζής, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (32), σ. 13-15

Μυοσκελετικές παθήσεις που οφείλονται στην εργασία / Σπ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, Πυξίδα Νο 4, (4)

Μυοσκελετικές παθήσεις που σχετίζονται με την εργασία στο οδοντιατρικό προσωπικό / Κ.Λώμη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (21), σ. 22-25

Μυοσκελετική καταπόνηση νοσηλευτικού προσωπικού. Πρόληψη - Αντιμετώπιση: η μέθοδος Paul Dotte / Α. Ξυδέα-Κικεμένη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (17), σ. 8-9

Ο απουσιασμός των εργαζομένων για λόγους υγείας / Κ. Μιχαηλίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (20), σ. 22-26

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τα Χημικά, Θερμίο του Reach / Τ. Musu, Μετ. Δ. Πινότση, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (38), σ. 13-17

Ο θόρυβος και η πρόληψή του στους χώρους εργασίας: μια πρακτική προσέγγιση / Λ. Ραντίν, Σ. Κωνσταντοπούλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (19), σ. 26-28

Ο ρόλος του κράτους και των άλλων οργανισμών για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία / Μ. Πισιμίση, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (22), σ. 14-16, 21-23

Ο ρόλος των εργαζομένων στις στρατηγικές ανάλυσης και διαχείρισης της επικινδυνότητας του εργασιακού στρες / Δ. Τούκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, (43), σ. 9-12

Ο στόχος της εγγενούς ασφάλειας και η ελληνική πραγματικότητα / Μ. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (9), σ. 4-5

Ο στόχος της εγγενούς ασφάλειας και ο ρόλος του Τεχνικού Ασφάλειας / Μ. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (13), σ. 6

Οδικές εμπορευματικές μεταφορές / Επιμ. Κ. Πούλιος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, Πυξίδα Νο 21, (22), σ. 17-20

Οδική Μεταφορά Επικίνδυνων Εμπορευμάτων / Επιμ. Ν. Βαγιόκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, Πυξίδα Νο 24, (25), σ. 19-22

Οι βασικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι νέοι εργαζόμενοι / Επιμ. Α. Παπαδάκης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, Πυξίδα Νο 27, (28), σ. 17-20

Οι ΕΞΥΠ(νοι) στην πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου; / Χ. Α. Ιωάννου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (5), σ. 5

Οι επιπτώσεις του καπνού στη δημόσια υγεία και το περιβάλλον / Σ. Κωνσταντοπούλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (39), σ. 6-15

Οι εργοδοτικές υποχρεώσεις προς τον τεχνικό ασφάλειας και το γιατρό εργασίας για την άρτια άσκηση των καθηκόντων τους / Α. Τζιάλλας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (34), σ. 27-28

Οι μη ιοντίζουσες ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες (NIR) στον εργασιακό χώρο / Μ. Δεληχάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (13), σ. 7

Οι Πολυκυκλικοί Αρωματικοί Υδρογονάνθρακες (ΠΑΥ) στο περιβάλλον και τους χώρους εργασίας / Ξ. Κομηνός, Σ. Δοντάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (16), σ. 5-8

Οι πρωτοβουλίες της ΦΑΟΣ για ευαισθητοποίηση και δράσεις βελτίωσης της καθημερινής ασφάλειας στο σχολικό περιβάλλον / Ν. Σαραφόπουλος κ.ά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (28), σ. 12-16, 21

Οργάνωση εργασίας, Μέρος Α': Μελέτη των μεθόδων / Ν. Βαγιόκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (9), σ.13-14

Οργάνωση εργασίας. Μέρος Β': μέτρηση εργασίας / Ν. Βαγιόκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (10), σ. 15-17

Ορθές πρακτικές διαχείρισης εργαστηριακών απόβλητων / Δ. Λαμπροπούλου κ.ά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (15), σ. 27-28

Παράγοντες κινδύνου και πρόληψη των μυοσκελετικών παθήσεων που σχετίζονται με την εργασία στο οδοντιατρικό προσωπικό / Κ. Λώμη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (23), σ. 19-24

Παρουσίαση των βασικών μεθόδων διερεύνησης των εργατικών ατυχημάτων / Π. Κατσακίωρη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (34), σ. 18-20, 25-26

Παχυσαρκία - Έρευνα σε πληθυσμό ιατρικών επισκευτών / Α. Τζίμας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (27), σ. 9-11

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
Πηγές πληροφόρησης για την επαγγελματική υγεία, την ασφάλεια και το περιβάλλον / Θ. Σαμαράς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, Πυξίδα Νο 5, (5), σ. 7-10

Πλαίσιο για την ολοκληρωμένη διαχείριση επικινδυνότητας εγκαταστάσεων φυσικού αερίου / Μ. Παπαδόπουλος, Ε. Γεωργιάδου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (24), σ. 25-29

Πολιτική προστασία και τεχνολογικά ατυχήματα - Αρχές αυτοπροστασίας σε περίπτωση ατυχήματος / Γ. Π. Μουζάκης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (21), σ. 13-14

Ποσότητες παραγόμενων μολυσματικών αποβλήτων από τρία μεγάλα νοσοκομεία της Αττικής / Ν. Ξενάκης, Σ. Στασινό, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (31), σ. 22-27

Πρόγραμμα εκπαίδευσης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. για θέματα ΥΑΕ σε σπουδαστές ΑΕΙ, ΤΕΙ και τεχνικών επαγγελματικών σχολών / Κ. Ζορμπά, Σ. Κρομμύδας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (28), σ. 21-25

Προστασία της υγείας στην εργασία / Ε. Γιάνναπα, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (29), σ. 22

Πρωταγωνιστικός ο ρόλος της κατάρτισης σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας / Α. Δήμου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (6), σ. 13-14

Πρωτοβουλία για τη ασφαλή χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων / Φ. Υδραίου, Κ. Βησσαρίτη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2010, (41), σ. 28-31

Πρωτοπόροι της Ιατρικής της Εργασίας στην Ελλάδα / Ε. Αλεξόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2005, (21), σ. 4-9

Πώς μετράμε την ασφάλεια. Μέρος Β': εργαλεία και τεχνικές / Ε. Σγουρού, Σ. Γούτσος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (37), σ. 10-13

Πώς μετράμε την ασφάλεια; Μέρος Α': θεωρητικές προσεγγίσεις / Ε. Σγουρού, Σ. Γούτσος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (36), σ. 12-15

Ραδόνιο και θορόνιο: δύο αόρατοι συγγατοί μας / Κ. Πούλιος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (14), σ. 17-18

Σεισμική ετοιμότητα στη βιομηχανία / Π. Καρύδης, Κ. Πέτσα, Τ. Σαλή, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (35), σ. 11-18, 35

Σεξουαλική παρενόχληση γυναικών και ανδρών εργαζομένων στο χώρο εργασίας (μέρος Α') / Β. Σταφίδα, Δ. Σταφίδης, Α. Κάντας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (11), σ. 3-5

Σεξουαλική παρενόχληση γυναικών και ανδρών εργαζομένων στο χώρο εργασίας (μέρος Β') / Β. Σταφίδα, Δ. Σταφίδης, Α. Κάντας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (12), σ. 4-5

Σήμανση ασφαλείας ή/και υγείας στους χώρους εργασίας / Ν. Βαγιόκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, Πυξίδα Νο 11, (11), σ. 7-10

Στατιστική ανάλυση εργατικών ατυχημάτων κατά την κατασκευή σπράγγων και σταθμών του Μετρό με τη μέθοδο Ν.Α.Τ.Μ. μέχρι και το 1995 από τη «ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ Κ/Ξ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ» της OLYMPIC ATHENS METRO (μέρος Α') / Ν. Παπαδιονυσίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (11), σ. 12-15

Στατιστική ανάλυση εργατικών ατυχημάτων κατά την κατασκευή σπράγγων και σταθμών του Μετρό με τη μέθοδο Ν.Α.Τ.Μ. μέχρι και το 1995 από τη «ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ Κ/Κ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ» της OLYMPIC ATHENS METRO. (μέρος Β') / Ν. Παπαδιονυσίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (12), σ. 20-23

Στατιστική ανάλυση εργατικών ατυχημάτων κατά την κατασκευή σπράγγων και σταθμών του Μετρό με τη μέθοδο Ν.Α.Τ.Μ. μέχρι και το 1995 από τη «ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ Κ/Κ ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ» της OLYMPIC ATHENS METRO. (μέρος Γ') / Ν. Παπαδιονυσίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (13), σ. 33-35

Σύγκριση στοιχείων εργατικών ατυχημάτων ΣΕΠΕ-ΙΚΑ. Μια πρώτη προσέγγιση για την εκτίμηση του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων / Φ. Μοσχόπουλος, Α. Σερκεδάκης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (39), σ. 16-22, 27-35

Συγκριτικά μέτρα εργατικών ατυχημάτων / Δ. Πινότση, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, Πυξίδα Νο 32, (33), σ. 17-18, 23-24

Συγκριτικές αναφορές για την επαγγελματική υγεία / Σ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (7), σ. 1-3

Σύγχρονα θεωρητικά μοντέλα στρες & ενδεχόμενες συνέπειες εργασιακών στεσογόνων παραγόντων (μέρος Β') / Α.-Στ. Αντωνίου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (13), σ. 11-12

Συμβολή του Τεχνικού Ασφάλειας στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση (μέρος Β') / Δ. Τάγκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (13), σ. 31-33

Συμβολή του Τεχνικού Ασφάλειας στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση (μέρος Α') / Δ. Τάγκας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (12), σ. 15-17

Συνθήκες εργασίας στον κλάδο των Αμμοβολιστών, Καθαριστών και Βαφών της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης Περάματος / Σ.

Δρίβας κ.ά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (14), σ. 5-8

Συνθήκες εργασίας ταχυμεταφορέων και διανομέων δικυκλίστων / Α. Αρβανιτογεωργός κ.ά, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (12), σ. 6-8

Τα Μέσα Ατομικής Προστασίας και η σήμανση CE / Γ. Τσακάλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (37), σ. 13-17

Τα πολυχλωριωμένα διφαινύλια (PCB's) - Διαχείριση του κινδύνου / Κ. Πούλιος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (18), σ. 23-25

Τα πολυχλωριωμένα διφαινύλια (PCBs) στο περιβάλλον και τους χώρους εργασίας / Ξ. Κομηνός, Σ. Δοντάς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (18), σ. 19-22

Τα χημειοθεραπευτικά φάρμακα ως επαγγελματικός κίνδυνος / Μ. Μαλλιάρου, Ε. Μουστάκα, Θ. Κωνσταντινίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (33), σ. 14-16

Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικίνδυνων ουσιών (Μέρος Α') / Επιμ.: Σ. Δοντάς, Ξ. Κομηνός, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, Πυξίδα Νο 16, (17), σ. 13-16

Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικίνδυνων ουσιών (Μέρος Β') / Επιμ.: Σ. Δοντάς, Ξ. Κομηνός, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, Πυξίδα Νο 17, (18), σ. 13-16

Τηλεεργασία. Επιπτώσεις στην υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων / Θ. Σαμαράς, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, (2), σ. 6-7

Το CE σε υποδήματα για επαγγελματική χρήση (Α' μέρος) / Γ. Τσακάλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, Πυξίδα Νο 37, (38), σ. 19-22

Το CE σε υποδήματα για επαγγελματική χρήση (Β' μέρος) / Γ. Τσακάλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, Πυξίδα Νο 38, (39), σ. 23-26

Το CE σε υποδήματα για επαγγελματική χρήση (Γ' μέρος) / Γ. Τσακάλου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, Πυξίδα Νο 39, (40), σ. 19-22

Το ανθρώπινο λάθος / Α. Ταργουτζίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2009, (38), σ. 8-12

Το κοινωνικοοικονομικό κόστος της πρόληψης / Α. Ταργουτζίδης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2006, (25), σ. 28-29

Το κόστος του στρες: ευρωπαϊκά στοιχεία και γαλλική μελέτη / C.Trontin, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (19), σ. 24-25

Το νέο πλαίσιο στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας με βάση το ν. 3144/03. Η αρχή για τη λήξη της μεταβατικότητας στην ειδικότητα της ιατρικής της εργασίας / Θ. Κ. Κωνσταντινίδης, Β. Α. Μακρόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2003, (15), σ. 8-12, 17-20

Το Σύνδρομο «Mobbing» στην εργασία / Σ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (9), σ. 2-3

Το σύνδρομο Burn-out (ολοκληρωτικής εξάντλησης) / Σ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (11), σ. 5

Το Σύνδρομο του Άρρωστου Κτηρίου (Sick Building Syndrome) / Σπ. Δρίβας, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2000, Πυξίδα Νο 3, (3)

Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων σε διαγνωστικά - ερευνητικά μικροβιολογικά εργαστήρια (μέρος β') / Δ. Τούκας, Μ. Λογοθετίδη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2008, (33), σ. 9-13

Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων σε διαγνωστικά-ερευνητικά μικροβιολογικά εργαστήρια (μέρος Α') / Δ. Τούκας, Μ. Λογοθετίδη, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2007, (32), σ. 16, 25-27

Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης για ποιόν; / Μ. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (6), σ. 5

Φαρμακολογική εξάρτηση και εργασία (οδηγίες για τους χώρους της εργασίας) / Σ. Επ. Γουσόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2004, (20), σ. 13-14

Φυτοπροστατευτικά προϊόντα και ασφάλεια εργαζομένων στη γεωργία / Κ. Μαχαίρας, Ε. Καπετανάκης, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (6), σ. 10-12

Χαμαίηδες πολιτικές (και) για την περιφέρεια; / Χ. Α. Ιωάννου, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2001, (6), σ. 4

Χρήση μέσων ατομικής προστασίας και προβλήματα / Α. Παπαδόπουλος, Υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, 2002, (10), σ. 5-6

συνέχεια από σελ. 14

κινδύνου. Βάσει του νέου νόμου θα ελέγχεται τόσο από το Υπουργείο Εργασίας, όσο και το Υπουργείο Υγείας.

Το ΕΛΙΝΥΑΕ είχε συνεργαστεί από το 2006 με το

ISPEL, στο πλαίσιο του τετραετούς ευρωπαϊκού προγράμματος NEW OSH ERA για τους νέους και τους αναδυόμενους κινδύνους στους χώρους εργασίας.

Η στατιστική λέει ...

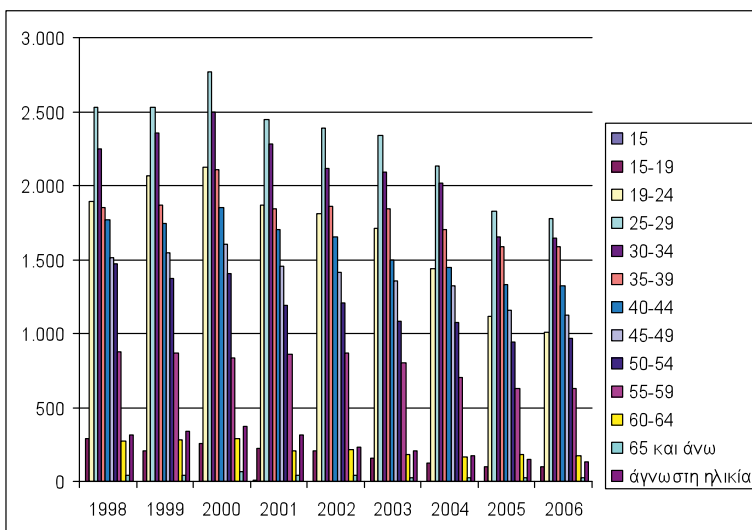
Εργατικά ατυχήματα, κατά ηλικιακές ομάδες κατά τα έτη 1998 – 2006

Επιμέλεια: Δήμητρα Πινότση

Πίνακας 1. Κατανομή σοβαρών εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, ανά ηλικιακές ομάδες, κατά τα έτη 1998 – 2006

Ηλικιακή ομάδα	Έτος								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
15	4	3	3	7	2	4	1	0	0
15-19	289	203	253	222	204	160	128	96	101
19-24	1.893	2062	2.122	1.870	1.812	1712	1.441	1.114	1.007
25-29	2.527	2526	2.772	2.444	2.385	2341	2.132	1.823	1.779
30-34	2.248	2354	2.497	2.278	2.119	2093	2.014	1.654	1.644
35-39	1.851	1868	2.111	1.843	1.859	1847	1.703	1.589	1.587
40-44	1.766	1744	1.852	1.705	1.653	1497	1.445	1.329	1.323
45-49	1.510	1547	1.607	1.456	1.411	1352	1.324	1.159	1.122
50-54	1.471	1368	1.401	1.194	1.207	1082	1.071	939	966
55-59	874	870	837	856	866	801	705	624	632
60-64	274	278	290	207	212	179	164	180	172
65 και άνω	38	41	64	42	40	27	23	28	23
Άγνωστη ηλικία	314	336	370	316	234	207	174	149	133
Σύνολο	15.059	15.200	16.179	14.440	14.004	13.302	12.325	10.684	10.489

Πηγή: ΕΣΥΕ

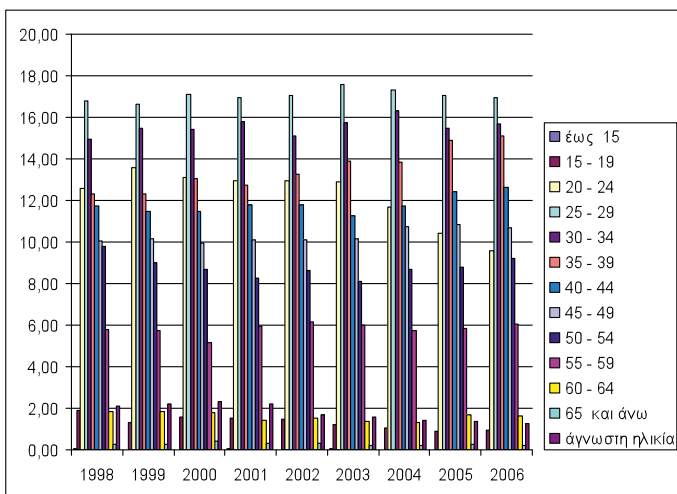

Γράφημα 1. Κατανομή σοβαρών εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, ανά ηλικιακές ομάδες, κατά τα έτη 1998 – 2006

Πίνακας 2. Ποσοστιαία κατανομή σοβαρών εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, ανά ηλικιακές ομάδες, κατά τα έτη 1998 – 2006

Ηλικιακή Ομάδα	Έτος									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
έως 15	0,03	0,02	0,02	0,05	0,01	0,03	0,01	0,00	0,00	
15-19	1,92	1,34	1,56	1,54	1,46	1,2	1,04	0,90	0,96	
20-24	12,57	13,57	13,12	12,95	12,94	12,87	11,69	10,43	9,60	
25-29	16,78	16,62	17,13	16,93	17,03	17,6	17,30	17,06	16,96	
30-34	14,93	15,49	15,43	15,78	15,13	15,73	16,34	15,48	15,67	
35-39	12,29	12,29	13,05	12,76	13,27	13,89	13,82	14,87	15,13	
40-44	11,73	11,47	11,45	11,81	11,80	11,25	11,72	12,44	12,61	
45-49	10,03	10,18	9,93	10,08	10,08	10,16	10,74	10,85	10,70	
50-54	9,77	9,00	8,66	8,27	8,62	8,13	8,69	8,79	9,21	
55-59	5,80	5,72	5,17	5,93	6,18	6,02	5,72	5,84	6,03	
60-64	1,82	1,83	1,79	1,43	1,51	1,35	1,33	1,68	1,64	
65 και άνω	0,25	0,27	0,40	0,29	0,29	0,2	0,19	0,26	0,22	
Άγνωστη ηλικία	2,09	2,21	2,29	2,19	1,67	1,56	1,41	1,39	1,27	
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Πηγή: ΕΣΥΕ

Γράφημα 2. Ποσοστιαία κατανομή σοβαρών εργατικών ατυχημάτων στην Ελλάδα, ανά ηλικιακές ομάδες, κατά τα έτη 1998 – 2006

ΞΕΡΕΤΕ ΟΤΙ ...

Επιμέλεια: Εβίτα Καταγή

✓ Σύμφωνα με πρόσφατες μετρήσεις του Ινστιτούτου Επαγγελματικής Ασφάλειας και Υγείας της Γερμανικής Κοινωνικής Ασφάλισης Ατυχημάτων (Institut für Arbeitsschutz der Deutschen Gesetzlichen Unfallversicherung: IFA) ο θόρυβος που παράγεται από τις βουβουζέλες, οι οποίες χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου, μπορεί να επηρεάσει την ακοή. Τα επίπεδα του θορύβου που μετρήθηκαν από το IFA, σε απόσταση μισού μέτρου, ήταν μέχρι 100db(A). Σε απόσταση 10 εκατοστών τα επίπεδα ήταν ακόμα υψηλότερα: από 125 έως 130db(A), όσος περίπου και ο θόρυβος που κάνουν τα αεροπλάνα. Οι ειδικοί του IFA συμπέραναν ότι η χρήση βουβουζελών θα μπορούσε να οδηγήσει σε μόνιμες βλάβες της ακοής τόσο των φιλάθλων όσο και των εργαζομένων στις περιοχές όπου διεξάγονται οι αγώνες, όπως και σε άλλα μέρη όπου αυτές χρησιμοποιούνται. Συνιστούν να χρησιμοποιούνται μέσα ατομικής προστασίας των αυτιών, για παράδειγμα κατάλληλα ωτοβύσματα. Επίσης, οι εργαζόμενοι να διατηρούν μια απόσταση 5 μέτρων, όταν δεν φορούν τέτοια μέσα προστασίας [1].

✓ Οι επαγγελματικές ασθένειες και τα προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την εργασία (όπως είναι η αμιάντωση, ο καρκίνος, τα προβλήματα ακοής και οι μυοσκελετικές παθήσεις) κυριαρχούν μεταξύ των εργαζομένων που εκτελούν εργασίες συντήρησης. Επιπλέον, οι εργαζόμενοι σε εργασίες συντήρησης κινδυνεύουν από πάσης φύσεως ατυχήματα. Τα στοιχεία της EUROSTAT (2006) από πέντε χώρες της Ε.Ε. δείχνουν ότι ποσοστό τουλάχιστον 10 - 15% του συνόλου των ατυχημάτων και 10 - 15% του συνόλου των θανατηφόρων ατυχημάτων σχετίζονται με εργασίες συντήρησης. Είναι απαραίτητο να εφαρμόζονται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες εκτίμησης κινδύνου για τις εργασίες συντήρησης, σε συνδυασμό με κατάλληλα προληπτικά μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων που εκτελούν τέτοιες εργασίες [2].

[1] <http://osha.europa.eu/en/news/de-vuvuzela-noise-can-affect-your-hearing>

[2] http://osha.europa.eu/el/publications/factsheets/el_90.pdf/view

Λόγος και Εικόνα

Τα πειράματα του Ρόμπερτ Όουεν

Επιμέλεια: Σπύρος Δοντάς

Απόσπασμα από το βιβλίο του René Sedillot *“Histoire morale et immorale de la monnaie”* (Ηθική και ανήθικη ιστορία του νομίσματος), Παρίσι, 1989 (Μετάφραση: Σπύρος Δοντάς)

Αν και καμιά κοινωνική επανάσταση δε δημιούργησε ένα νέο κόσμο καταργώντας το μέσο των πληρωμών [δηλ. το νόμισμα], η βιομηχανική επανάσταση άλλαξε ριζικά τις συνθήκες εργασίας και διαβίωσης και παρήγαγε νέους μεταρρυθμιστές. Η λέξη *socialist(e)* εμφανίστηκε στην Αγγλία το 1822 και στη Γαλλία το 1831. Είναι αυτονόητο ότι στην Αγγλία μπορούσε να αναπτυχθεί καλύτερα ο σοσιαλισμός, του οποίου οι στόχοι ήταν ασυμβίβαστοι με την ύπαρξη του χρήματος.

Ο Ρόμπερτ Όουεν ήταν ένας εξαιρετικά φιλεργατικός καπιταλιστής. Στο εργοστάσιό του στη Σκωτία αύξησε τους μισθούς και μείωσε το χρόνο της εργασίας. Αλλά δεν αρκέστηκε σε τέτοιου είδους πατερναλιστικά μέτρα. Για να επιλύσει το πρόβλημα της μαζικής εξαθλίωσης, ίδρυσε έναν οικισμό βασισμένο στην αρχή της συνεργασίας και, τελικά, στις ΗΠΑ, στην πολιτεία της Ιντιάνας, μια κομμουνιστικά οργανωμένη αποικία, την οποία ονόμασε «Νέα Αρμονία» (*New Harmony*). Παρόλα αυτά, η αρμονία μετατράπηκε σύντομα σε διχόνοια και ο Όουεν επέστρεψε στην Αγγλία. Ήταν της γνώμης ότι το χρήμα στο σύγχρονο κόσμο αποτελούσε, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, ένα εμπόδιο στην ομαλή συμβίωση των ανθρώπων: «το νόμισμα είναι η αιτία της τεράστιας εγκληματικότητας, αδικίας και εξαθλίωσης και ένας από τους λόγους για τους οποίους η γη μπορεί να μεταβληθεί σ' ένα χάος». Ο Όουεν αντικατέστησε το χρήμα με δελτία εργασίας. Αυτή η ανακάλυψη, διαβεβαίωνε, είναι «σημαντικότερη από την ανακάλυψη των ορυχείων [αργύρου] στο Μεξικό και το Περού».

Στο Μπέρμιγχαμ και το Λονδίνο ο Όουεν εγκαινίασε ένα «χρηματιστήριο της εργασίας», το *National Equitable Labour Exchange*. Κάθε μέλος μπορούσε να προσφέρει εκεί το προϊόν της εργασίας του και να λαμβάνει ως αντάλλαγμα ένα δελτίο, η αξία του οποίου αντιστοιχούσε

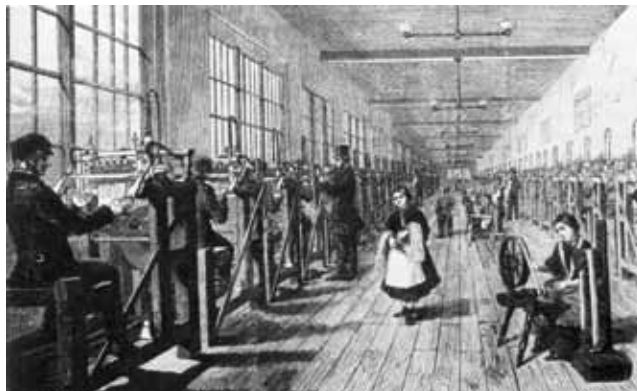
στις ώρες εργασίας που απαιτούντο κάθε φορά για την παραγωγή του προϊόντος αυτού. Το εμπόρευμα εκτιμάτο ανάλογα και μπορούσε να το προμηθευτεί κανείς με δελτία εργασίας ίσης αξίας. Έτσι, ένας τσαγκάρης μπορούσε με ένα δελτίο εργασίας δέκα ωρών, που έλαβε κατασκευάζοντας και προσφέροντας ένα ζευγάρι παπούτσια, να αγοράσει ένα σκαμνί, για την παραγωγή του οποίου απαιτούντο οκτώ ώρες, και μια γαβάθα αξίας δύο ωρών εργασίας. Με την ανταλλαγή αυτή, το κέρδος έπαυε να αποτελεί στόχο, ενώ καταργείτο και το χρήμα (εκτός κι αν θεωρήσει κανείς τα δελτία ως ένα είδος μέσου πληρωμών). Το «χρηματιστήριο της εργασίας» του Ρόμπερτ Όουεν έφθασε πολύ σύντομα να αριθμεί 840 συνεταιίρους. Εντούτοις, ο θεσμός γρήγορα εκφυλίστηκε, διότι το σύστημα χρησιμοποιήθηκε σχεδόν αποκλειστικά για χειροτεχνικά προϊόντα και ο τρόπος υπολογισμού της αξίας κάθε προϊόντος σε ώρες εργασίας έδινε λαβές σε κριτική. Ο ειδικός, τον οποίο έπρεπε να συμβουλευτεί κανείς, αποτιμούσε αρχικά την αξία του εμπορεύματος σε χρήμα και στη συνέχεια την υπολόγιζε σε ώρες εργασίας, όπου μια ώρα αντιστοιχούσε σε 6 πένες. Το χρήμα δεν αποτελούσε πλέον μέσο πληρωμών, αλλά εξακολουθούσε να είναι μέτρο της αξίας. Πίστεψε κανείς ότι μπορούσε να απαλλαγεί απ' αυτό, αλλά εκείνο διεκδικούσε και πάλι με έμμεσο τρόπο το μερίδιό του.

Από ένα χρονικό σημείο και πέρα, τα μέλη του συνεταιρισμού έφερναν στο χρηματιστήριο της εργασίας μονάχα τα εμπορεύματα που τους έμεναν απούλητα σε άλλες αγορές και αγόραζαν οτιδήποτε μπορούσε να φανεί χρήσιμο, ώστε να το μεταπωλήσουν στη συνέχεια έναντι πραγματικού νομίσματος. Αυτό οδήγησε, τελικά, το χρηματιστήριο της εργασίας στο να προσφέρει μονάχα άχρηστα εμπορεύματα. Το πείραμα κατέληξε σε χρεοκοπία.

Ο Ρόμπερτ Όουεν συνέχισε τον αγώνα του σε άλλα μέτωπα. Ίδρυσε μίαν εργατική ένωση, η οποία κατέστει πρόδρομος των εργατικών συνδικάτων (*Trade Unions*), και ανέλαβε πρωτοβουλία για τη δημιουργία καταναλωτικών συνεταιρισμών. Με την υποστήριξη του, 28 εργάτες υφαντουργίας ίδρυσαν σε μίαν ασήμαντη κωμόπολη κοντά στο Μάντσεστερ τους «Συνετούς Πρωτοπόρους του Rochdale». Κάθε μέλος συνεισέφερε μία λίρα και κάποια προϊόντα. Στο μανιφέστο του, ο συνεταιρισμός απέβλεπε στην κατάργηση των μεσαζόντων και την καθιέρωσή του ως βασικού οικονομικού μηχανισμού, με στόχο τα κέρδη να τα καρπούνται τα μέλη του.

Πολύ σύντομα, όμως, ο Όουεν δεν ήθελε πλέον να έχει καμιά σχέση με το τόσο επιτυχημένο μοντέλο των συνεταιρισμών, διότι το αντιλαμβανόταν ως ένα συμβιβασμό με τον καπιταλισμό. Δεν του φαινόταν αρκετά ριζοσπαστικό, αφού εξακολουθούσε να χρησιμοποιεί το χρήμα ως μέσο πληρωμών. Επειδή δεν αναγνώριζε στο συνεταιρισμό το ιδεώδες του, αποκήρυξε το έργο του. Ακόμη και στη νεκρική του κλίνη, επέμενε στις αντιλήψεις του: «Η ζωή μου δεν ήταν ανώφελη. Διακήρυξα

σημαντικές αλήθειες. Εάν ο κόσμος δεν ήθελε να τις ακούσει, αυτό οφείλεται στο ότι δεν τις κατανόησε. Προηγήθηκα της εποχής μου».

Το εργοστάσιο του Ρόμπερτ Όουεν στο Twekesbury. Χαρακτικό του 1860 (Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας, Παρίσι. M.Didier ©Archives Photeb.)

Επικαιρότητα

Εθνική Στρατηγική για την Υγεία και την Ασφάλεια 2010 – 2015: η πρόταση της Γ.Σ.Ε.Ε.

ΓΕΝΙΚΑ

Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία αντιπροσωπεύουν σήμερα μια από τις βασικές προτεραιότητες της πολιτικής της Γ.Σ.Ε.Ε.

Η έκδοση και η εφαρμογή -τις τελευταίες δεκαετίες- ενός μεγάλου συνόλου κοινοτικών νομοθετικών κειμένων επέτρεψαν τη βελτίωση των όρων εργασίας καθώς και τη μείωση των ατυχημάτων και των νόσων που σχετίζονται με την εργασία.

Η διασφάλιση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Πράγματι, η έλλειψη αποτελεσματικής προστασίας της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία μπορεί να οδηγήσει σε απουσίες από την εργασία οφειλόμενες σε εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές νόσους, καθώς και σε μόνιμη αναπηρία με επαγγελματικά αίτια. Αυτό δεν έχει μόνο σημαντική ανθρώπινη διάσταση αλλά και σοβαρό αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία.

Το τεράστιο οικονομικό κόστος των προβλημάτων που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη και επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Σημαντικό μέρος αυτού του κόστους επιβαρύνει, επίσης, τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και τον κρατικό προϋπολογισμό.

Στόχος μας θα πρέπει να είναι μια κατάσταση στην

οποία η εργασία θα ενισχύει την προσωπική υγεία και ευεξία και στην οποία η πρόσβαση στην αγορά εργασίας και η παραμονή στην απασχόληση θα βελτιώνουν τη συνολική υγεία των εργαζομένων. Σ' αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί η συμβολή την οποία μπορεί να έχει στη δημόσια υγεία η καλή υγεία στην εργασία.

Ειδικότερα, ο χώρος εργασίας αποτελεί ένα ιδιαιτέρως κατάλληλο πλαίσιο για τις δραστηριότητες προστασίας και προαγωγής της υγείας.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2007 - 2012

Η μια συνεχής, βιώσιμη και ομοιογενής μείωση των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών νόσων παραμένει ο πρώτος στόχος της κοινοτικής στρατηγικής για την περίοδο 2007-2012. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο γενικός στόχος γι' αυτή την περίοδο θα πρέπει να είναι, στο επίπεδο της ΕΕ-27, η μείωση των εργατικών ατυχημάτων κατά 25% ανά 100.000 εργαζομένους.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο φιλόδοξος αυτός στόχος, προτείνονται οι ακόλουθοι κύριοι στόχοι:

- διασφάλιση της καλής εφαρμογής της νομοθεσίας της Ε.Ε.
- στήριξη των Μ.Μ.Ε. όσον αφορά στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας

- προσαρμογή του νομικού πλαισίου στις αλλαγές του χώρου εργασίας και απλοústευσή του, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τις Μ.Μ.Ε.

- προώθηση της ανάπτυξης και της εφαρμογής των εθνικών στρατηγικών

- ενθάρρυνση των αλλαγών συμπεριφοράς των

εργαζομένων, καθώς και των ευνοϊκών για την υγεία προσεγγίσεων από πλευράς εργοδοτών

- επικαιροποίηση των μεθόδων για την αναγνώριση και την αξιολόγηση των δυνητικών νέων κινδύνων

- βελτίωση της παρακολούθησης της σημειούμενης προόδου

- προώθηση της υγείας και της ασφάλειας σε διεθνές επίπεδο.

Η στρατηγική της Ε.Ε. για την περίοδο 2007-2012 καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν εθνικές στρατηγικές για την Υ.Α.Ε., οι οποίες να θέτουν ποσοτικούς στόχους για τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών νόσων, να επικεντρώνονται στους τομείς και τις επιχειρήσεις που παρουσιάζουν τα χειρότερα αποτελέσματα και να στοχεύουν στους πιο συνήθεις κινδύνους και τους πιο ευάλωτους εργαζομένους. Ο καθορισμός των εν λόγω στρατηγικών θα πρέπει να βασίζεται σε λεπτομερή αξιολόγηση της εθνικής κατάστασης, με την ενεργό συμμετοχή και τη γνωμοδότηση όλων των ενδιαφερόμενων μερών, και ιδίως των κοινωνικών εταίρων».

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Η Εθνική Στρατηγική στον τομέα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία, η οποία σχεδιάστηκε με βάση την Κοινοτική Στρατηγική 2007 - 2012, έχει ως στόχο τη μείωση της συχνότητας των εργατικών ατυχημάτων κατά 25% την περίοδο 2010-2015. Ιδιαίτερα για τον κλάδο των κατασκευών ο στόχος είναι η μείωση της συχνότητας των θανατηφόρων ατυχημάτων κατά 50%.

Όσον αφορά στις επαγγελματικές ασθένειες, δεδομένου ότι υπάρχει υποκαταγραφή τους στη χώρα μας αλλά και ότι πρόσφατα διευρύνθηκε ο εθνικός κατάλογος, επομένως λογικό είναι να αναμένεται αύξηση των περιπτώσεων τα επόμενα έτη, ο στόχος της στρατηγικής δεν έχει νόημα να είναι η μείωσή τους, αλλά η πληρέστερη κατά το δυνατό καταγραφή τους με απώτερο στόχο τη μείωσή τους.

Για την υλοποίηση της προτεινόμενης εθνικής στρατηγικής βασικό ρόλο θα έχει το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., φορέας των κοινωνικών εταίρων με εμπειρία, εξειδικευμένη γνώση αλλά και έμπειρο επιστημονικό προσωπικό.

Για να μπορέσει να ανταποκριθεί σε αυτό το ρόλο θα πρέπει να γίνουν πιθανόν ορισμένες οργανωτικές και καταστατικές αλλαγές.

Βασικοί άξονες της Στρατηγικής αυτής και οι σχετικές δράσεις τους είναι:

i. Ενίσχυση της εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου για την Υ.Α.Ε. λαμβάνοντας υπόψη και τις νέες μορφές εργασίας

- Ενίσχυση της εφαρμογής του Νομοθετικού Πλαισίου και στήριξη των επιχειρήσεων ιδιαίτερα των Μ.Μ.Ε.

- Εκσυγχρονισμός του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.)

- Κάλυψη όλων των εργαζομένων από υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (εργαζομένων με ευέλικτες μορφές εργασίας κ.ά.)

- Αναβάθμιση υποστηρικτικών θεσμών.

ii. Βελτίωση της γνώσης των επαγγελματικών εκθέσεων - Προαγωγή τεκμηριωμένης πρόληψης:

- Αναβάθμιση του συστήματος καταγραφής εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

- Δημιουργία μητρώου έκθεσης των εργαζομένων σε βλαπτικούς παράγοντες, βασισμένου σε επιδημιολογικές μελέτες.

- Προώθηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε κλάδους δραστηριότητας με μεγάλη συχνότητα εργατικών ατυχημάτων και προβλημάτων υγείας (οικοδομικές εργασίες - ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες).

- Ενθάρρυνση της επιστημονικής προόδου και της έρευνας.

iii. Αύξηση του επίπεδου ενημέρωσης για θέματα Υ.Α.Ε.:

- Προώθηση της πρόληψης μέσω της ενημέρωσης και της κατάρτισης.

iv. Ενσωμάτωση των θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία σε άλλους Τομείς Πολιτικής, όπως η Εκπαίδευση, η Απασχόληση, η Ανάπτυξη κ.λπ.

v. Ίδρυση συστήματος πρόληψης αποκατάστασης και αποζημίωσης του επαγγελματικού κινδύνου.

vi. Προώθηση δράσεων συνέργειας για την Υ.Α.Ε. μεταξύ του κράτους, των κοινωνικών εταιρών και άλλων εμπλεκόμενων φορέων.

vii. Ολοκληρωμένες δράσεις παρέμβασης Υ.Α.Ε. για μετανάστες.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Το νομοθετικό πλαίσιο για την Υ.Α.Ε. είναι πλήρως εναρμονισμένο με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό. Ωστόσο πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια ώστε να αυξηθεί η εφαρμογή του από τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις Μ.Μ.Ε. Για την υποβοήθησή τους σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει να αναπτυχθούν ειδικά εργαλεία (Κλαδικές ΕΕΕ, καλές πρακτικές μέτρων πρόληψης κ.ά.). Επιπλέον, το κράτος πρέπει να στηρίξει οικονομικά τις δράσεις πρόληψης σε Μ.Μ.Ε. κλάδων υψηλής επικινδυνότητας, όπως συμβαίνει σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το Σύστημα Επιθεώρησης Εργασίας πρέπει να συγκρίνεται με τα αντίστοιχα συστήματα των υπολοίπων κρατών-μελών και ιδίως με εκείνο της Ευρώπης.

Αυτό θα επιτευχθεί με εφαρμογή των ακόλουθων:

- Πραγματοποίηση προγραμμάτων στοχευμένων επιθεωρήσεων σε κλάδους υψηλής επικινδυνότητας.
- Πραγματοποίηση τακτικών επιθεωρήσεων καθώς και εξειδικευμένων επιθεωρήσεων στο πλαίσιο μικρών εκστρατειών.
- Κατάλληλη και συστηματική εκπαίδευση των Επιθεωρητών.
- Ανταλλαγή επισκέψεων Επιθεωρητών με Επιθεωρητές άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στόχο την απόκτηση γνώσεων και εμπειριών.
- Προώθηση στενότερης συνεργασίας με άλλες Υπηρεσίες, άλλους Φορείς και Οργανώσεις.
- Βελτίωση της δομής και της στελέχωσης του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.
- Παροχή στους Επιθεωρητές κατάλληλου τεχνολογικού εξοπλισμού και υποστήριξή τους με μηχανογραφικά συστήματα.
- Ενδυνάμωση του Κ.Υ.Α.Ε. ώστε να είναι σε θέση το Σ.Ε.Π.Ε. να πραγματοποιεί τεκμηριωμένες επιθεωρήσεις στις επιχειρήσεις με ποσοτικό προσδιορισμό των βλαπτικών παραγόντων.

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ

Αναβάθμιση και ανασυγκρότηση του Συμβουλίου Υγείας και Ασφάλειας που λειτουργεί σε εθνικό επίπεδο με αποφασιστικό ρόλο και όχι ένα τυπικό όργανο διαβούλευσης.

Παροχή υποστήριξης προς τους Τεχνικούς Ασφάλειας και Γιατρούς Εργασίας καθώς και στις Εξωτερικές και Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία, συνεχής ενημέρωσή τους και τακτική επικοινωνία μαζί τους.

Θεσμοθέτηση ενός πρωτοκόλλου αξιολόγησης των

παρεχόμενων υπηρεσιών που προσφέρουν οι Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης που θα λαμβάνεται υπόψη στη φάση ανανέωσης της άδειας λειτουργίας.

Ενίσχυση και στήριξη του θεσμού των Επιτροπών Υγιεινής Ασφάλειας της Εργασίας με στόχο την περισσότερο ενεργή συμμετοχή των εκπροσώπων των εργαζομένων στην προώθηση της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία και την αξιοποίησή τους στο πλαίσιο λειτουργίας της κάθε επιχείρησης.

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Η γνώση για τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων. Η Ελλάδα δεν έχει εναρμονίσει -όπως θα όφειλε- το σύστημα καταγραφής των εργατικών ατυχημάτων με τη Φάση III (ESAW 2001) που ορίζει η Eurostat. Πρέπει άμεσα να γίνει η εναρμόνιση, μετά από συμφωνία των αρμόδιων φορέων.

Επίσης, ο νέος ελληνικός κατάλογος επαγγελματικών ασθενειών πρέπει να τεθεί άμεσα σε ισχύ και να εξασφαλιστεί η αξιοπίστη καταγραφή τους.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΗΤΡΩΟΥ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΒΛΑΠΤΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Οι δράσεις πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων για να είναι αποτελεσματικές πρέπει να μπορούν να βασιστούν σε πραγματικά στοιχεία επαγγελματικής

έκθεσης των εργαζομένων σε βλαπτικούς παράγοντες και συσχέτισής τους με τη βλάβη στην υγεία τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την εκπόνηση μελετών σε ελληνικό πληθυσμό εργαζομένων. Στην Ελλάδα υπάρχει έλλειμμα τέτοιων επιδημιολογικών στοιχείων. Τα πορίσματα τέτοιων ερευνών πρέπει να αξιοποιηθούν σε ένα μητρώο που θα συγκεντρώνει στοιχεία έκθεσης εργαζομένων σε επαγγελματικούς κινδύνους. Για το σκοπό αυτό μπορούν, επίσης, να καθιερωθούν εθνικές έρευνες μεγάλης κλίμακας για την καταγραφή της έκθεσης εργαζομένων σε εξειδικευμένους κινδύνους (π.χ. χημικές ουσίες, φυσικούς παράγοντες κ.ά.).

ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σε συνεργασία με Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, Ερευνητικά Ινστιτούτα και Υπηρεσίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, θα επιδιώκεται η έρευνα πάνω σε κενά γνώσεων για την αντιμετώπιση υφιστάμενων ή αναδυόμενων κινδύνων.

Επίσης, θα επιδιώκεται η ανάθεση μελετών και ερευνών σε κατάλληλους οργανισμούς / φορείς για τη βελτίωση της γνώσης πάνω σε θέματα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας.

Μέσω της παρακολούθησης των αποτελεσμάτων των ερευνών του Ευρωπαϊκού Οργανισμού του Δουβλίνου για τη Βελτίωση των Συνθηκών Εργασίας και Διαβίωσης, καθώς και ερευνών που θα αναλαμβάνουν το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ή και άλλοι οργανισμοί όπως το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. καθώς και του Παρατηρητηρίου Κινδύνων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, θα παρακολουθούνται οι εξελίξεις τόσο όσον αφορά στους γνωστούς όσο και τους αναδυόμενους κινδύνους στον κόσμο της εργασίας, ώστε να προωθούνται μέτρα για αντιμετώπισή τους. Η χρηματοδότηση ερευνών για την Υ.Α.Ε. πρέπει να εξασφαλιστεί από τα σχετικά υπουργεία και φορείς χρηματοδότησης.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Η προώθηση της πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών μπορεί να γίνει μέσω της ενημέρωσης και της κατάρτισης.

Συγκεκριμένα:

- Μέσω εκστρατειών που θα οργανώνονται με βάση τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία και της Επιτροπής Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας ή άλλων εθνικών προτεραιοτήτων.

- Μέσω συνεργασιών και ετήσιων συναντήσεων μεταξύ των Επιτροπών Υγείας και Ασφάλειας διαφόρων επιχειρήσεων για τον εμπλουτισμό των γνώσεων και πρακτικών τους σε θέματα Υ.Α.Ε.

- Με δημοσιεύσεις και άρθρα στα εκφραστικά όργανα των Κοινωνικών Εταιρών και άλλων οργανισμών / φορέων με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στα θέματα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

- Με την ετοιμασία και τη διανομή απλού, κατανοητού και περιεκτικού πληροφοριακού / ενημερωτικού υλικού από το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., το Ι.Ν.Ε. και άλλους φορείς.

- Με τη διανομή υλικού που ετοιμάζει ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην

Εργασία.

- Με την οργάνωση, ή τη συνδιοργάνωση με άλλους φορείς, περιλαμβανομένων των Κοινωνικών Εταιρών, σεμιναρίων και ημερίδων και άλλων δραστηριοτήτων ενημέρωσης και κατάρτισης.

- Μέσω άλλων μορφών συνεργασίας με τους φορείς / οργανισμούς που έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

- Μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

- Με τη χρήση εθελοντικών εργαλείων, όπως διαγωνισμοί κ.λπ.

- Με τη συνεργασία με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

- Με την ενθάρρυνση των εργαζομένων αλλά και του κοινού να επικοινωνούν με το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. και τα συνδικαλιστικά τους όργανα για θέματα Υ.Α.Ε.

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η πολιτική για την Υ.Α.Ε. δεν είναι ανεξάρτητη από τις άλλες πολιτικές που ασκούνται στη χώρας μας. Πρέπει να υπάρχει συνεργασία και συντονισμός μεταξύ των υπουργείων για την πρόληψη των επαγγελματικών

κινδύνων.

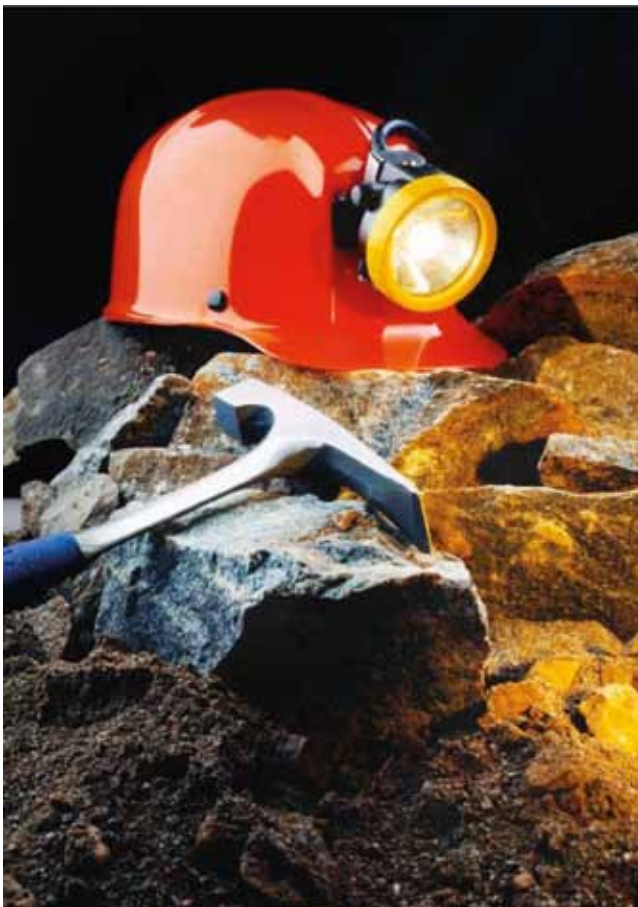
Η ενσωμάτωση των θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία σε άλλους τομείς πολιτικής περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τους παρακάτω τομείς:

1. Εκπαίδευση

Την ένταξη των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών των: δημοσίων εκπαιδευτηρίων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, δηλαδή την Προδημοτική, Δημοτική, Γυμνασιακή, Λυκειακή και Τεχνική Εκπαίδευση, Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και Σχολών Εκπαίδευσης Δημόσιων Οργανισμών, έτσι ώστε οι σημερινοί μαθητές και φοιτητές, αλλά αυριανοί εργοδότες και εργαζόμενοι, να αποκτήσουν διαχρονικά νοοτροπία ασφάλειας.

Συνεργασία με το Υπ. Παιδείας και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για την ένταξη στο εκπαιδευτικό υλικό, υλικού για θέματα πρόληψης κινδύνων.

Προσέγγιση της Κεντρικής Δ/σης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας προκειμένου να οργανωθούν από κοινού επισκέψεις σε σχολεία προς διανομή ενημερωτικού υλικού και διεξαγωγή

ενημερωτικών ομιλιών με παράλληλη προβολή video, οι οποίες και θα αποσκοπούν στη διαμόρφωση παιδείας πρόληψης.

Προσέγγιση Α.Ε.Ι.¹ και Σχολών Μέσης Εκπαίδευσης προκειμένου να διεξαχθεί ικανός αριθμός ημερίδων με έμφαση κυρίως στο θεσμό του Τεχνικού Ασφάλειας και στις βασικές αρχές πρόληψης ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, σε συνεργασία με αρμόδια ινστιτούτα και φορείς, πρέπει

να στοχεύσουν στη βελτίωση και τον εμπλουτισμό του περιεχομένου του υλικού Υ.Α.Ε. που διδάσκεται.

2. Απασχόληση

Είναι απαραίτητο να γίνεται επιθεώρηση της επιχείρησης του ενδιαφερόμενου εργοδότη και να επιβάλλονται όροι για τη βελτίωση των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης για παραχώρηση άδειας απασχόλησης αλλοδαπού.

3. Ανάπτυξη

Θέματα Υ.Α.Ε. (π.χ. επιβολή προδιαγραφών Υ.Α.Ε. για τους χώρους εργασίας) μπορούν να ελέγχονται και μέσα από άλλες διαδικασίες μέσα στο πλαίσιο της έκδοσης Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής για βιομηχανικά κτήρια.

ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Το σύστημα αυτό θα έχει ως σκοπό την πρόληψη επαγγελματικών κινδύνων, την αποκατάσταση και αποζημίωση των θυμάτων από εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες με την ίδρυση ενός φορέα Ασφάλισης του Επαγγελματικού Κινδύνου στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Το σύστημα θα λειτουργήσει μετά την ολοκλήρωση σχετικής μελέτης καθώς και με την εισαγωγή νέας νομοθεσίας.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Υ.Α.Ε. ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ, ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Η συνεργασία με τους Κοινωνικούς Εταίρους αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της όλης προσπάθειας.

Θα αξιοποιηθεί πλήρως το υψηλό επίπεδο συνεργασίας που υπάρχει μεταξύ των Κοινωνικών Εταίρων και θα ενισχυθεί η παροχή τεχνοκρατικής βοήθειας προς τις Οργανώσεις των Κοινωνικών Εταίρων με στόχο την αναβάθμιση των δυνατοτήτων τους για προσφορά εκπαίδευσης και καθοδήγησης στα μέλη τους.

Επίσης, θα προωθηθεί η συνεργασία με τις κρατικές αλλά και τις τοπικές αρχές, καθώς και με άλλους φορείς (όπως Επιμελητήρια, επιστημονικές ενώσεις κ.λπ.).

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ Υ.Α.Ε. ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Τα τελευταία χρόνια με την απασχόληση μεγάλου αριθμού οικονομικών και πολιτικών μεταναστών παρατηρείται ταυτόχρονη αύξηση της συχνότητας εργατικών ατυχημάτων σε αυτές τις ομάδες. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να σχεδιαστούν ολοκληρωμένες δράσεις παρέμβασης για την υγεία και την ασφάλεια που θα στοχεύουν σε αυτή την ομάδα εργαζομένων, όπως:

- εξειδικευμένες μελέτες διερεύνησης των συνθηκών εργασίας των μεταναστών

1. Σύμφωνα με το ν.2916/2001 τα ελληνικά Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και τα Τεχνολογικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) χαρακτηρίζονται ως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.).

- δημιουργία ενημερωτικών φυλλαδίων για θέματα ασφάλειας και υγείας που να απευθύνονται, σε μετανάστες, σε τέσσερις γλώσσες
- συνεργασία με αρμόδιους φορείς όπως το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Υ.Α.Ε.

Για την παρακολούθηση της πορείας της προτεινόμενης Εθνικής Στρατηγικής για την Υ.Α.Ε. και την πρόταση τυχόν βελτιωτικών κινήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά στην επίτευξη των ποσοτικών στόχων που θέτει,

θα οριστεί μια επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων, του κράτους και του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. θα αναλάβει την ευθύνη της εξειδίκευσης των παραπάνω προτάσεων και την υλοποίηση ορισμένων με ειδική για αυτό χρηματοδότηση.

Το Σχέδιο Εθνικής Στρατηγικής διαμόρφωσαν:
Κολλάς Ανδρέας, Μέλος Εκτελεστικής Επιτροπής Γ.Σ.Ε.Ε.,
Γραμματέας Υ.Α.Ε.

Αδαμάκης Γιάννης, Μηχανικός Τ. Ε. - Τεχνικός Ασφάλειας
Κουκουλάκη Θεώνη, Μηχανικός Εργονόμος
Δρακόπουλος Βασίλης, Ιατρός Εργασίας
Βασιλόπουλος Γιάννης, Μέλος Δ.Σ. ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Εκδηλώσεις για την Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία και την ασφάλεια στην εργασία από την Ε.Υ.Α.Ε. της Ε.Α.Β.

Με αφορμή την 28η Απριλίου 2010, Παγκόσμια Ημέρα για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία, η Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΥΑΕ) της Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας (ΕΑΒ) προέβη σε σχετικές εκδηλώσεις όπως:

- Έκδοση ανακοίνωσης με αναφορά στην παγκόσμια ανάγκη για την προώθηση των αρχών της Υγιεινής και

της Ασφάλειας στην εργασία, καθώς και στις ιδιαιτερότητες της ΕΑΒ.

- Ανάρτηση πανό στην είσοδο της εταιρείας.
- Ενημερώσεις και συζητήσεις με τους εργαζόμενους στους χώρους εργασίας τους.
- Τοποθέτηση αφισών του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στους πίνακες ανακοινώσεων της εταιρείας.

Διεθνής Κώδικας ηθικής δεοντολογίας για τους ασκούντες επαγγέλματα που αφορούν στην ιατρική και την υγιεινή της εργασίας

Στο ICOH Newsletter της Διεθνούς Επιτροπής Ιατρικής και Υγιεινής της Εργασίας (ICOH), στο τεύχος Δεκεμβρίου 2009, γίνεται αναφορά στην **έντυπη** δωρεάν ελληνική έκδοση του Δήμου Ψυχικού (Αττικής), του «Διεθνούς Κώδικα ηθικής δεοντολογίας για τους ασκούντες επαγγέλματα που αφορούν στην ιατρική και στην υγιεινή της εργασίας» της ICOH. Την έκδοση επιμελήθηκε ο Δρ Θεόδωρος Β. Μπάζας, σε συνεργασία με ομάδα εργασίας αποτελούμενη από τους διακεκριμένους ιατρούς, Δρα Ευάγγελο Ζημάλη, Δρα Ευάγγελο Ζαχαρία, Κα Αλ-

κινόη Κρικέλλα, Δρα Αντώνιο Μαρή, Δρα Κωνσταντίνο Κόμβο και την Κα Ελίνα Τσαγκλή.

Πρόσβαση στην **ανωτέρω ελληνική μετάφραση και σε ηλεκτρονική μορφή**, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να έχουν επισκεπτόμενοι το δικτυακό τόπο της ICOH **www.icohweb.org**, core documents, ή απευθείας **http://www.icohweb.org/site_new/ico_core_documents.asp**, πληκτρολογώντας: Greek. **Η ελληνική μετάφραση είναι μεταξύ των επτά μόνο μεταφράσεων**, από το πρωτότυπο αγγλικό και γαλλικό κείμενο, του Διεθνούς αυτού Κώδικα.

Ημερίδα της Ομοσπονδίας Εργατών – Τεχνιτών και Υπαλλήλων Τσιμέντων Ελλάδας με τίτλο: Εργασιακή υγεία και τσιμέντο - Πραγματικότητα και προοπτική

Στις 27 Μαΐου πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στο ξενοδοχείο NOVOTEL, ημερίδα με θέμα «Η εργασιακή υγεία στην τσιμεντοβιομηχανία, πραγματικότητα και προοπτικές». Την ημερίδα διοργάνωσε η «Ομοσπονδία Εργατών-Τεχνιτών & Υπαλλήλων Τσιμέντων Ελλάδος».

Στις εργασίες της ημερίδας παρευρέθηκε και ο κος Philippe Vigneront, σύμβουλος Προληπτικής Ιατρικής της Γενικής Ομοσπονδίας (FGTB) του Βελγίου, ο οποίος

ανέπτυξε το θέμα «Κρυσταλλικό Πυρίτιο, η Ευρωπαϊκή εμπειρία». Επίσης, ο Καθηγητής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας (Ε.Σ.Δ.Υ.), κος Β. Μακρόπουλος, στην εισήγησή του τοποθετήθηκε για τις «Επιδράσεις στην υγεία των εργαζόμενων από το κρυσταλλικό πυρίτιο».

Άλλοι εισηγητές ήταν ο γιατρός εργασίας, κος Γ. Κωνσταντίνου, η εισήγηση του οποίου είχε ως θέμα την «Παραγωγική διαδικασία στην τσιμεντοβιομηχανία

και τα πρωτόκολλα υγείας των εργαζομένων», καθώς και ο γιατρός εργασίας του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., κος Σ. Δρίβας, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα «Βλαπτικοί εργασιακοί παράγοντες στη βιομηχανία τσιμέντου».

Τέλος, ο γιατρός εργασίας, κος Γ. Ραχιώτης, εισηγήθηκε σχετικά με τους «Δείκτες υγείας στην τσιμεντοβιομηχανία».

Στην ημερίδα παρευρέθηκαν και χαιρέτισαν οι κ.κ. Ι. Δραπανιώτης, Πρόεδρος του Δ.Σ. του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. (φωτό) και Α. Κολλάς, υπεύθυνος της Γραμματείας Υγείας και Ασφάλειας της Γ.Σ.Ε.Ε.

Η εκδήλωση έκλεισε με συζήτηση μεταξύ των παρευρισκομένων.

Ημερίδα για την εκτίμηση του κινδύνου κατά τη χρήση επικίνδυνων ουσιών στους χώρους εργασίας

Στις 23 Ιουνίου το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, διοργάνωσε ημερίδα με θέμα: «**Η εκτίμηση κινδύνου κατά τη χρήση επικίνδυνων ουσιών στους χώρους εργασίας**». Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της «**Εκστρατείας ενημέρωσης και ελέγχων για την εκτίμηση του κινδύνου κατά τη χρήση επικίνδυνων ουσιών στους χώρους εργασίας**» και αφορούσε στους εξής

κλάδους: **ξυλουργεία και επιπλοποιεία, συνεργεία αυτοκινήτων, βιομηχανικός και στεγνός καθαρισμός και αρτοποιεία.**

Οι στόχοι της εκστρατείας είναι η ευαισθητοποίηση εργοδοτών και εργαζομένων και η συμμόρφωση με ένα ελάχιστο απαιτήσεων πρόληψης και προστασίας κατά τη χρήση επικίνδυνων ουσιών στους χώρους εργασίας, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση των επαγγελματικών ασθενειών.

Την έναρξη της εκδήλωσης κήρυξε ο Ειδικός Γραμματέας του Σ.ΕΠ.Ε., κος Μ. Χάλαρης (φωτό με τον Πρόεδρο του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., κ. Δραπανιώτη), ενώ χαιρετισμούς απήθυσαν εκπρόσωποι φορέων και κοινωνικών εταίρων, μεταξύ των οποίων και ο πρόεδρος του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., κος Ι. Δραπανιώτης, ο οποίος ανέφερε ότι «το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. ως φορέας για την υποστήριξη εργοδοτών και εργαζομένων στα θέματα υγείας και ασφάλειας έχει πραγματοποιήσει σημαντικές δράσεις για την ευαισθητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων και την τεχνική και επιστημονική υποστήριξη στα θέματα πρόληψης των κινδύνων από επικίνδυνες χημικές ουσίες». Επίσης, ο Πρόεδρος του Ινστιτούτου τόνισε ότι «σκοπός μας είναι να επεκτείνουμε τις δράσεις αυτές, μάλιστα επικεντρώνοντας στους συγκεκριμένους κλάδους που περιλαμβάνονται στην εκστρατεία. Πιο συγκεκριμένα, το αμέσως επόμενο διάστημα θα επικεντρώσουμε τις δραστηριότητές μας στους κλάδους των συνεργείων, των αρτοποιειών και ξυλουργειών, όπου φυσικά και η επικινδυνότητα των χημικών ουσιών θα

ενταχθεί μέσα στα βασικά θέματα που θα διερευνηθούν. Σκοπός θα είναι η εκπόνηση εξειδικευμένων εργαλείων εκτίμησης των κινδύνων, εργαλείων που θα βοηθήσουν τους εργοδότες, τους εργαζόμενους και οποιονδήποτε εμπλεκόμενο στα θέματα Υ.Α.Ε. στους κλάδους αυτούς στην κατεύθυνση της πρόληψης».

Η εκδήλωση αποτελείτο από μία γενική και τέσσερις ειδικές συνεδρίες, μια ανά κλάδο. Στη γενική συνεδρία έγινε ενημέρωση για την πανευρωπαϊκή εκστρατεία της ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανωτέρων Επιθεωρητών Εργασίας (Senior Labour Inspectors Committee, SLIC), για τη χρήση επικίνδυνων ουσιών στους χώρους εργασίας, καθώς και παρουσίαση της σχετικής νομοθεσίας και του περιεχομένου μιας εκτίμησης του χημικού κινδύνου. Σε κάθε μια από τις ειδικές συνεδρίες, επιστήμονες από το Σ.ΕΠ.Ε., το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. και την Ένωση Ελλήνων Χημικών (Ε.Ε.Χ.) ανέπτυξαν τους κινδύνους για την υγεία των εργαζομένων του κλάδου, σχετικά μέτρα και νομοθεσία. Τις συνεδρίες συμπλήρωναν με ομιλίες εκπρόσωποι εργοδοτών και εργαζομένων του κλάδου.

Από το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. συμμετείχαν με εισηγήσεις τα παρακάτω στελέχη.

Στην πρώτη συνεδρία, που ήταν αφιερωμένη στα ξυλουργεία και τα επιπλοποιεία ο Δρ Α. Ταργουτζίδης, Μηχανολόγος Μηχανικός, παρουσίασε το θέμα: «Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου στα ξυλουργεία. Έκθεση σε επικίνδυνες ουσίες, μέτρα προστασίας και πρόληψης, καλές εργασιακές πρακτικές». Στην ίδια συνεδρία ο ειδικός Ιατρός Εργασίας, κος Σ. Δρίβας, ανέπτυξε το θέμα «Η σκόνη ξύλου ως καρκινογόνος παράγοντας και άλλοι

κίνδυνοι για την υγεία των εργαζομένων στα ξυλουργεία».

Η επόμενη συνεδρία ήταν αφιερωμένη στα συνεργεία αυτοκινήτων. Για την «εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου στα συνεργεία αυτοκινήτων και τα φανοποιεία, την έκθεση σε επικίνδυνες ουσίες, τα μέτρα προστασίας και πρόληψης και τις καλές εργασιακές πρακτικές» μίλησε η κα Θ. Κουκουλάκη, Τοπογράφος Μηχανικός - Εργονόμος.

Η τρίτη συνεδρία αφορούσε στα αρτοποιεία. Σ' αυτή ο κος Β. Δρακόπουλος, Ιατρός Εργασίας, παρουσίασε το θέμα «Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου στα αρτοποιεία. Έκθεση σε επικίνδυνες ουσίες, μέτρα προστασίας και πρόληψης, καλές εργασιακές πρακτικές».

Η τελευταία ειδική συνεδρία ήταν αφιερωμένη στο βιομηχανικό και στεγνό καθαρισμό.

Η εκδήλωση έκλεισε με συζήτηση μεταξύ των παρευρισκομένων στους οποίους και διανεμήθηκαν σχετικές

εκδόσεις τόσο του Υπουργείου Εργασίας όσο και του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Σύσκεψη του Εθνικού Δικτύου Πληροφόρησης με τη συμμετοχή εταίρων σε θέματα Υ.Α.Ε.

Η σύσκεψη πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουλίου στην Αθήνα και διοργανώθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Στόχοι της εκδήλωσης ήταν:

- Η αναφορά στο έργο και το ρόλο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την ΥΑΕ και του Εθνικού Εστιακού Πόλου Πληροφόρησης για την προαγωγή των θεμάτων ΥΑΕ

- Η σημασία της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2010-2011 και οι προγραμματιζόμενες δράσεις

- Σύντομη αναφορά στην προώθηση εθνικής στρατηγικής για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία

- Ο ρόλος της διαβούλευσης στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής για την προώθηση των θεμάτων ΥΑΕ

- Η ανάδειξη της σπουδαιότητας των Ασφαλών Εργασιών Συντήρησης

- Αναφορά σε παραδείγματα καλών πρακτικών για τις Ασφαλείς Εργασίες Συντήρησης

Η προβολή της σημασίας και του ρόλου των φορέων και των επιχειρήσεων, καθώς και οι δράσεις τους στο πλαίσιο του σχετικού προγραμματισμού τους, για την προώθηση των στόχων της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας στο διάστημα 2010-2011. Ειδικότερα των: κοινωνικών εταίρων, Σ.ΕΠ.Ε., ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε., επιστημονικών φορέων, υπουργείων και άλλων φορέων του δημοσίου, μεγάλων και μικρομε-

σαίων επιχειρήσεων, υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης, Επιτροπών Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, επιμελητηρίων, ευρωπαϊκού δικτύου πληροφόρησης, άλλων φορέων.

Την έναρξη της εκδήλωσης κήρυξε ο Ειδικός Γραμματέας του Σ.ΕΠ.Ε., κος Μ. Χάλαρης, ενώ χαιρετισμούς απήυθυναν εκπρόσωποι φορέων και κοινωνικών εταίρων.

Η αναπλ. Γενική Διευθύντρια της Διεύθυνσης Συνθηκών του Υπουργείου, κα Ε. Γαλανοπούλου, άνοιξε τον κύκλο των εισηγήσεων με το θέμα: «Η ανάδειξη της σπουδαιότητας των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στην εργασία – Προώθηση Εθνικής Στρατηγικής για την Ασφάλεια και την υγεία στην εργασία» ενώ ο κος Α. Χριστοδούλου,

Διευθυντής της ίδιας διεύθυνσης και υπεύθυνος για τη διοργάνωση της εκδήλωσης, έκανε σύντομη παρουσίαση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία καθώς και της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας 2010-2011 για ασφαλείς εργασίες συντήρησης.

Το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. συμμετείχε στη σύσκεψη με εισήγηση που παρουσίασε η κα Θ. Κουκουλάκη (φωτο), υπεύθυνη του

Τμήματος Ασφάλειας του Ινστιτούτου, με θέμα «η ασφαλή συντήρηση: παράγοντας πρόληψης ατυχημάτων και προβλημάτων υγείας».

Η κα Κουκουλάκη αναφέρθηκε στην αξία της προληπτικής συντήρησης και διέγινωσε ορισμένες ιδιαιτερότητες των εργασιών συντήρησης στην Ελλάδα. Παρουσίασε τα βασικά προβλήματα ασφαλείας και υγείας των συντηρητών από την εμπειρία του Ινστιτούτου. Τέλος αναφέρθηκε στις τρέχουσες και μελλοντικές δραστηριότητες του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. για την ασφαλή συντήρηση που αφορούσαν σε σχετικές μελέτες, ευρωπαϊκά προγράμματα, εκπαιδευτικές και εκδοτικές δράσεις.

Η εκδήλωση έκλεισε με συνοπτική παρουσίαση των εισηγήσεων και των συμπερασμάτων. Στο χώρο διανεμήθηκε σχετικό υλικό από τις εκδόσεις του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Νομοθετικές Εξελίξεις

Επιμέλεια: Αφροδίτη Δαΐκου

Νόμος 3850/2010 (ΦΕΚ 84/Α/2.6.2010): Κύρωση του κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων.

Η κωδικοποίηση έγινε από την Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης (Κ.Ε.Κ.) σύμφωνα με το άρθρο 76 §7 του Συντάγματος και το άρθρο 2 του ν. 3133/2003, περιλαμβάνει διατάξεις τυπικών νόμων ενώ δεν περιλαμβάνει Διεθνείς Συμβάσεις και Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στηρίζεται κατά βάση στο ν. 1568/1985 και στο π.δ. 17/1996 και δεν περιελήφθησαν σε αυτή διατάξεις, οι οποίες δεν έχουν μεν ρητώς καταργηθεί, αλλά η Επιτροπή έκρινε είτε ότι έχουν σιωπηρώς καταργηθεί, διότι τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται ήδη από νεότερες διατάξεις, είτε ότι αποτελούσαν διατάξεις προσωρινής ισχύος ή διατάξεις με μόνο περιεχόμενο τον καθορισμό του χρόνου έναρξης ισχύος των κωδικοποιούμενων διατάξεων ή την κατάργηση διατάξεων προγενέστερων νομοθετημάτων. Κατά την κωδικοποίηση έγιναν και οι αναγκαίες φραστικές μεταβολές. Επισημαίνεται ότι ο όρος «υγιεινή» που χρησιμοποιείται στις κωδικοποιούμενες διατάξεις αντικαταστάθηκε με τον όρο «υγεία».

- Ο κώδικας αποτελείται από 73 άρθρα, καταμεμημένα σε εννέα κεφάλαια με τίτλους:
- Γενικές διατάξεις
- Όργανα βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση
- Όργανα για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας σε Εθνικό επίπεδο
- Κτιριολογικές απαιτήσεις
- Πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου από μηχανές
- Προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες
- Υποχρεώσεις εργοδοτών – εργαζομένων
- Προστασία ανηλίκων κατά την απασχόληση
- Τελικές διατάξεις - Κυρώσεις

Προεδρικό Διάταγμα 57/2010 (ΦΕΚ 97/Α/25.6.2010): Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την οδηγία 2006/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τα μηχανήματα και την τροποποίηση της οδηγίας 95/16/ΕΚ» και κατάργηση των Π.Δ. 18/96 και 377/93.

Σκοπός του προεδρικού διατάγματος 57/10 είναι η προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την οδηγία 2006/42/ΕΚ, για την εξάλειψη και ελαχιστοποίηση των κινδύνων από τη χρήση αυτών.

Εφαρμόζεται στα: α) μηχανήματα, β) εναλλάξιμο εξοπλισμό, γ) δομικά στοιχεία ασφαλείας, δ) ανυψωτικά εξαρτήματα, ε) αλυσίδες, συρματόσχοινα και ιμάντες, στ) αφαιρετά συστήματα μηχανικής μετάδοσης, ζ) ημιτελή μηχανήματα, των οποίων οι ορισμοί δίνονται στο άρθρο 2.

Ειδικότερα ως **μηχάνημα** ορίζεται:

- σύνολο εξοπλισμένο ή το οποίο πρόκειται να εξοπλισθεί με σύστημα μεταδόσεως της κίνησης εκτός από την άμεσα εφαρμοζόμενη ανθρώπινη ή ζωική δύναμη, απαρτιζόμενο από συνδεδεμένα μεταξύ τους τμήματα ή δομικά στοιχεία, από τα οποία ένα τουλάχιστον είναι κινητό και τα οποία είναι συνενωμένα για συγκεκριμένη εφαρμογή

- σύνολο που μνημονεύεται στην πρώτη περίπτωση, από το οποίο λείπουν μόνο τα στοιχεία για τη σύνδεσή του στο χώρο χρήσης ή με πηγές ενέργειας και κίνησης
- σύνολο που μνημονεύεται στην πρώτη και δεύτερη περίπτωση, έτοιμο προς εγκατάσταση, το οποίο δεν μπορεί να λειτουργήσει όπως έχει παρά μόνον μετά τη συναρμογή του σε μεταφορικό μέσο, ή την εγκατάστασή του σε κτήριο ή σε κατασκεύασμα
- σύνολα μηχανημάτων που μνημονεύονται στην πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση ή ημιτελή μηχανήματα τα οποία, προς επίτευξη του ίδιου σκοπού, διατάσσονται και ελέγχονται με τρόπο που να λειτουργούν ως ενιαίο σύνολο
- σύνολο συνδεδεμένων μερών ή δομικών στοιχείων, ένα τουλάχιστον εκ των οποίων κινείται και τα οποία συναρμολογούνται, με σκοπό την ανύψωση φορτίων και μοναδική πηγή ισχύος του οποίου είναι η άμεσα εφαρμοζόμενη ανθρώπινη προσπάθεια ενώ ως
- ημιτελές μηχάνημα ορίζεται το σύνολο το οποίο σχεδόν αποτελεί μηχάνημα αλλά δεν μπορεί από μόνο του να εκτελέσει συγκεκριμένη εφαρμογή. Ένα σύστημα μετάδοσης είναι ημιτελές μηχάνημα. Το ημιτελές μηχάνημα προορίζεται μόνον για ενσωμάτωση ή συναρμολόγηση σε άλλα μηχανήματα ή άλλα ημιτελή μηχανήματα ή εξοπλισμό προκειμένου να σχηματιστεί μηχάνημα στο οποίο εφαρμόζεται το παρόν.

Με το άρθρο 19 τροποποιείται η Κ.Υ.Α. Φ.9.2/οικ.32803/1308/20.08.1997 (815/Β) «Κατασκευή και λειτουργία ανελκυστήρων».

Υπουργική Απόφαση οικ. 20232/2010 (ΦΕΚ 745/Β/31.5.2010): Ρύθμιση θεμάτων τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων αποτέφρωσης νεκρών.

Με την υπουργική απόφαση οικ. 20232/2010, ρυθμίζονται θέματα τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα σχετικά με την αποτέφρωση νεκρών και, ειδικότερα, ζητημάτων που αναφέρονται στην αδειοδότηση των Κέντρων Αποτέφρωσης Νεκρών, τις απαιτούμενες προδιαγραφές των Κέντρων και του περιβάλλοντος αυτά χώρου, καθώς και του μηχανολογικού τους εξοπλισμού, τις απαιτούμενες διαδικασίες για την αποτέφρωση, τους υγειονομικούς κανόνες, τον έλεγχο των ατμοσφαιρικών εκπομπών και τη διάθεση των αποβλήτων. Η ρύθμιση των θεμάτων αυτών αποσκοπεί στην πρόληψη ή τον περιορισμό όσο είναι εφικτό, των επιπτώσεων στο περιβάλλον και ειδικότερα της ρύπανσης από εκπομπές στον ατμοσφαιρικό αέρα, στο έδαφος και στα επιφανειακά και υπόγεια νερά, καθώς και των επιπτώσεων στην υγεία του ανθρώπου, που απορρέουν από την αποτέφρωση των νεκρών.

Εγκύκλιος οικ. 10326/13.5.2010: Αντιμετώπιση της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων κατά το θέρος, με την οποία παραμένει σε ισχύ η οικ. 10349/2009.

Νόμος 3854/2010 (ΦΕΚ 94/Α/23.6.2010): Τροποποίηση της νομοθεσίας για την εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων και τον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις.

Υπουργική Απόφαση Οικ. 5532/239/2010 (ΦΕΚ 697/Β/21.5.2010): Τροποποίηση της υπ αριθμ. Β 6342/863/89 (223/Β) κοινής υπουργικής απόφασης του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του Αναπληρωτή Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας «ασφάλεια παιχνιδιών» σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου 2008/112/ΕΚ (ΕΕL 345 της 23.12.2008, σ. 70).

Τα πλήρη κείμενα των νομοθετημάτων και των ευρωπαϊκών οδηγιών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου, στη διεύθυνση: <http://www.elinyae.gr>.

Συνέδρια - Ημερίδες - Εκθέσεις

Επιμέλεια: Κωνσταντίνα Καψάλη

1. Το Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.) διοργανώνει το «1ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Υγεία και την Ασφάλεια της Εργασίας», που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, στο ξενοδοχείο Athens Hilton, στις 29 και 30 Νοεμβρίου 2010.

Το συνέδριο έχει ως κύριο θέμα την **πρόληψη** και τίτλο «**η πρόληψη συμφέρει όλους**».

Σκοπός
Σκοπός του Συνεδρίου είναι να καταδείξει τη σημασία της πρόληψης στην αποτελεσματική αποτροπή τόσο των ατυχημάτων, όσο και των επαγγελματικών ασθενειών και να αναδείξει ότι η πρόληψη δεν είναι μόνο η εφαρμογή κανόνων, οδηγιών και τεχνικών μέτρων αλλά,

και θέμα νοοτροπίας, η οποία θα πρέπει να καλλιεργείται από πολύ μικρή ηλικία. Σκοπός, επίσης, του συνεδρίου είναι να αναδείξει ότι η πρόληψη είναι υπόθεση όλων: των επιχειρήσεων, των εργαζομένων, των ασφαλιστικών φορέων, του κράτους και της κοινωνίας γενικότερα.

Με το Συνέδριο αυτό, το ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε φιλοδοξεί να δημιουργήσει και να καθιερώσει ένα θεσμό, ένα μόνιμο βήμα διαλόγου για την ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων και εμπειριών

σε θέματα υγείας και ασφάλειας στους χώρους εργασίας.

Ιστοτόπος: <http://www.elinyacongress2010.gr/>

ICOHN & ACOHN Joint Conference 2010
The 3rd International Conference on Occupational Health Nursing
and The 3rd Asia Conference on Occupational Health Nursing
Joint Conference 2010

6-9 August 2010, Workpia Yokohama (Yokohama, JAPAN)

Organizer: Bureau of Occupational Health Nursing, Japan Society for Occupational Health

Contact: Etsuko Takahashi, Conference Secretariat: ICOHN & ACOHN Joint Conference 2010 Yokkaichi Nursing and Medical Care University, 1200 Kayou-cho, Yokkaichi, Mie 512-8045 Japan

Tel.: +81-59-340-0739

Fax: +81-59-361-1401

E-mail: secretariat@icohn-acohn2010.com

URL: www.icohn-acohn2010.com

2nd Annual Process Safety Management Summit

19 - 22 September, 2010, Amwaj Rotana, Dubai, United Arab Emirates

Venue to be Confirmed, Dubai, UAE

Contact: www.oilandgasprocesssafety.com/Event.aspx?id=307920

norden
NIVA

13-15 October 2010 -Vilvorde Kursuscenter, Charlottenlund, Denmark

Flexicurity and occupational health

Contact: NIVA, Topeliuksenkatu 41 a A 00250 Helsinki, Finland,

Tel.: +358 30 4741

Fax: +358 30 474 2497

E-mail: niva@ttl.fi

URL: www.niva.org/courses/6011.htm

Registration fee: EUR 400 (accommodation and meals not included).

All teaching and course materials are included.

Les Débats d' EUROGIP, 14/10/2010 - Prévenir les risques professionnels dans les PME : quelles actions en Europe?

5. **14 October 2010, Auditorium Paris Centre**

Marceau, Paris

European Conference "Preventing occupational risks in SMEs: what actions in Europe?"
Organized by Eurogip

Contact: EUROGIP: 55 rue de la Federation-F-75015 Paris-

Tel.: +33 1 40563040

Fax: +33 1 40563666

E-mail: Eurogip@eurogip.fr

1ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ του ΦΟΡΟΥΜ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

25 - 27 Νοεμβρίου 2010, Αθήνα, Ξενοδοχείο "Divani Caravel", (Βασ. Αλεξάνδρου 2, Καισαριανή)

http://www.tmg.gr/innet/UsersFiles/sa/Documents/Congresses/Congress_2010/Anakoinwsh.pdf

18-23 March 2012 - International Congress on Occupational Health Monterrey, Mexico

Contact: Bob Orford MD, ICOH National Secretary for USA, International Commission on Occupational Health (ICOH)

URL: www.icohweb.org/membership.asp

Βιβλιογραφία

Νέα αποκτήματα της Βιβλιοθήκης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. σε θέματα «εργονομίας»

Επιμέλεια: Φανή Θωμαδάκη

Biomechanics in ergonomics / Shrawan Kumar (ed.).- 2^η εκδ.- Boca Raton : CRC Press, c2008.- xvii, 724 σ.- ISBN 978-0-8493-7908-6

Contemporary ergonomics 2006 / Philip D. Bust (ed.).- New York : Taylor & Francis, c2006.- xv, 660 σ.- ISBN 978-0-415-39818-3

Contemporary ergonomics 2007 / Philip D. Bust (ed.).- New York : Taylor & Francis, c2007.- x iii, 554 σ.- ISBN 978-0-415-43638-0

Contemporary ergonomics 2008 / Philip D. Bust (ed.).- New York : Taylor & Francis, c2008.- xvii, 793 σ.- ISBN 978-0-415-46575-5

Ergonomic solutions for the process industries / Dennis A. Attwood, Joseph M. Deeb, Mary E. Danz-Reece.- Amsterdam : Elsevier, c2004.- xvii, 459 σ.- ISBN 0-7506-7704-X

The ergonomics kit for general industry / Dan Ma-

cLeod.- 2^η εκδ.- Boca Raton : CRC Press, c2006.- xv, 350 σ.- ISBN 0-8493-7029-9

International encyclopedia of ergonomics and human factors / Waldemar Karwowski (ed.).- 2^η εκδ.- Boca Raton : CRC, Taylor & Francis, c2006.- 3 τ.- ISBN 978-0-415-30430-6

Occupational therapy and ergonomics : applying ergonomic principles to everyday occupation in the home and at work / Franklin Stein, ...[et.al].- London : Whurr Publishers, c2006.- x, 345 σ. ISBN 978-1-86156-504-4

Office ergonomics : practical applications / Celine McKeown.- Boca Raton : CRC Press, c2008.- xv, 249 σ.- ISBN 978-0-8493-7975-8

Visual ergonomics handbook / Jeffrey Anshel (ed.).- Boca Raton : CRC Press, c2005.- xvii, 214 σ.- ISBN 1-56670-682-3

Εκτίμηση και πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου στις διοικητικές υπηρεσίες / Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.- Αθήνα : ΕΛΙΝΥΑΕ, c2008.- 200 σ.- ISBN 978-960-6818-08-0

Εργαλεία διερεύνησης θεμάτων ασφάλειας και εργονομικών παραγόντων / Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας.- Αθήνα : ΕΛΙΝΥΑΕ, 2008.- 193 σ.- ISBN 978-960-6818-06-6

Πρόληψη μυοσκελετικών παθήσεων : γενικές αρχές εργονομικού σχεδιασμού / Κωνσταντίνα Λώμη.- Αθήνα : ΕΛΙΝΥΑΕ, c2008.- 44 σ.- ISBN 978-960-6818-05-9

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης / Θεώνη Κουκουλάκη, Κωνσταντίνα Λώμη, Χρήστος Χατζής.- Αθήνα : ΕΛΙΝΥΑΕ, c2007.- 75 σ. – ISBN 978-960-7678-64-5

Βιβλιοπαρουσίαση

Τίτλος: The A-Z of Health and Safety
Συγγραφέας: Jeremy Stranks
Εκδοτικός οίκος: Thorogood
Σελίδες: 637
Έκδοση: 2006
ISBN: 1 85418 382 6

Λεξικό για τα θέματα ΥΑΕ και ταυτόχρονα εισαγωγικό εγχειρίδιο, η παρούσα έκδοση προσανατολίζει ιδιαίτερα ικανοποιητικά τους ενδιαφερόμενους. Ορισμός εννοιών, διαδικασίες εκτίμησης και διαχείρισης του κινδύνου, απλά μέτρα προστασίας των εργαζομένων, θεσμοί και μηχανισμοί ελέγχου (στη Μεγάλη Βρετανία). Ενδιαφέρον βιβλίο για τους αρχάριους του είδους και χρήσιμο βιβλίο αναφοράς για τους ήδη μνημόνους.

Επιμέλεια: Σπύρος Δοντάς

Τίτλος: hügeia@εργασία
Εκδοτικός οίκος: Επιστημονική έκδοση της Εταιρείας Ιατρικής της Εργασίας και Περιβάλλοντος σε συνεργασία με το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας»
Τόμος: 1
Τεύχος: 1 (Ιανουάριος – Απρίλιος 2010)
Σελίδες: 192
Έκδοση: 2010

Επιστημονικό περιοδικό της Ελληνικής Εταιρείας Ιατρικής της Εργασίας και Περιβάλλοντος (Ε.Ε.Ι.Ε.Π.) με θεματολογία άμεσου ενδιαφέροντος για τους Ειδικούς Ιατρούς Εργασίας αλλά και για όσους ασχολούνται με ζητήματα υγείας και ασφάλειας της εργασίας. Η έκδοση πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας (ΠΜΣ ΥΑΕ).

Το περιοδικό δημοσιεύει εργασίες με σκοπό να συμβάλει στην έρευνα και την εκπαίδευση τόσο των ιατρών όσο και όλων των ειδικοτήτων που εμπλέκονται στο πολυεπιστημονικό πεδίο της Ιατρικής της Εργασίας, της Περιβαλλοντικής Ιατρικής και της Ασφάλειας στην Εργασία. Επίσης, έχει σκοπό να υποστηρίξει και να προβάλλει

Επιμέλεια: Βασίλης Δρακόπουλος

τα επιστημονικά και τα συνδικαλιστικά δικαιώματα της ειδικότητας της Ιατρικής της Εργασίας. Αποτελεί συνέχεια της τρίμηνης επιστημονικής έκδοσης της Ελληνικής Εταιρείας Ιατρικής της Εργασίας, Επαγγελματικής και Βιομηχανικής Υγιεινής με τίτλο Ιατρική της Εργασίας, που εκδίδονταν κατά τη χρονική περίοδο 1989-1992. Το σύνολο των εκδόσεων της περιόδου αυτής παρατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή στον ψηφιακό δίσκο που συνοδεύει το περιοδικό.

Η επανέκδοση πραγματοποιείται τόσο για ιστορικούς λόγους, αφού μέσα στις σελίδες του περιοδικού αυτού περιλαμβάνεται όλη η ιστορία της Ιατρικής της Εργασίας στη χώρα μας, όσο και γιατί η επικαιρότητα της πλειονότητας των άρθρων που είχαν δημοσιευθεί, διατηρείται ακόμα και σήμερα.

Η έκδοση του περιοδικού διατίθεται και σε ηλεκτρονική μορφή στον ιστότοπο <http://utoria.duth.gr/%7Etconstan/hygerg0txtFIN.pdf>

Στο πρώτο τεύχος δημοσιεύονται εργασίες που παρουσιάστηκαν στο «2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας στους Τομείς της Υγείας», ερευνητικές εργασίες Ιατρών Εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της θεωρητικής τους εκπαίδευσης στην ΕΣΔΥ καθώς και εργασίες από αντίστοιχα ερευνητικά πρωτόκολλα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας (ΠΜΣ ΥΑΕ).

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ
Α.Ε. ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΠΑΠΟΥΛΙΑ

1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Υγεία και την Ασφάλεια της Εργασίας “η πρόληψη συμφέρει όλους”

29-30 Νοεμβρίου 2010 | Ξενοδοχείο Athens Hilton

www.elinyaecongress2010.gr

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
(ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΛΙΟΣΙΩΝ 143 ΚΑΙ ΘΕΙΡΣΙΟΥ 6, 104 45 ΑΘΗΝΑ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ, ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1564/2000 ΚΕΜΠΑ, ΚΩΔ: 5623